

TRANSCRIPT VAN DE RAADSVERGADERING VAN GEMEENTE HAARLEM
d.d. 7 november 2022

Programma behandeling Begroting en Bestuursrapportage

1. Opening en mededelingen

[Geen audio tussen 0:00:00 en 0:02:58]

4. Advies opvolging Duisenberg licht aanbevelingen t.b.v. behandeling begroting 2023-2027

De voorzitter: Regelen dat is dramatisch. Ja, je kan nog beter geen gezicht hebben dan geen geluid voor dit soort processen. Het wordt opgelost, hoor ik. Moet ik door blijven praten om vast te stellen of het geluid, oh ja we kunnen ook gebarentaal, wie kon dat ook alweer? Even kijken, oh nee dat kan niet, helaas, helaas, ja. Komt er een signaal op het moment dat wij weer geluid hebben? Ja, ik denk inderdaad dat als het toch iets langer duurt dat ik, ja dat ik even schors met wel graag de afspraak dat u beschikbaar, oh hij doet het, geweldig, geweldig. Dank aan de techniek, fantastisch. Het woord is aan de heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Ja, dank u wel, voorzitter. Het is een belangrijke week voor Haarlem. De komende week besluit de gemeenteraad over de begroting voor de komende jaren. Ons beleid en onze begroting moeten een antwoord zijn op de zorgen van Haarlemmers. Kan ik aan het einde van de maand mijn energierekening wel betalen? Kan ik als jongere over een paar jaar wel in Haarlem blijven wonen? Wat gaat mijn bezoek betalen om in de buurt te parkeren en komen ze dan nog wel? In ons werk maken we keuzes die raken aan de kern van de levens van Haarlemmers. Toch is de publieke tribune nagenoeg leeg. De interesse en het vertrouwen in de politiek zijn laag. Voorzitter, het vertrouwen in de politiek, voor het vertrouwen in de politiek zijn niet alleen de keuzes die wij maken van belang, ook de manier waarop wij tot die keuzes komen, is cruciaal. Vaak horen we samen met de stad, samen met elkaar. Maar zijn dit holle woorden of menen we dit ook? Het samen met de stad, samen met elkaar is bij deze begroting ver te zoeken. Deze begroting is volledig tot stand gekomen vanuit een oude bestuurscultuur. Deze begroting is vooral een omzetting van het coalitieakkoord, een coalitieakkoord dat slechts kan rekenen op een krappe meerderheid in deze raad na een verkiezing waaraan de helft van de Haarlemmers niet meedeed. Twee vragen daarom aan de voorzitter van het college. Op welke wijze heeft het college bij deze begroting verbinding gezocht met deze stad? En op welke wijze heeft het college ruimte gegeven aan de belangen die vertegenwoordigd worden door de oppositie? Alles wijst erop dat het college het doorpakken boven het draagvlak stelt. U kunt op uw klompen aanvoelen dat dit niet houdbaar is want in een goed functionerende democratie heeft de meerderheid oog voor minderheden en in Haarlem heeft de regerende meerderheid grote moeite om oog te hebben voor meerderheden.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Wiedemeijer.

De heer Wiedemeijer: Ja, dank u wel, voorzitter. Kijk, dit is het begin van deze week maar u geeft een soort stemverklaring alsof het einde van de week is. Het lijkt alsof u al weet hoe de begroting eruitziet, welke amendementen er aangenomen gaan worden, welke moties er wel of niet worden aangenomen terwijl volgens mij kunnen we hier elkaar toch juist overtuigen met een goed idee? Dan kunnen we samen die begroting aanpassen. U bent gekozen door het volk, we zijn hier samen het hoogste orgaan dus volgens mij kunnen we toch pas donderdag de balans opmaken in plaats van dat u nu al vraagt wat is het resultaat van de

begroting. Dus ik ben heel benieuwd naar uw ideeën, van alle collega's heel benieuwd naar ideeën, dus kunt u mij vertellen: weet u al de uitslag?

De voorzitter: De heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Ja, dank u wel, voorzitter. Mijn opmerkingen in het eerste gedeelte van mijn bijdrage die zaten vooral op het proces van de totstandkoming van deze begroting. Mijn vragen daarbij zijn: waarom is de stad daarbij niet betrokken? En waarom zijn de leden uit de oppositie daar niet bij betrokken? Waarom is dit eigenlijk voornamelijk een uitwerking van het coalitieakkoord? Mijn punt daarbij was dat op het moment dat wij dit niet samen doen dat een kleine minderheid beslist over de meerderheid van deze stad, dat het draagvlak van de politiek steeds verder zal wegzakken. Dat is het probleem wat ik hier in eerste instantie aankaartte.

De voorzitter: De heer Drost heeft ook een interruptie.

De heer Drost: Ja, misschien als vervolg want als ik het goed begrijp, we hebben ook gewoon een heel debat en allemaal dagen in de kadernota gehad toch? Volgens mij is uiteindelijk de begroting een vertaling van de kadernota. Ook daar waren er allemaal voorstellen. Volgens mij is dat ook het moment geweest dat elke partij ook zijn punten had kunnen inbrengen of heeft ingebracht. Dus dan is toch gewoon nu dit de vertaling van de kadernota?

De heer Van Kessel: Ja, maar dan heeft u de begroting niet goed gelezen. De kadernota geeft inderdaad de kaders van de begroting waar we nu in zitten maar die kaders die worden bij deze begroting aangepast naar aanleiding van het coalitieakkoord wat u bent aangegaan. Ik neem aan dat u dat wel begrepen heeft en dat u ook vooral goed heeft gekeken of alle punten die u belangrijk vindt, ook verwerkt zijn in deze begroting want daar lijkt het wel op.

De voorzitter: De heer Drost.

De heer Drost: Ik denk dat ik dat niet met u eens ben omdat we een amendement hebben ingediend om dat coalitieakkoord te verwerken in de kadernota en daar ziet u nu een uitwerking van. Dus volgens mij is dat gewoon perfect in lijn en nogmaals is die kadernota het moment geweest dat daar de discussie over heeft plaatsgevonden, volgens mij in alle openheid.

De heer Van Kessel: Hoe werd de kadernota ook alweer genoemd? Was niet een beleidsarme kadernota? Volgens mij wel, volgens mij staan hier ontzettend veel nieuwe voorstellen in, namelijk het hele coalitieakkoord dat hierin verwerkt is. Nou ja goed, mijn punt tot op heden is waarom zijn eigenlijk alle oppositiepartijen, die overigens nog niet aan het woord geweest zijn behalve wij, waarom zijn die niet gehoord in dit proces? Ik ben ook benieuwd hoe gehoord zij zich voelen en of ze zich net zo gehoord voelen als de rest van Haarlem.

De voorzitter: De heer Drost nog een keer.

De heer Drost: Nee, als laatste daar nog over. Kijk, dan hint u bijna naar een soort raadsakkoord en met alle partijen in een coalitie zitten, volgens mij tijdens de onderhandelingen is juist ook aangegeven van joh daar had niemand zin in. Dus daar was ook geen meerderheid voor te vinden om het op die manier te doen. Dan

lijkt mij elke stap, nogmaals het coalitieakkoord is gewoon verwerkt in de kadernota en die kadernota zit vervolgens in de begroting, dus dan lijkt mij elke stap logisch die tot nu toe is genomen.

De voorzitter: De heer Van Kessel, gaat u verder.

De heer Van Kessel: Het onvermogen om ruimte te geven aan andere belangen zien we niet alleen bij de totstandkoming van deze begroting maar zien we ook bij veel andere plannen in deze stad. Het opknappen en onderhouden van Haarlem raakt op achterstand omdat plannen zoals in Meerwijk niet op draagvlak kunnen rekenen. Het bouwen van woningen raakt vertraagt omdat de plannen zoals in Zuidwest niet op draagvlak kunnen regelen. In de Indische buurt en tien andere wijken wordt tegen de wens van veel bewoners betaald parkeren ingevoerd. Dat kan in de ogen van het bestuur wel de oplossing zijn voor iets maar het is in ieder geval niet samen met de stad en het is ook niet samen met elkaar. Voorzitter, als het ons niet lukt om gezamenlijk te opereren dan komen we niet tot gedragen oplossingen voor deze stad. Als we niet tot gedragen oplossingen komen voor de problemen van Haarlemmers dan brokkelt het vertrouwen in de Haarlemse democratie steeds verder af en dan blijven deze publieke tribunes leeg. Voorzitter, het is tijd voor een nieuwe politiek, het is tijd voor een nieuwe bestuurscultuur. Een cultuur waarin we meer samendoen, samen met de stad, samen met elkaar. Een cultuur waarin het gewoon is om eerst het gesprek aan te gaan met anderen, te luisteren en de uitkomsten mee te nemen in de plannen, ook zeg ik tegen de heer Wiedemeijer, als die ander iets anders belangrijk vindt dan jij dat vindt. Dat vraagt van collegeleden en de coalitie om over hun schaduw heen te springen, om oprecht het gesprek aan te gaan en ruimte te bieden aan geluiden aan de oppositie en van de betrokken Haarlemmers in de stad. Voor leden van de oppositie geldt dat wij dat gesprek oprecht willen aangaan en het compromis ook weten te waarderen. Een alles of niets mentaliteit is ook oude bestuurscultuur. Voor de hele gemeenteraad geldt, nog meer dan dat wij nu al doen, dat we het contact met die Haarlemmers moeten vergroten. Wij moeten samen de oren, de ogen en de stem van Haarlemmers willen zijn. Hierbinnen nemen we besluiten maar daarbuiten gebeurt het. De VVD vraagt aan de voorzitter van de gemeenteraad, maar tegelijk de voorzitter van het college het boegbeeld van het Haarlemse bestuur, om te reflecteren op onze wens om tot een nieuwe bestuurscultuur te komen en de rol die hij daarbij voor zichzelf ziet. Voorzitter, doet u mee? De VVD vraagt ook aan de gemeenteraad over die nieuwe bestuurscultuur: doet u mee? Voorzitter, dan kom ik terug bij de begroting zelf. Zoals gezegd een omzetting van het coalitieakkoord. Het was en het is niet ons coalitieakkoord. Voor het geluid van de VVD was geen ruimte en het resultaat voelde voor ons als een mokerslag voor de middenklasse. Onevenredig wordt een grote groep hardwerkende Haarlemmers overgeslagen in de plannen van deze coalitie. Een trend die in der lijn der verwachting in deze begroting verder is uitgewerkt. De hoge sociale huurwens van de coalitie die leidt tot woonprojecten waar alleen arm en rijk kunnen wonen maar voor de werkende middenklasse is er steeds minder ruimte in Haarlem. Dat vindt de VVD, in tegenstelling tot de heer Wiedemeijer, zeer onwenselijk.

De voorzitter: De heer Wiedemeijer.

De heer Wiedemeijer: Ja, het voelt toch wel een beetje alsof we eenzelfde discussie al honderd jaar aan het voeren zijn maar wat ik niet zo snap, is je hebt veertig, veertig, twintig en misschien heb ik niet zo goed opgelet op de basisschool maar de tweede veertig lijkt toch verdacht veel hetzelfde als de eerste veertig. Dus de eerste veertig is veertig procent sociale huur en de tweede veertig procent is middelduur. U zegt het is alleen maar arm en rijk. Probeer mij nog een keer te overtuigen hoe de tweede veertig meer of minder is dan de eerste veertig.

De voorzitter: De heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Ja, ik kijk naar één van de ontwikkelingen die onlangs in de stad is goedgekeurd, namelijk de ontwikkeling van het Deli-terrein. Ja, als ik daar ga kijken, zie je toch dat vijftig procent duur is en vijftig procent sociaal. Voor de middel dure woningen, ja die zijn, die worden daar niet gebouwd. Ja, dat is toch eeuwig spijtig. In de ontwikkelplannen.

De voorzitter: De heer Wiedemeijer.

De heer Wiedemeijer: Nou, als u nu de plancapaciteit bekijkt over de hele stad dan kom je gewoon op de veertig, veertig, twintig uit dus die cijfers zullen uw ontwikkelingswoordvoerders bekend zijn. Dus de heer Bruch schudt van nee dus misschien moet u het dan even uitvragen en dan krijgt u die cijfers en dan kunt u de plancapaciteit over de hele stad zien. Dus volgens mij uw verhaal is niet waar. Nog steeds kunt u het met mij oneens zijn maar het is niet waar dat we alleen voor arm en rijk bouwen.

De voorzitter: De heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Dan is de realiteit van hierbinnen en wellicht in de stukken van de heer Wiedemeijer een andere dan erbuiten. Vraag is aan de werkende middenklasse of zij er vertrouwen in hebben dat zij een goede woning kunnen gaan vinden, een betaalbare woning in Haarlem en dan denk ik dat dat antwoord een ander is. In de ontwikkelplannen blijven ook de kansen voor werkgelegenheid achter. Mensen willen niet alleen wonen maar ook werken. Denk bijvoorbeeld aan het toevoegen van projecten met horeca- en kantoorruimten of denk aan het door ontwikkelen van onze bedrijventerreinen. Het gebrek aan investeren in de goede doorstroming van het autoverkeer is ook een bewuste keuze die de verkeersveiligheid in de binnenstad niet helpt en de Haarlemmers onnodig in de file zet. De VVD vindt dat eveneens onverstandig. De middeninkomens gaan een stevige rekening betalen voor extra compensatie voor minima bovenop alle regelingen die al vanuit het rijk worden geregeld. Deze regelingen vergroten de afstand tot de arbeidsmarkt en maken dat werken niet meer loont en ook dat vindt de VVD onverstandig. Daarbij leidt deze begroting tot hogere lasten voor hardwerkende Haarlemmers. Voor zo ver het goede nieuws.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar, oh, kijk aan er is nog iemand die een vraag heeft. De heer Wiedemeijer.

De heer Wiedemeijer: Voorzitter, dank u wel. U heeft het erover dat de lasten enorm stijgen en dat werken niet meer loont. We zien natuurlijk gewoon dat de lokale lasten langzamer gaan stijgen dan de cao-lonen. Dan denk ik: u bent van de VVD, u bent die partij die al jarenlang de lonen in Nederland laag houdt maar desalniettemin blijven onze lokale lasten lager dan die cao-lonen. Dus u kunt niet, kijk u kunt of die lonen een keer gaan verhogen in Nederland dan hebben we een ander gesprek maar desalniettemin blijven die lokale lasten lager. Dus wat zijn die hoge lasten waar u het over heeft die we gaan doorvoeren?

De heer Van Kessel: Dir is een lang verhaal om er omheen te draaien dat de lasten omhooggaan. Dat zijn de gemeentelijke belastingen die ook aan de top zitten. Als je bijvoorbeeld kijkt hoe de provincie dit beoordeelt, dan zie je een mooi rood blokje staan op pagina 138 of ergens anders. Dus ja, ook de provincie en de toezichthouder die tikt het college en die tikt Haarlem op de vingers, dus ja goed.

De heer Wiedemeijer: Maar wat vindt u dan hoog? Hoeveel stijgen ze volgend jaar wat u hoog vindt?

De heer Van Kessel: Mijn opmerking hier was dat ze te hoog zijn en in tijden van

De heer Wiedemeijer: Wat is dan te hoog?

De heer Van Kessel: In tijden van armoede dan is zal maar zeggen het verhogen van die gemeentelijke belastingen is een keuze die de VVD, in tegenstelling tot de PvdA, niet zou maken.

De voorzitter: Goed, de heer Wiedemeijer, u heeft alle gelegenheid uw visie op het geheel te geven. Nee? Oh, ik dacht dat u klaar was. Ik dacht u het bij goed nieuws zou houden. Maar dan zou ik zeggen gaat u verder.

De heer Van Kessel: Ik ga ook nog het slechte nieuws behandelen.

De voorzitter: Oké, maar dan heeft u ook nog een nieuwe interruptie dus goed. De heer Aynan.

De heer Aynan: Dank u wel, voorzitter. De VVD zegt dat werken niet loont, dan ben ik heel benieuwd naar hun voorstellen. Maar even een andere vraag. De minimaregelingen gaan naar 130 procent, daar zijn wij op zich hartstikke blij mee, weet u dat heel veel hardwerkende Haarlemmers daar ook gebruik van maken?

De heer Van Kessel: Nou, iedereen die tot aan 130 procent van het minimumloon verdient, of van de bijstandsnorm verdient, die maakt daar gebruik van. Daar zitten inderdaad ook heel veel hardwerkende mensen zitten daar ook tussen ja, dat klopt. Voor die mensen wordt zal maar zeggen de afstand zag maar zeggen, ja goed dat ligt eraan beter werk naar ander werk naar meer werk, ja dat wordt groter. Dus voor die groep is het pijnlijk maar zeker voor de groep die geen baan heeft. Daar is het niet meer voor te doen om op een gegeven moment over te stappen naar een baan.

De voorzitter: De heer Aynan.

De heer Aynan: Bedoelt u dat het voor die groep pijnlijk wordt? Dat volg ik niet.

De heer Van Kessel: Nee, op het moment dat iemand aan het werk gaat dan ga je er op inkomen achteruit. Dat is natuurlijk de wereld op zijn kop. We zouden eigenlijk in deze samenleving, als we willen dat volgend jaar beter is dan dit jaar, dan zouden we allemaal willen dat iedereen bijdraagt aan, waar die dat kan, aan het groter maken van die koek. Wat hier gebeurt. Is eigenlijk een verdeling van die koek die dus op zichzelf niet groter wordt. Ja, ik denk dat het dus een heel onverstandig signaal is dat mensen die dus aan het werk willen door goed bedoelde armoederegelingen van het werk worden afgehouden en dat is het probleem wat ik hier aankaartte. Ik denk dan kun je dat geld beter op een andere manier besteden.

De voorzitter: De heer Aynan nog één keer.

De heer Aynan: Die verhoging naar 130 procent zorgt er toch voor dat juist zegt maar de armoedeval dat die juist voorkomen wordt?

De heer Van Kessel: Nee kijk, daar zijn we het over eens maar dat, ik denk, daar zijn we het niet over eens maar ik verwacht dat dit een semantische discussie gaat worden die ik op dit moment niet wil voeren. Die kunnen we, die hebben we eigenlijk al heel vaak gevoerd en die kunnen we ook in de commissie nog een keer herhalen. Ik was het ook niet eens met de beantwoording van het college hierover op het moment dat je minimagelden oplust dan wordt de afstand tot werk wordt groter want simpelweg, het is ook heel logisch te volgen, op het moment dat je aan het werk gaat dan raak je dit soort regelingen raak je kwijt. Nou ja, dan heb je een probleem.

De heer Aynan: Voorzitter, gelukkig denken de hardwerkende Haarlemmers daar anders over.

De voorzitter: Geen verdere interruptie nu van u op dit punt. Er zijn anderen die willen het nu weer overnemen dus de heer Visser.

De heer Visser: Ja, u heeft het over afstand tot werk, de heer Van Kessel, maar er is natuurlijk ook afstand tussen werkenden. Dat is als je twee werkenden hebt en eentje gaat er één euro meer verdienen en dan krijgt hij ineens geen 2600 euro huurtoeslag meer. Dus als ik uw redentie volg, bent u dan met mij eens dat er juist voor die groep die net boven die grens zit dat daar wat moet gebeuren dat misschien niet 1300 per jaar maar een lager bedrag zodat die overgang geleidelijker wordt? Is daar met de VVD over te praten?

De heer Van Kessel: Nou kijk, wat hier eigenlijk aan het gebeuren is en dat is natuurlijk het meest vreemde, is dat hier nu inkomenspolitiek bedreven wordt. Inkomenspolitiek is nou net iets wat wij bij het rijk hebben neergelegd om ervoor te zorgen dat ook gelijke monniken gelijke kappen, werkende Nederlanders en niet werkende Nederlanders hetzelfde behandeld worden. Nu is het zo dat als je in de ene gemeente woont of in de andere gemeente woont dat je anders, dat je daar zeg maar anders beoordeeld wordt of anders behandeld wordt. Dat vind ik dus niet zo handig. Dus ik zou zeggen er is een royale regeling vanuit het rijk neergelegd in ieder geval ten aanzien van de energiearmoede bijvoorbeeld. Nou, dat is hartstikke mooi maar laten we daar nou niet vanaf wijken en laten we al die andere uitdagingen oppakken die er ook in Haarlem liggen.

De voorzitter: Heel kort om het af te ronden want de heer Van Kessel moet ook zijn slechte nieuws kunnen brengen.

De heer Visser: Ik kan een heel eind met u meegaan, ware het niet dat die energietoeslag nadrukkelijk bij de gemeenten is neergelegd omdat die het snel kunnen uitvoeren. Uw redentie is die grens inderdaad wel heel absoluut terwijl het om een heel groot bedrag gaat. Dus dan zou toch in de VVD-ideologie juist voor die hardwerkende mensen die net rond die 130 procent zitten zou toch die overgang wat zachter moeten worden? Daar zou je toch als VVD voor moeten zijn voor die hardwerkende mensen?

De heer Van Kessel: Nee, u haalt hier beleid en uitvoering door elkaar. Daar houd ik het even bij.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, inderdaad inhakend op die 130 procent. Trots Haarlem heeft voorgesteld om het naar 150 procent te verhogen want dan valt die hardwerkende Haarlemmer er zeker onder, die vangt nu alles mis, die moet zijn kaartje bij het zwembad duurder betalen en die andere mensen krijgen het allemaal goedkoop en voor een prikkie. Wat vindt u ervan?

De heer Van Kessel: Waarvan akte.

De heer Van den Raadt: Dan een vervolgvraag, voorzitter.

De voorzitter: Nee, nee, nee, nee, nee. We gaan, de heer Van Kessel is bezig met zijn algemene beschouwing en ik wil hem de gelegenheid geven om daarmee verder te gaan.

De heer Van den Raadt: Dan een andere interruptie op zijn verhaal tot nu toe.

De voorzitter: Nee, u komt net binnen. Het lijkt mij niet zinvol dat we nou beginnen. De heer Van Kessel.

De heer Van den Raadt: Discriminatie van nieuwkomers.

De heer Van Kessel: In deze begroting vallen ons twee zaken in het bijzonder op en daarop overwegen wij een motie. Allereerst het financiële ravijn. Vanaf 2027 heeft deze gemeente financieel een groot structureel probleem. Het college sluit haar ogen hiervoor en neemt geen maatregelen. Als gemeenteraad moeten wij ons willen voorbereiden op een situatie waarin de rijksinkomsten achterblijven en de economische omstandigheden de komende jaren verslechteren. Andere gemeenten doen dit wel en die doen dat op verschillende manieren. Na bespreking van meerdere ideeën in de commissie bestuur zal de VVD een voorstel willen doen om het instellen van een behoedzaamheidsbuffer te onderzoeken en de gemeenteraad hier voor de kadernota over te informeren.

De voorzitter: Een interruptie van de heer Wiedemeijer.

De heer Wiedemeijer: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag want u zegt we moeten hier ons moeten willen voorbereiden maar eigenlijk geeft u daarmee een motie van wantrouwen naar uzelf. We hebben het hier pas over iets wat in 2027 gaat plaatsvinden en eigenlijk moet natuurlijk het rijk ervoor zorgen dat alle gemeenten structureel langdurig goed worden gefinancierd, u bent de grootste partij van het land en u zegt dat gaat niet lukken dus we moeten ons maar alvast gaan voorbereiden dan het niet gebeurt. Dus mag ik concluderen dat de VVD er geen vertrouwen in heeft dat er een goede structurele financiering uit het rijk komt?

De heer Van Kessel: Nou, ik vind het wel vleidend dat de heer Wiedemeijer denkt dat ik een grotere invloed heb op landsfinanciën dan hij dat heeft maar ik zal hem uit die droom helpen: dat is niet zo. De uitkering die wij vanuit het rijk krijgen dat is een factor waar wij als gemeente geen invloed op hebben en we zien wel dat we, dat het voor een groter probleem gaat zorgen. Mijn voorstel is daar kun je dan beter op voorbereid zijn en juist u zal zich willen voorbereiden op de besluitvorming van die landelijke VVD dus bereidt u erop voor, zou ik zeggen. Zorg gewoon dat je als gemeente, daar bent u verantwoordelijk voor, u bent niet verantwoordelijk voor wat er in het rijk gebeurt, u bent verantwoordelijk voor de financiën hier, zorg dan dat je je daar goed op voorbereid. Bijvoorbeeld door alvast wat te sparen voor slechtere tijden.

De voorzitter: De heer Drost.

De heer Drost: Ja, ik heb daar toch wel vragen over. Ik heb die ook in de commissie gesteld vorige week en ik, nou ik begreep toen niet helemaal uw antwoord. U heeft het over een buffer, volgens mij dat ziet u ook in deze begroting, er is redelijk wat incidenteel geld. Incidenteel is het probleem niet meer volgens mij zou eerder het probleem zijn dat we zien dat er structureel een tekort is. Dan kunt u nu al een buffertje aanleggen maar volgens mij moet gewoon, voor de toezichthouder moeten wij gewoon een structureel sluitende begroting neerleggen. Dus dan moet er een verhouding zijn tussen structureel wat er binnenkomt en wat er buitenkomt. Dan kunnen we nu wel een buffertje aanleggen maar volgens mij is uw voorstel waar moet er bezuinigd worden en niet zo zeer over het incidentele geld. Dus bedoelt u nou met dat buffertje: kijk nou waar we eventueel structureel gaan bezuinigen? Of begrijp ik het nou niet goed? Ik probeer echt uw voorstel te begrijpen.

De heer Van Kessel: Ja kijk, hoe we die buffer vullen dat is nog nader uit te zoeken. Het verzoek is dus ook aan het college om dat te gaan onderzoeken. Je kunt dat doen bijvoorbeeld te bezuinigen, wat u nu voorstelt, nou ik weet niet of dat het beste is. Alhoewel er best wel een aantal plekken zijn in de gemeente waar we zouden kunnen bezuinigen. Maar dat is niet het voorstel wat ik doe. Ik snap dat dat uw zorg is maar dat is niet het

voorstel wat ik doe. Voorstel is: ga dat onderzoeken. U noemt zelf bijvoorbeeld de incidentele middelen die we de komende jaren gaan krijgen. Dat zijn middelen die we eigenlijk in die zin ook niet verwacht hadden, die we ook niet structureel in die begroting hebben staan. Het zou helemaal niet onverstandig zijn om van dat gedeelte wat we incidenteel binnenkrijgen bijvoorbeeld daar een deel van te reserveren en die bijvoorbeeld ook buiten je weerstandsvermogen te houden en op zo'n manier te kijken kunnen we een potje vullen voor 2028, op het moment dat het slechter is. Dat wij nog even de tijd hebben om ook die nieuwe gemeenteraad, de gemeenteraad na u, om die niet met een dik ravijn op pad te sturen maar dat die even de tijd hebben om zich structureel aan te passen. Dat is het idee van dit voorstel. Dan kom ik bij het uitstellen van honderd miljoen aan investeringen, ander punt. Met de pennenstreek stelt dit college voor om honderd miljoen aan investeringen uit te stellen, zonder onderbouwing. Pas bij navraag door de VVD weten we om welke dossiers dit gaat. Even los van het gegeven of je als raadslid voor of tegen bepaalde investeringen bent, je wil als raadslid niet op deze manier geïnformeerd worden. Het CDA heeft dit punt ook gezien en terecht gevraagd: hoe zijn die keuzes gemaakt? Wat gaan de Haarlemmers de komende jaren missen? Maar verder dan het noemen van de projecten komt het college niet. De VVD wil het graag toch concreet maken. Het college schuift grote investeringen in de openbare ruimte van Schalkstad, Zuiderpolder, Meerwijk en Oostpoort op de lange baan. Wat zijn de gevolgen voor de woningbouw en het niveau van onderhoud, zo vraag ik aan het college. Het college stelt fiets parkeren bij het Stationsplein uit, investeringen in het busverkeer en duurzame mobiliteit. Wat zijn de gevolgen voor het OV, zo vraag ik de wethouder. De herinrichting van de Europaweg, de Wilhelminastraat, de Kennedylaan, Belgiëlaan, Floris van Adrichemlaan, spoorovergang Westergracht, Nassaulaan, Waddenstraat worden uitgesteld. Wat zijn de gevolgen daar voor de mobiliteit en de fietsveiligheid, zo vraag ik de wethouder. De groene agenda komt ook in het nauw. De bomen in Schalkwijk, de vergroening van de Oostersingelgracht, het actieplan fiets inclusief de plannen op de Groenmarkt, investeringen in watergroen, klimaatadaptatie en ecologie, PvdD let u op, wordt ook uitgesteld. Dan het vervangen en uitbreiden van ons ICT en digitale informatie, op dat punt ook graag een reactie van de wethouder. Graag ontvangt de VVD een brief, als het moet geheim, over de gevolgen die deze uitgestelde investeringen hebben voor de informatieveiligheid van de gemeente Haarlem. We stellen onderhoud en rioleringen uit en de kade van het kinderkuis West zal nog iets langer moeten volhouden. Tot slot komen de parkeeroplossingen Spaarnesprong en de doorstroming van de Waarderweg op de lange baan. Jarenlang hebben wij hierover in commissies gesproken en nu haalt het college zonder onderbouwing voorlopig een streep door deze investeringen. En de gemeenteraad wordt geen enkel handelingsperspectief geboden. Ook kennen wij de financiële gevolgen van dit uitstel niet. Wat zijn de hogere instandhoudingskosten en wat doet de inflatie met de businesscase? Wat de VVD betreft is dit onderdeel van de begroting simpelweg niet behandelbaar, maar de zes miljoen aan kapitaallasten voor 2023 die vrijvallen door dit uitstel die zijn al bestemd, dus de coalitie is hier vakkundig schaakmat gezet en kan niets anders dan voor stemmen. Mijn algemenere vraag aan de burgemeester is hoe hij de positie van de gemeenteraad hier beoordeelt en of hij hier nog een oplossing voorziet en we overwegen op dit punt een amendement of een motie. Voor zover de eerste termijn van de VVD.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Visser heeft nog een interruptie.

De heer F. Visser: Ja voorzitter, ik hoor een interessant verhaal van de VVD. Ik zie dat op het ogenblik twintig moties en amendementen zijn ingediend, maar niks is van de VVD. Gaat de VVD al zijn voorstellen pas in de tweede termijn indienen en waarom?

De heer Van Kessel: Ja volgens mij is het geen plicht om moties in te dienen en ik heb in mijn verhaal, als u geluisterd heeft, twee zaken aangekondigd waar ik een motie overweeg. Daarvoor wil ik eerst de reacties van

andere partijen horen, ik wil graag de reactie van het college horen. En eventueel, als ik denk dat dat zin heeft, dan dienen wij als fractie een motie in. Dan kom ik ook bij u langs om te vragen of u het een goed idee vindt en dan dienen we een motie in. Maar het indienen van een motie is niet het hoogst haalbare, een gehaalde motie is ook niet het hoogst haalbare. Wat ik al zei, wat er hier gebeurt in deze gemeenteraad en de moties die u hier indient, die hebben weinig tot geen impact op die samenleving. Buiten gebeurt het en die moties, de zee aan moties, de vijftig moties die wij gaan krijgen, ik vraag mij af of dat de goede weg is. Dus ik ben daar in ieder geval heel zuinig op en niet zo kien als u.

De voorzitter: De heer Visser.

De heer F. Visser: Ik ben het met u eens dat moties geen emoties moeten worden, maar als ik wel een verhaal hoor met emoties, namelijk met heel veel wensen en heel veel kritiek die behoorlijk fundamenteel is, dan verwacht ik van de grootste oppositiepartij wel concrete voorstellen. Wat mij betreft zou dat één groot voorstel kunnen zijn waarin u zegt, dit en dit en dit in de begroting wil ik anders en dat u met wat posten schuift. Volgens mij heeft u heel veel financiële experts in uw fractie. En het valt mij gewoon tegen dat u dat dan niet neerlegt, want dat kunnen we heel moeilijk even in de tweede termijn nog regelen. We willen het juist goed bestuderen en dan is het handig als dat ene voorstel van u op papier staat. Ik ben het helemaal met u eens, wat minder voorstellen dus ik begrijp uw oproep tot matigen, maar ik had toch wel verwacht dat u uw voorstel nu op tafel had gelegd.

De voorzitter: Goed, ik begrijp dat daar geen reactie meer op komt. Dan gaan we naar de heer Wiedemeijer.

De heer Wiedemeijer: Ja nee, goed punt van mijn collega Visser want ik begreep net dat de coalitie meer naar de oppositie moest luisteren, maar ja dan moeten er wel echt ideeën ook naar voren komen. Voorzitter, vandaag wil ik het hebben over het verschil moeten maken. In een tijd van oplopende armoede, forse woningnood en de steeds meer aanwezige klimaatcrisis, is het voor de PvdA van groot belang ons te richten op de Haarlemmers waarvoor we het verschil moeten maken. Haarlemmers waarvoor de politiek het verschil moet maken. Dit zijn geen kwesties waar de politiek het verschil kan maken, maar zaken van grote noodzaak. Fundamentele voorwaarden tot bestaanszekerheid, zaken die onder grote druk staan, zaken waarvoor actie meer dan ooit tevoren noodzakelijk is. Zaken waar de komende jaren met deze begroting jaarlijks meer dan 600 miljoen wordt uitgegeven en jaarlijks zo'n 75 miljoen wordt geïnvesteerd in onze mooie stad. In tijd van toenemende armoede is het noodzakelijk dat Haarlem handelt, maar Haarlem kan het niet alleen, hiervoor is ook toereikend kabinetsbeleid nodig waar met inzet van onder andere PvdA en GroenLinks gelukkig het broodnodige energieplafond is gekomen. Nog steeds blijft meer nodig, hogere lonen en lagere lasten op arbeid zo dat werken loont. De PvdA blijft dan ook landelijk knokken voor een verhoging van het minimumloon naar 14 euro per uur, zoals we dat ook bijvoorbeeld lokaal met Spaarnelanden hebben afgesproken. Hier in Haarlem worden de minimaregelingen per 1 januari verruimd naar 130 procent van de bijstandsnorm, daar zijn we erg blij mee en hebben we ook de laatste jaren erg veel voor geknokt. Dit betekent dat meer Haarlemmers mee kunnen doen aan bijvoorbeeld sport, kunst en cultuur en huiswerkbegeleiding, zo kan het verschil echt gemaakt worden door de politiek. Juist voor Haarlemmers die het minder breed hebben moeten we daadkrachtig handelen ten aanzien van de torenhoge energiekosten. Komend jaar trekken we hier omstreeks zes miljoen voor uit. Deels voor een groter bereik van de energietoeslag.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van Kessel.

De heer Wiedemeijer: Mag ik even mijn zin afmaken dan mag hij daarna een vraag stellen. En deels voor het verbeteren van de kwaliteit van de woningen en betere isolatie. Zo combineren we sociaal en duurzaam beleid.

De heer Van Kessel: Ja dank u wel voorzitter. We verwachtten natuurlijk wel dat de PvdA flink zou uitpakken met alle mooie dingen waar ze geld aan uit gaan geven, maar kan de heer Wiedemeijer wellicht ook reflecteren op het feit dat er honderd miljoen aan investeringen uit worden gesteld en dat het onderhoud aan onze scholen, het onderhoud aan onze rioleringen, het hele lijstje wat ik heb opgenoemd dat dat hetgeen is wat diezelfde mensen ook verwachten van een overheid en dat hij dat niet goed aan het regelen is?

De heer Wiedemeijer: Nou voorzitter, ik kan de heer Van Kessel bevestigen dat ik het vooral over dingen ga hebben waar we wel geld aan uit gaan geven, dat lijkt me inderdaad wel zo handig. Het klopt inderdaad dat een aantal investeringen niet op de termijn worden uitgevoerd zoals we hadden gehoopt, maar ik wil daar toch ook wel een tegengeluid tegenover uw wat sombere verhaal zetten. Ik bedoel, ik ben en ik denk wel meer mensen in de raad, teleurgesteld dat een aantal investeringen naar achteren zijn geplaatst, maar als ik kijk naar de afgelopen jaren dan hebben we jaarlijks omstreeks 40 tot 50 miljoen geïnvesteerd. En nu zie je eigenlijk in de jaarschijf de komende jaren dat dat omhooggaat naar 75 tot 80 miljoen per jaar. Dus dat zijn verdubbeling een in de openbare ruimte, dat zijn verdubbelingen op scholen, dat zijn verdubbelingen in mobiliteit als ik het even allemaal op een grote hoop gooi. Dus er wordt juist fors meer geïnvesteerd de komende jaren in alles wat deze stad zo mooi maakt.

De voorzitter: De heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Ja dat is het mooie, die plannen en die mooie woorden die hebben we al meer dan negen jaar horen we van u, maar elke keer blijkt dat u uw mooie woorden niet waarmaakt. Er wordt nu zelfs voor honderd miljoen en wel even vlak na de verkiezingen natuurlijk, want je wil er geen last mee hebben met de kiezer, dan wordt er honderd miljoen uitgesteld. Dus het is leuk dat u die ambities heeft en dat u die hoog inzet, maar zorgt u nu ook maar een keertje dat u die waarmaakt mijnheer Wiedemeijer.

De heer Wiedemeijer: Ik zal daar zo in het geval van de openbare ruimte op terugkomen, maar u verkoopt denk ik wel een beetje knollen voor citroenen. Want toen wij de formatiebegeleiding hadden, toen lagen er stukken vanuit het financiële apparaat die de hele raad heeft gekregen en daar stond ook in, we moeten goed kijken voor de organisatie wat we jaarlijks kunnen investeren. Toen was onze voorkeur van de PvdA, want dat staat gewoon in alle stukken, om de financiële ruimte te besteden aan beleid. Uw voorkeur was om extra investeringen te doen, ook al was vanuit de organisatie al lang duidelijk dat dat niet haalbaar was. Vervolgens staat in de kadernota dat het IP realistisch gemaakt moest worden, dus ik ben niet verbaasd, dat is nu gebeurd. Ik vind het niet leuk, maar het is wel de realiteit.

De voorzitter: De heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Ja en dan wil ik er wel op wijzen dat het een realiteit is van negen jaar PvdA-bestuur.

De heer Wiedemeijer: Volgens mij is het iets langer maar dat laten we dan even in het midden. Voorzitter, ik ga verder met sociaal en duurzaam beleid, daar was ik geëindigd. Het goed uitvoeren van onze zorgtaken in het sociaal domein blijft een uitdaging. Lange termijn financiering staat onder druk en ondertussen maken meer Haarlemmers gebruik van de Wmo en de jeugdzorg. Daarom is het goed dat we de komende jaren hier acht miljoen extra voor uittrekken, zodat we de Haarlemmers die zorg nodig hebben dat ook kunnen bieden.

Nu er sprake is van stijgende armoede maken wij ons zorgen om toenemende dak- en thuisloosheid onder Haarlemmers. Niemand slaapt op straat moet juist nu onze ambitie zijn. Kan het college aangeven wat de huidige signalen zijn en of hier ook genoeg financiële middelen voor beschikbaar zijn? Voorzitter, ik heb een vraag over een hele belangrijke sociale instelling in Schalkwijk.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja voorzitter dank u wel. Ik zit er alweer een tijdje dus ik mag weer een vraag stellen. Vindt u het een goed idee wat de Trotse motie is, die eraan zit te komen, om sporthallen ook in geval van nood open te houden om mensen op te vangen, die anders zonder eten en verwarming zitten?

De heer Wiedemeijer: Voorzitter, ik ken het voorstel niet maar zoals ik net al zei is de coalitie benieuwd naar alle voorstellen die er komen, dus ik ga hem bekijken en dan gaan we kijken wat we ervan vinden op donderdag. Ik ga verder met Schalkwijk, daar zal de heer Van den Raadt het vast mee eens zijn, want ik wilde het namelijk hebben over Triple Threat, een heel inspirerend initiatief waar wij recent een werkbezoek aan hebben gehad. Zij kunnen heel lastig huisvesting vinden voor de lange termijn en wij horen graag van het college wat de actuele status is en hoe zij ervoor kunnen zorgen dat zij langdurig gehuisvest worden. Dan ga ik verder met de wooncrisis. Er woedt een stevige wooncrisis in Haarlem. In de vorige periode hebben we veel ontwikkelzones vastgesteld, zodat de komende jaren de broodnodige betaalbare woningen daadwerkelijk kunnen worden opgeleverd. Deze periode is het vooral noodzaak om plannen uit te voeren, immers in geluk kun je niet wonen. Om de uitvoering verder mogelijk te maken wordt de reserve ongedeelde stad aangevuld met tien miljoen euro zodat we meer sociale woningen aan de westkant van Het Spaarne kunnen bouwen. Om de bouw van betaalbare woningen te versnellen wil de PvdA het college vragen om te onderzoeken wat de consequenties zijn als we alleen nog maar sociaal en middelduur bouwen op eigen grond. Kortom, geen dure woningen meer op eigen grond, dure woningen zijn er immers genoeg. De PvdA neemt dit onderzoek graag mee in het voorjaar in de discussie omtrent de ruim aanwezige incidentele middelen, wellicht kunnen we die daarvoor aanwenden. Dan ga ik verder met onze maatschappelijke partners de corporaties, die hebben we namelijk hard nodig. Om bestaande huurwoningen te verduurzamen en meer sociale huurwoningen, hebben we de corporaties keihard nodig. Per 1 januari hebben zij meer middelen nodig, meer middelen beschikbaar, excuus, door de afschaffing van de verhuurderheffing. Dit lijkt echter grotendeels te verdampen door hogere bouwkosten, hogere rentelasten en een hogere belastingdruk. De PvdA wil dat het college scherp in de gaten houdt of de corporaties wel genoeg middelen hebben om onze ambities waar te maken, anders moeten we lokaal subsidies beschikbaar stellen zodat we onze doelen fier overeind kunnen houden. Voorzitter, in de komende vier jaar, we hadden het er net al een beetje over, wordt er in ...

De voorzitter: U heeft nog een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja dat is wel een goed idee natuurlijk om als gemeente geld te geven aan de woningbouwcorporaties. Vindt u dan ook dat als wij bijvoorbeeld zeggen, wat Trots Haarlem straks gaat zeggen in een motie, cruciale banen, agenten, verpleegkundigen, de mensen van de kinderopvang dat we zorgen dat we daar dan geld voor besteden en dat die woningbouwcorporaties daar woningen specifiek voor gaan bouwen?

De heer Wiedemeijer: Voorzitter, ik denk dat ik een beetje in herhaling val, maar ik zou graag eerst uw voorstel willen zien. Ik word niet zelf direct enorm enthousiast voor subsidies voor woningen voor bepaalde beroepsgroepen. We hebben wel voorrangregelingen voor bepaalde beroepsgroepen. Maar nogmaals, ik zie graag uw voorstel tegemoet en dan gaan we kijken of er iets verstandig zijn in staat.

De voorzitter: Interruptie van de heer Blokpoel.

De heer Blokpoel: Ja dank u wel voorzitter. Ja mijnheer Wiedemeijer, we horen nu met miljoenen strooien voor sociale huurwoningen, wat heel nobel is van u want het is uw eigen geld niet, maar zit er ook een limiet aan? Want u blijft maar met de miljoenen hier en miljoenen daar en nu moeten er weer miljoenen naar de corporaties, waar houdt het op?

De heer Wiedemeijer: De limiet is simpel, tot de problemen zijn opgelost, daarvoor zitten we hier in de politiek. Dus tot die tijd gaat de PvdA door, de heer Van Kessel dacht dat het pas negen jaar was, maar we blijven nog wel een tijdje doorgaan tot de problemen zijn opgelost. Misschien dat we een keer zijn gefuseerd, maar we gaan door tot de problemen zijn opgelost.

De heer Blokpoel: Ja tot de problemen zijn opgelost, dus u blijft investeren, u blijft geld van de Haarlemmers pompen in een aantal woningen om een smal deel van de Haarlemmers te helpen? Dus u stelt het merendeel van Haarlem achter, terwijl u een klein deel van de Haarlemmers helpt?

De heer Wiedemeijer: Ja u vindt mensen in een villa heel zielig, ik heb meer moeite met mensen die dak- en thuisloos zijn. Zo maken we allemaal eigen prioriteiten, ik kom op voor mensen die in de supermarkt werken, die in de klas staan en u voor mensen die een ton per jaar verdienen, dat vindt u zielig. Ja dat zijn politieke keuzes, wij kiezen ervoor om die wachttijden van tien jaar naar beneden te gaan brengen, u kiest ervoor dat elk jaar opnieuw de vluchtelingen in de schoenen te schuiven. Dat zijn keuzes, dat is politiek, het is een strijd van ideeën en dit zijn de keuzes die wij maken.

De voorzitter: De heer Blokpoel.

De heer Blokpoel: Mijnheer Wiedemeijer, het is geen strijd van ideeën, het is een strijd van uw oude politieke visie. Wij staan voor iedereen, wij staan voor Haarlemmers van elke afkomst, van elk milieu. U benoemde het net zelf, in geluk kunt u niet wonen, maar in uw woorden kunt u ook niet wonen.

De heer Wiedemeijer: Nou dank u wel. Ik vind het geen kleine groep, 42 procent van Haarlem heeft een inkomen wat recht heeft op een corporatiewoning. Ik weet niet of wij ook een oude visie hebben, gezien de verkiezingsuitslag ben ik daar iets hoopvoller in, dus daar ga ik graag mee verder. Ik ga verder met de investeringen in de openbare ruimte. In de komende vier jaar wordt hier namelijk 150 miljoen geïnvesteerd in de openbare ruimte. Om deze te vergroenen, klaar te maken voor de toekomst en achterstallig onderhoud weg te werken. Hiervoor is het bittere noodzaak om de realisatiegraad te verhogen, het klimaat wacht niet op ons, achterstallig onderhoud wacht niet op ons. Dit is onze schuld aan de huidige bewoners, maar ook aan jonge Haarlemmers. Wat vertellen we aan hen als straks de huizen vollopen bij zware regenval. Wat vertellen we aan hen als de stad niet klaar is voor toenemende hitte. Wat vertellen we hen voor steeds meer mensen, dieren een planeet onleefbaar is geworden. Om onze schuld in te lossen moeten we allemaal een bijdrage leveren.

De voorzitter: De heer Van den Raadt heeft weer een interruptie.

De heer Van den Raadt: Dank u wel voorzitter. Ik hoop niet dat ik dit ook moet opschrijven, het zijn twee zinnen, maar vindt u niet dat met dat achterstallig onderhoud dat eigenlijk we daar ook een kans hebben om de tweedeling weg te vegen en overal het onderhoudsniveau gelijk te houden? Dat we overal in Haarlem hetzelfde onderhoudsniveau hebben, wat vindt u daarvan? Of moet ik dat eerst opschrijven?

De heer Wiedemeijer: U hoeft het niet op te schrijven, ik ben het volledig met u eens. Sterker nog, ik ga u een voorbeeld geven en dan hoop ik niet dat dat te veel discussie los brengt, want het is een project dat nogal veel is besproken de afgelopen maanden. Het hele idee bij IVORIM was, we beginnen bij één van de minst rijke buurten en investeren daar het meest. Of we dat groot succes is geworden dat moeten we dan maar even in het midden laten, maar dat was wel het idee. Dus de PvdA kijkt altijd bij die investeringen waar ze het meeste nodig zijn, welke buurten als eerste moeten opgeknapt worden. Dan ga ik verder, nou toch niet.

De voorzitter: De heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Ja speelde daar bij die overweging om daar te beginnen ook nog mee dat de opkomst daar misschien veel lager is en mensen nog minder geïnteresseerd zijn in de politiek? Dacht u, dit is misschien een buitenkansje om wel eens een keertje onze slechte plannen door de strot van de Haarlemmers te drukken?

De heer Wiedemeijer: Nou ik denk dat dat een vraag is waarvan u het antwoord kent. Nee wij menen oprecht dat de buurten die de minst draagkrachtige bewoners hebben dat daar als eerste in moet worden geïnvesteerd. Maar ik denk dat u wel een principieel punt aansnijdt mijnheer Van Kessel, want waarom zitten wij hier met zijn allen? Ik stelde u daarnet een aantal vragen over, wat vertelt u aan de inwoners van de stad? En uw antwoord is elke keer de participatie is niet goed, mensen vonden het niet leuk. Als ik dat gesprek op deze manier over tien jaar nog heb, tien jaar stilstand, tien jaar alles weer terugsturen naar de tekentafel, dan is dat uw keuze. Ik zit hier en vele anderen trouwens met mij, omdat je ergens naartoe wil, omdat je een Haarlem voor je hebt over een paar jaar wat groener is, dat achterstallig onderhoud heeft weggewerkt. Dan moet je af en toe ergens voor durven te staan. En u zegt telkens nee nee nee.

De voorzitter: De heer Van Kessel?

De heer Van Kessel: Nou en niet alleen de heer Van Kessel zegt nee nee nee, 72 procent van de inwoners in de Indische buurt die zeggen tegen uw plannen nee. Het is meer dan 50 procent van de mensen in Schalkwijk die zeggen nee tegen uw ideeën. Het is meer dan de helft van de Haarlemmers in Meerwijk die zeggen, u heeft niet naar ons geluisterd en dit zijn onze plannen niet, dat zeggen ze tegen het college. En nu kunt u wel een mooie visie hebben van over hoe u vindt dat Haarlem er over vijftig jaar uit moet zien, maar het gaat er niet om wat u vindt want u bent hier morgen niet meer, ik ben hier morgen niet meer, wij zijn hier morgen niet meer. Maar de Haarlemmers die zijn hier morgen wel en zij zijn degenen die besluiten over hoe Haarlem eruit komt te zien. En als u het dan niet voor elkaar krijgt als minderheid om te luisteren naar die grote meerderheid, dan bent u het instrument wat wij hier hebben om die Haarlemmers te helpen, bent u aan het uitrollen. En dat neem ik u wel kwalijk en ik vind echt dat u daarover moet nadenken.

De heer Wiedemeijer: Ja voorzitter, ik vond het op zich mooi dat de heer Van Kessel zegt dat wij er op een gegeven moment niet meer zijn. En dan breng ik toch een mooie christelijke term naar voren, rentmeesterschap, wellicht vindt de burgemeester dat een mooie term. Het gaat er inderdaad om, wat laat je op een gegeven moment achter. En wat ik wil achterlaten is een leefbare planeet. Dat is niet een mooie visie, dat is nou precies wat ik in het begin bedoelde met het verschil moeten maken. Velen van u zien hier klimaatverandering als een leuke hobby. Het gaat erom dat die stad straks onleefbaar is. Dat is niet een keuze en dan moet je daar ook gewoon voor blijven staan, ook als dat impopulair is. Dan wil ik bewoners in deze stad niet knollen voor citroenen verkopen van, nee hoor we laten uw openbare ruimte gewoon lekker een versteende plek, laat die auto's maar lekker staan, laat het onderhoud ook maar zitten. Als u dat niet wil dan luister ik naar u, ook al is dat totaal onhoudbaar. Die keuze maken wij niet. Als u die keuze wil maken dan moet u dat doen.

De voorzitter: U krijgt een laatste kans voor een interruptie nu, maar ik wijs u er wel even op u weet het zelf ook, maar de tijd tikt door. Dit is wel interessanter denk ik dan lange monologen dat moet ik eerlijk toegeven, maar we schieten door onze tijd heen. De heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Ja mijnheer het kan natuurlijk, mijnheer de voorzitter het kan natuurlijk niet van tweeën één zijn. Op het ene moment staat mijnheer Wiedemeijer nog te vieren over de grote bedragen die hij weg klotst aan nieuw beleid. Op het moment dat nieuwe beleid tot goede oplossingen zou komen onder PvdA-bewind, dan had die stad er nu een stuk mooier voorgestaan kan ik u vertellen. Maar u staat ons te verwijten dat wij niet bereid zijn om te investeren, of te verwijten dat we juist vooral aan het investeren willen in de stad. Dus u kan niet zeggen, aan de ene kant geef ik het geld nu uit en investeringen daar doe ik niet aan mee, om vervolgens nu trots te zijn over hoe goed u aan het investeren bent. Het zijn juist de andere partijen hier die bezig zijn geweest om die investeringsagenda omhoog te houden. En dat u het niet voor elkaar krijgt om die investeringen uit te rollen tot het einde, dat is nog een keertje slecht bestuur ook.

De heer Wiedemeijer: Ik heb nog geen vraag gehoord, maar ik denk dat het mij ook niet om een schuldvraag gaat, het gaat er mij juist om dat ik u wil meenemen in een gedeelde verantwoordelijkheid. En die verantwoordelijkheid die ligt heel breed, want om die schuld in te lossen moeten we allemaal een bijdrage leveren, het college, de bewoners, de ambtenaren maar ook de raad. We moeten het eerlijke verhaal vertellen en daar ging onze discussie net over. We kunnen niet op de huidige weg doorgaan, dit vraagt een raad die beslissingen durft te nemen, ook als ze impopulair zijn. Wij zijn de gekozen volksvertegenwoordigers die onze blik moeten richten op de toekomst waar we met Haarlem naartoe willen. Niet uit luxe maar uit bittere noodzaak. De planeet staat in de fik en ondertussen maken velen zich vooral druk over het geluid van het brandalarm. Voorzitter, het is nog vroeg op de avond maar ik wil het nu hebben met u over de nacht.

De voorzitter: Ja het schiet wel op om aan de heer Aynan die wil nog even bij dit moment blijven.

De heer Aynan: Ja het was inderdaad een interessant debat tussen de twee heren. Maar mijnheer Wiedemeijer die zij iets interessants over Meerwijk, IVORIM. U zegt van, ja we moeten keuzes durven maken en in dat licht bezien vraag ik u, waarom heeft u dan aan het college gevraagd om te kijken hoe de participatie in het vervolg beter kan, welke lessen u uit de mislukte participatie wil trekken? Waarom vraagt u dat dan als u gewoon door wil gaan?

De heer Wiedemeijer: Voorzitter, ik vind het een hele goede vraag maar misschien schuilt er ook wel een beetje een valse tegenstelling in. Want volgens mij moet je ten eerste ambities hebben waar je naartoe wil, maar dat maakt je nog niet onfeilbaar. Dus volgens mij moet je dat allebei combineren. Ik denk juist waar het ons om ging dat je wil evalueren of die participatie goed is, maar daarnaast moet je nog steeds durven te staan voor de keuzes die je maakt. Dus komt uit de participatie naar voren dat mensen vooral de participatie niet goed vonden omdat ze meer autoparkeerplaatsen willen, dan heb je met zijn allen een keuze gemaakt. En dat verschil denk ik dat je dat samen moet proberen te achterhalen, bij eigenlijk al die grote projecten de komende jaren. Welke ambities heb je met de stad, hoe kun je mensen daarbij betrekken, maar je moet ook eerlijk zijn over de verwachtingen die je daarbij hebt.

De voorzitter: De heer Aynan.

De heer Aynan: Kijk, now we're talking. Dus u bent bereid om na de bewoners betrokken te hebben uw keuzes bij te stellen? Want zo hoor ik het.

De heer Wiedemeijer: Voorzitter, wel als ze binnen de kaders passen die je met zijn allen hebt afgesproken. Dus stel dat je zegt een buurt moet groener anders is hij niet klaar voor de toekomst. En een buurt zegt vervolgens, ik maak er nu een beetje een gekscherend iets van, maar stel dat een buurt zegt, wij willen dat alle bomen worden gekapt, even gewoon een krankzinnig voorbeeld. Dan denk ik niet dat wij gaan zeggen, laten we dat dan gaan doen. Dus ik denk, volgens mij gaan we het ook nog hebben over hoe het participatiebeleid opnieuw moet worden vormgegeven. Ik denk dat het eigenlijk het allerbelangrijkste is dat je aan de voorkant duidelijk hebt waar iemand over kan gaan. En niet dat je teleurstellingen creëert met dat iemand over alles gaat.

De voorzitter: Een laatste reactie van de heer Aynan.

De heer Aynan: Dank u wel voorzitter. Kijk ik denk eerlijk gezegd dat over het wat dat we het daar best wel over eens kunnen worden, want ook wij vanuit de oppositie zijn bereid om ook daarover mee te denken. En over het hoe, als die ruimte er is, dan zijn we ook bereid om mee te denken net als de bewoners zelf. Maar het mag niet zo zijn dat de kaders zo dichtgetimmerd zijn dat het geen zin heeft om mee te doen, want dan komen we inderdaad in het scenario van de VVD dat het wantrouwen alleen maar toeneemt en dat we uiteindelijk met lege tribunes en zelf als politiek, met lege handen komen te zitten.

De heer Wiedemeijer: Voorzitter dat lijkt me een heel goed gesprek bij het nieuwe participatiebeleid en dat is volgens mij echt een hele goede discussie die we met zijn allen moeten hebben. Dan ga ik om zeven uur 's avonds de nacht met u in voorzitter. Twee jaar geleden diende de PvdA met grote steun hier in de raad een motie in om een locatieverkenning uit te voeren, naar mogelijke locaties voor 24-uurs vergunningen. Tot dusver hoorden we hier weinig over terug. Uit technische vragen bleek dat de afgelopen twee jaar de uitvoering hiervan complex was. Alle begrip voor alle uitdagingen tussentijds, zoals alles rondom de coronacrisis, maar minder begrip is er voor de gebrekkige informatievoorziening voor deze vertraging en de informatie daaromtrent. Voorzitter, naast portefeuillehouder bent u ook voorzitter van de raad, ik vraag u dan ook toe te zien op een goede informatievoorziening richting de raad in het vervolg als dergelijke vertragingen optreden en wij hopen dat we op korte termijnperspectief kunnen schetsen naar de jonge Haarlemmers. Dan ga ik verder waar wij positief over zijn, namelijk de inzet van de burgemeester en het college voor een inclusieve, solidaire gemeenschap in deze uitdagende tijden, zowel binnen Haarlem als met de warme blik naar buiten. Zo toonde het college zich daadkrachtig met de opvang van vluchtelingen op de vlucht voor de vreselijke oorlog in Oekraïne. en lopen wij ook niet achter met de huisvesting van statushouders. En vragen wij aandacht voor de onderdrukte vrouwen in Iran, maar ook hier in Haarlem kunnen we de positie van de LHBTI-gemeenschap versterken en kijken wij uit naar de agenda diversiteitinclusie onder verantwoordelijkheid van wethouder De Raadt.

De voorzitter: Ja mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Een vraag, wat gaat u doen voor die onderdrukte vrouwen in Iran, gaat u ook een stuk van uw haar afknippen?

De heer Wiedemeijer: Nee wij vragen aandacht voor de situatie, als u een goed idee heeft staan we daarvoor open, ik was niet zelf van plan om mijn haar te gaan afknippen in alle eerlijkheid.

Mevrouw Van Zetten: Nee maar wat is dan het idee, want u doet net alsof u iets strijdbaars gaat uitvoeren, maar dan ben ik benieuwd wat u voorstelt en dan ga ik u steunen natuurlijk.

De heer Wiedemeijer: Ik hoop dat u mij ook steunt als ik niet een concreet voorstel hebt, want ik heb op dit moment geen concreet voorstel. Voorzitter, even namens het seniorenconvent, dat zal mevrouw Van Zetten ook goed vinden.

De voorzitter: De heer Van den Raadt had nog een punt.

De heer Van den Raadt: Ja even terug over dat steunen van Iran, daar was ik ook helemaal voor. Ik heb toen een stuk van mijn haar afgeknipt en de oproep gedaan of wij als college niet de oproep kunnen doen in Haarlem ook allemaal de hoofddoek af te werpen, wilt u dat steunen dan want dat willen ze in Iran ook.

De heer Wiedemeijer: Nee daar ga ik u niet in steunen. Voorzitter, namens het seniorenconvent dien ik graag bij deze graag het amendement in versterk de griffie. Met het amendement besluiten we om de komende jaren zo'n vier ton extra beschikbaar te stellen, deels gedekt door incidentele middelen en structureel door een taakstelling op te voeren. Ik weet niet of ik het dictum hier adequaat mee heb benoemd, want dat is voor mij nog even oefenen. Voorzitter, afsluitend, de PvdA ziet dat deze begroting het verschil maakt voor de Haarlemmers waarvoor het verschil gemaakt moet worden en tracht de bestaanszekerheid te versterken. Daarom is de PvdA trots op de begroting die voorligt en waar we samenwerken aan een sociale en duurzame toekomst en zijn we benieuwd naar de ideeën waar u deze week meekomt. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij verder met mevrouw Van den Broek van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Van den Broek: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, we bespreken vandaag de programmabegroting van de gemeente Haarlem, een begroting die duurzaamheid uitstraalt, maar waar wat de Partij voor de Dieren betreft nog wel een tandje bij kan, maar daarover straks meer. Ik wil eerst even uitzoomen. Gisteren is in Egypte de 27e klimaatconferentie begonnen, doorbraken op het vlak van klimaatbeleid worden vanwege de geopolitieke spanningen in de wereld niet verwacht lees ik in de media. Dat is dramatisch, want de klimaatverandering eist dagelijks overal in de wereld haar tol. Ik deel hiervan wat met u. Emiel, zeventien jaar woont in Peru en ziet de gletsjers voor zijn ogen smelten. Mary, ook zeventien, woont in Kenia en beleeft de grootste droogte in veertig jaar waardoor hun dieren sterven. En op het Filipijnse eiland Batasan proberen Alan en de bewoners te voorkomen dat hun huizen worden opgeslokt door de zee, door hun huizen op palen voortdurend te verhogen. Hun verhalen staan deze week in de Volkskrant. U zult zich wellicht afvragen, moeten we het hier nu in deze vergadering over hebben? Ja voorzitter dat is nodig, want het treurige is dat zij niet of nauwelijks de veroorzaker zijn van de klimaatcrisis, dat zijn wij bewoners van Europa, Nederland en ook Haarlem. Onze consumptie en levenspatroon veroorzaakt zo'n grote uitstoot van broeikasgassen en legt een zodanige druk op natuurlijke hulpbronnen dat we drieënhalve aarde nodig zouden hebben, als de hele wereld net zoals wij zouden leven. Of nog op een andere manier gezegd, met onze manier van leven zouden we na vijftig dagen het jaarlijkse natuurlijke kapitaal dat de aarde ons geeft en wat zij kan regenereren, volledig opgebruikt hebben, vijftig dagen voorzitter. Is dat onze manier van rentmeesterschap, van solidariteit? Dus voorzitter, alle klimaatinspanningen die wij moeten leveren zijn niet alleen nodig om Haarlem leefbaar te houden in de toekomst, we doen het juist ook voor de toekomst van de Emiels en Mary's van deze wereld. Daar mogen we bij het bespreken van de klimaatmaatregelen ons misschien best eens wat vaker van bewust zijn, het gaat niet alleen om ons. Daarom voorzitter, zal ik met mijn bijdrage met de klimaatconferentie in gedachten, vooral richten op de duurzaamheidsbegroting. Partij voor de Dieren is blij dat de gemeente ...

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja ik ben het helemaal met u eens hoor over die klimaatproblemen. Ik heb wel eens voorgesteld dat we veel meer alert moeten zijn, zeker ook wat u schetst dat wij daar allemaal schuldig aan zijn, dat we veel beter moeten zorgen voor klimaatvluchtelingen. Bent u het met me eens dat we eigenlijk voorrang zouden moeten geven aan klimaatvluchtelingen en oorlogsvluchtelingen in de regio moeten opvangen?

Mevrouw Van den Broek: Ik heb liever dat we ervoor zorgen dat er geen klimaatvluchtelingen zijn en dat we voor ... Nee we moeten er gewoon voor zorgen en ik denk, daar gaat de klimaatconferentie natuurlijk over, dat gaat over schuld inlossen. Dus wij moeten bijdragen aan het feit dat het leven daar leefbaar blijft.

De heer Van den Raadt: Ja dat ben ik met u eens, maar daar is het nu een beetje te laat voor. Dus de vraag blijft nog steeds staan, maar ik begrijp dat het een moeilijke vraag is.

Mevrouw Van den Broek: Voorzitter, ik ga door. Haarlem moet, wil het de klimaatdoelen uit het regeerakkoord halen, 65 procent CO2 reduceren in 2030 ten opzichte van de uitstoot in 2017. In 2020 zaten we op 21 procent, dus we hebben nog wel wat voor de boeg. Zeker als je ziet dat een groot deel van deze reductie die we nu hebben gerealiseerd, komt doordat we in heel Nederland meer schone elektriciteit zijn gaan produceren en dus ook als gemeente Haarlem een zogenaamde gunstige emissiefactor krijgen. Dat is natuurlijk een goede zaak die schoon geproduceerde energie, maar het is ook een beetje het laaghangend fruit. Als gemeente krijg je dat stuk CO2-reductie dus als het ware een beetje cadeau. Wat zijn dan de grootste opgaven voor Haarlem waar je als gemeente ook echt actief op kunt sturen? Als we naar de duurzaamheidsbegroting kijken is dat het aardgas en warmtegebruik voor zowel wonen als werken. En als we dan kijken naar de cijfers dan gaat het helemaal nog niet zo hard met die daling van de CO2-uitstoot. Sterker nog, voor wonen is de CO2-uitstoot tussen 2017 en 2020 met 1 procent gedaald, 1 procent voorzitter. En we moeten in 2030 op 59 procent reductie zitten. We hebben dus nog 7 jaar om 58 procent CO2 te reduceren, oftewel, 97 kiloton CO2. Nu weten we dat door de huidige energiecrisis iedereen flink aan het besparen is, maar ook hoeveel pijn dat doet financieel voor burgers en voor de overheid die noodgedwongen heel veel financiële pleisters moet plakken. Voorzitter, uit de huidige routekaart duurzaamheid bleek al dat we onze CO2-reductiedoelstelling voor wonen niet gingen redden en met de aangescherpte doelstellingen vanuit het regeerakkoord, raakt het helaas nog veel verder uit zicht. De gemeente gaat de transitievisie warmte in 2023 actualiseren, maar ik vraag de wethouder toch alvast om een eerlijke en realistische vooruitblik. Want we zien goede initiatieven zoals de huidige campagne isoleer mee en de nieuwe koers voor de warmtevoorziening in Schalkwijk, top. Maar de vraag blijft, zijn we nog op tijd en is het genoeg? Heeft u er vertrouwen in om de CO2-reductiedoelstelling voor 2030 te halen en dan 2040 helemaal aardgasvrij te zijn? En zo niet, wat is dan het plan en wat heeft hij van ons als raad nodig? Wij vragen de wethouder om een realistisch tijdpad en tussendoelen voor de CO2-reductie, het liefst per half jaar zodat we de inspanningen en resultaten sterker kunnen monitoren. We zullen dan ook samen met GroenLinks en andere partijen daar een motie voor indienen. Voorzitter, bovenstaande processen zijn tijdrovend, kostbaar en complex dat begrijpen we zeer goed. En dus is het goed om ook naar snelle, tastbare goedkope mogelijkheden te kijken om CO2 te reduceren. En die zijn voorhanden, het living planet report dat het Wereld Natuur Fonds vorige maand uitbracht was er heel helder over. Het rapport laat zien dat een grondoorzaak van de klimaat- en biodiversiteitscrisis op ons bord ligt, jawel op ons bord. De manier waarop wij ons voedsel produceren en consumeren is de grootste veroorzaker van natuurverlies en verantwoordelijk voor een kwart van de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen. Voorzitter, er vallen flinke meters te maken als we ons dieet aanpassen naar een meer plantaardig dieet. Milieu Centraal berekend dat met een volledig plantaardig dieet je per Nederlander 850 kilo minder CO2 uitstoot. Voor heel Haarlem komt dat neer op 136 kiloton CO2, 136

kiloton. En nu weer even terug naar de doelstelling, Haarlem moet 399 kiloton CO2 gaan reduceren voor 2030, dus we kunnen al bijna een kwart reduceren. Meer plantaardig eten zet dus echt zoden aan de dijk en zou daarom een volwaardig onderdeel moeten worden van het Haarlemse klimaatbeleid, zelfs ook al ontbreekt het nog in het landelijk regeerakkoord. Doen we het niet voor het groene vinkje in Den Haag, dan doen we het voor al die mensen, dieren en kwetsbare natuur die niet zullen overleven als we de temperatuurstijging niet onder de 1,5 graad houden.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Hartman.

Mevrouw Hartman: Begrijp ik goed dat u beleid wil over wat de Haarlemmer op haar bord heeft?

Mevrouw Van den Broek: Ik denk dat we allemaal erkennen dat de belasting van de vleesproductie heel erg groot is op het klimaat en dat je dat als gemeente zou kunnen sturen door een meer plantaardig dieet te stimuleren en daar zijn heel veel manieren voor.

Mevrouw Hartman: Kunt u daar een voorbeeld van noemen?

Mevrouw Van den Broek: Bijvoorbeeld in je evenementenbeleid. Je ziet bijvoorbeeld een groot evenement zoals Lowlands, die zijn al bijna volledig plantaardig. Zo iets zou je hier in Haarlem ook kunnen doen.

De voorzitter: Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Zou het gewoon niet beter voor het milieu zijn en de leefomgeving om helemaal niet meer van de festivals te organiseren en dat mensen gewoon thuisblijven en een wortel knagen? Ja dan maak je echt grote stappen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Broek.

Mevrouw Van den Broek: Ik denk dat, we kunnen beiden doen. We kunnen echt ook nog wel plezier maken, maar het kan echt op een veel duurzamere manier. Even kijken waar ik was gebleven hoor. Doen we het niet voor het groene vinkje in Den Haag, dan doen we het voor al die mensen, dieren en kwetsbare natuur die niet zullen overleven als we de temperatuurstijging niet onder 1,5 graad houden. En laten we ook het dierenleed uit de bio-industrie niet vergeten. Miljoenen dieren leiden een kort ellendig leven ten dienste van een voedselsysteem dat vreselijk inefficiënt en oneerlijk is. Nu al hebben meer dan twee miljard mensen op de wereld gezondheidsproblemen door overgewicht, terwijl aan de andere kant honderden miljoenen mensen niet voldoende te eten hebben. We zullen dan ook een motie indienen om voedsel meer centraal te stellen in het Haarlemse klimaatbeleid. Voorzitter, dit alles is geen betutteling en het zijn geen one-issue praktijken, het is wel denken en handelen vanuit een breder planeetbelang en niet vanuit korte termijn belangen van de westerse mens. Eco centraal in plaats van ego centraal, wat de heer Blokpoel en ik vandaag nog op een congres nog eens bevestigd hoorden door een vooraanstaand econoom. We dienen deze week een aantal moties in die opkomen voor kwetsbare mensen, dieren en natuur. Als eerste een motie om de Haarlemse natuur te helpen door stoepplantjes aan de gevel aan de tuinzijde voor de stoep te laten staan en niet weg te spuiten. Als tweede een motie om dieren te helpen.

De voorzitter: Mag ik toch even, ik zeg het nu tegen u, maar dat geldt natuurlijk voor iedereen, wij hebben afgesproken dat moties pas zijn ingediend als het dictum van de motie is voorgelezen. Dus als u het niet nu

doet, moet u het op een ander moment doen, maar het moet in de spreektijd. Dus ik geef u in overweging om het misschien gewoon te doen. De heer Visser?

De heer F. Visser: Voorzitter, punt van orde. Ik vind dat als we het parafraseren, maar als echt de bedoeling duidelijk is dat dat voldoende moet zijn, want anders krijg je echt voor de kijker ook echt hele rare debattekst.

De voorzitter: Ik denk dat deze discussie in ieder geval niet nu gevoerd moet worden. We hebben afgesproken en dat was een goed punt, als het technische amendementen zijn dan kan je het parafraseren, als het een motie is dan lees je hem voor.

Mevrouw Van den Broek: Dus kan ik het wel of niet nou omschrijven, dat is me niet helemaal duidelijk.

De voorzitter: Nee de bedoeling is dat u het dictum, dus dat is de uitspraak zelf dat u die voorleest.

Mevrouw Van den Broek: Die bewaar ik dan even voor donderdag. Dan wil ik bij deze nu afsluiten dat we voorstellen zullen indienen die goed zijn voor mens, dier en natuur. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij naar de heer Drost van GroenLinks.

De heer Drost: Ja zeker dank u wel voorzitter. We leven in een bijzondere tijd, er gebeurt veel in Haarlem, in Nederland en in de wereld. Vorig jaar sprak ik bij de begroting over het jaar van hoop, hoop op minder coronaregels en hoop op meer vrijheden. Maar we zijn nu natuurlijk een jaar verder en er zijn helaas juist onzekerheden gekomen op het gebied van klimaat, stikstof maar ook door mondiale instabiliteit. Dit geeft veel mensen het gevoel dat we in een storm zitten die steeds onstuimiger wordt en waarvan we niet weten hoelang die ook nog gaat duren. En dat wordt nog maar eens versterkt door het feit dat er zoveel crisissen zijn waar we voor staan, ook al grijpen ze natuurlijk wel op elkaar in. Om nog maar te noemen, de energieprijzen natuurlijk, de hoge inflatie, asiel, tekort aan woningen en de sterk afnemende biodiversiteit. Al twintig jaar geen keuze maken over stikstof is ook een keuze, dat is een keuze tegen woningbouw en tegen natuurherstel. En dan is er natuurlijk die klimaatcrisis, als de moeder van alle crises om onmiddellijke actie schreeuwt. Bij de start van de klimaattop, hij werd al net even genoemd in Egypte, vanmorgen, sprak de voorzitter van de VN van een highway to climate hell, die snelweg naar de klimaathel waar we ons op bevinden. Maar hij sprak ook van een rempedaal. Het is nog niet te laat, maar dat betekent wel dat wij er alles aan moeten doen en dan ook echt alles, om juist ook lokaal dat rempedaal in te trappen. En daarom is het allerbelangrijkste voor GroenLinks actie, actie voor vergroenen en verduurzamen, actie voor eerlijk delen en te zorgen dat elke Haarlemmer bereikt wordt die dat nodig heeft en actie voor het bouwen van woningen. En op het gebied van vergroenen en verduurzamen zet Haarlem serieuze stappen. Wat betreft GroenLinks staat alles klaar om ook te gaan uitvoeren, bijvoorbeeld vijf miljoen voor het vergroenen van de stad. We kijken daarnaar uit en we verwachten ook echt dat volgend jaar daar ook zichtbaar resultaat is. Minder tegels meer bomen, minder grijs meer groen en minder auto's en meer verplaatsen via de stoep en op de fiets. Haarlem is een mooie stad maar de ruimte is beperkt, dus dat vraagt ook om scherpe keuzes. Ook de energietransitie komt op gang, duurzame opwek, energie besparen en vooral isoleren, isoleren en natuurlijk gaan we ook nog isoleren. Daarbij vragen we het college Haarlemmers te helpen waar mogelijk. Met leningen om verduurzamen mogelijk te maken, met informatie hoe huizen het best geïsoleerd en verduurzaamd kunnen worden en natuurlijk met prestatieafspraken om die slechte corporatiewoningen, die E, F en G versneld te gaan isoleren. Uiteraard geeft de gemeente het goede voorbeeld en zorgt het college voor zo spoedig mogelijk verduurzamen van ons eigen vastgoed. Ik noemde net al even die energie armoede en die inflatie een groot probleem.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Vindt u niet dat de gemeente een veel beter een rol kan doen dan alleen die voorbeeldrol, maar dat je bijvoorbeeld bij een heleboel huizen die allemaal hetzelfde zijn gewoon inventariseert, wie wil wat isoleren en dat de gemeente dat in één keer inkoopt en het veel goedkoper wordt voor die bewoners? Dat is de motie van Trots Haarlem, het dictum. Dank u.

De heer Drost: Nou ik denk dat in het coalitieakkoord, het staat ook in ons verkiezingsprogramma, in het coalitieakkoord staan daar allemaal zaken in over fiks brigades, wijk naar wijk, blok na blok, er staan allemaal mooie dingen in. Maar ik ben het met u eens, die energie armoede en de inflatie is gewoon een enorm probleem. Op de korte termijn is er dus hulp om die energierekeningen te betalen, maar daarnaast wordt er ook volop ingezet op energiebesparende maatregelen, zoals gezegd blok na blok. College, we vragen ook om u blijvend in te zetten op voorlichting en hulp, maar blijf ook aandacht houden voor het bereiken van elke Haarlemmer die die hulp nodig heeft, zowel in de lage- als middeninkomens. Dat kan hulp bij besparen zijn, maar natuurlijk ook met schulden. We hebben het ook gelezen in de begroting, u heeft zich ingezet op vroeg signalering van problematische schulden, dat vinden we goed en ook ontzettend belangrijk. Wat betreft die kansen, die beginnen natuurlijk op school met rijke schooldag. We hebben het convenant ook gelezen in de commissie samenleving, waar sport, cultuur, welzijn centraal staan, maar ook met een goed ontbijt. Er is geld vanuit het Rijk beschikbaar, er gebeuren ook nog wel eens mooie dingen in Den Haag voor scholen om dit te organiseren en we verwachten ook dat dat gaat gebeuren.

De voorzitter: Een interruptie van mevrouw Van den Broek.

Mevrouw Van den Broek: Ja ik ben het eens met de mooie initiatieven die er plaatsvinden, maar vindt u dat we op koers liggen met de verduurzaming als je het uitzet tegen de tijd die we nog hebben?

De heer Drost: Ik kom daar zo ook op bij de aankondiging van de motie, maar ik snap uw vraag en het antwoord gaat komen. Haarlemse jongeren moeten we dus alle ruimte geven om te ontwikkelen, te ontdekken wie je bent en wat je wil in het leven. Daarom hebben we ook bij de vorige begrotingsbehandeling bijvoorbeeld nadrukkelijk een spoedige ontwikkeling van het Slachthuisterrein bepleit en ruimere openingstijden. Ja en dan is het toch echt wel teleurstellend om te constateren dat, die 24-uurs motie werd al aangehaald, twee jaar geleden ingediend en er is gewoon echt heel weinig op dat vlak gebeurd, er had echt meer kunnen gebeuren. We hebben daar tig rondvragen ook over gesteld met meerdere partijen, artikel 32 vragen, graag een reactie, maar op dit vlak worden we niet heel vrolijk wat dat betreft. Op het gebied van woningbouw staat alles klaar, we hebben de ontwikkelvisies aangenomen, tientallen miljoenen vanuit het Rijk, volgens mij zitten we inmiddels richting de honderd miljoen. Dan gaat het over de impulsregeling voor Oostpoort voor zuidwest, voor Europaweg maar het gaat ook over de ontwikkeling van Haarlem Nieuw-Zuid als OV-knooppunt en de Europaweg tot stadstraat. En voor ons is klimaatbestendige gebouwen daarin centraal.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja u was heel verdrietig allemaal over dat 24 uur. Bent u van plan een motie van treurnis in te dienen, dan gaan we die graag steunen.

De heer Drost: Ik vind het flauw om gelijk naar een oordeelmotie te gaan, vind ik helemaal niet nodig. Er zijn gewoon scherpe vragen over gesteld en ik wacht die even af en we gaan het zien mijnheer Van den Raadt. Ja

dus dat klimaatbestendig bouwen. Ieder niet duurzaam, niet natuurcursief, zonder zonnepanelen gebouwd huis is wat ons betreft een desinvestering. Een kans hierbij wel is om het sociale te verbinden met het fysieke. Nog steeds stijgt het aantal Haarlemmers dat zich eenzaam voelt, dat geldt voor ouderen maar ook zeker voor jongeren. Daarom willen wij meer inzetten op collectieve voorzieningen bij nieuwbouw, ontmoetingsplekken in de wijk.

De voorzitter: De heer Aynan heeft een interruptie.

De heer Aynan: Dank u wel voorzitter. U zegt alles staat klaar voor de woningbouw, maar de Raad van State heeft vorige week een uitspraak gedaan. Wij staan wel klaar maar daar denkt de hoogste rechter toch anders over. Een van de mogelijke oplossingen daarvoor is modulebouw. We hebben daarvoor een motie ingediend, bent u bereid om die te steunen?

De heer Drost: De uitspraak van de rechter is ons zeker niet ontgaan, het is alle hens aan dek weet ik toevallig ook, omdat ik bij een ingenieursbureauwerk waar ook al die stikstofberekeningen worden gemaakt. Dus daar wordt volop achter de schermen gewerkt dat ik weet. Maar goed, we horen graag reflectie over de gevolgen voor Haarlem. Ik begrijp ook dat er een uitspraak van de minister De Jonge is geweest dat het juist voor de bouw wat mee zal vallen juist. Maar ik had hier ook al in mijn betoog de vraag richting het college staan en dan gaat het vooral over stikstofvrij bouwen, je kan daar ontzettend veel mee tegenwoordig met elektrisch materieel en dergelijke. Maar het is ons niet ontgaan mijnheer Aynan.

De voorzitter: De heer Aynan nog.

De heer Aynan: Alle hens aan dek is juist dus weer heel slecht voor de stikstof. Maar stikstofvrij bouwen doe je dus modulair, dat is één van de oplossingen. Dus graag kijken naar onze motie.

De heer Drost: Nee dat denk ik niet, dat is ook juist het gaat vooral hoe je bouwt, want dan heb je de meeste depositie. Dus dat gaat niet alleen over modulair, volgens mij staan er ook 250 flexwoningen in, dus wat dat betreft wordt u op zich ook wel bediend. Maar dat is natuurlijk als we alleen dat de oplossing zou zijn, zou dat inderdaad heel verstrekkend zijn want we hebben veel meer nodig in deze stad. Ik wil nog wel even terugkomen op mijn vorige punt, die ontmoetingsplekken, want die gaan in de wijk kunnen eenzaamheid tegengaan en zorgen voor binding met burens. Een initiatiefvoorstel van GroenLinks met PvdA, Partij voor de Dieren en CDA is hiervoor in de maak. Afrondend, Haarlem, Nederland en de wereld zijn in beweging, ook de stukken van de begroting. Ondanks dat de raad hier massaal tegen een motie heeft gestemd om de wethouder financiën een podcast te laten opnemen over de financiën en de begroting, hebben we er toch met veel plezier naar geluisterd, dus dank voor die ongehoorzaamheid wat dat betreft. Maar ik denk ook dat het goed is dat we kijken naar ons eigen stuk. We hebben bijvoorbeeld al jaren een begroting in opslag, ik denk dat die ook best wel een upgrade of een doorontwikkeling kan maken. Dan kom ik nog even terug op duurzaamheid, ook beloofd net richting Partijvoorde Dieren. De duurzaamheidsbegroting wordt elk jaar completer, we zijn blij met het voorstel om deze door te ontwikkelen naar brede welvaart. Om de duurzaamheidsbegroting nog verder te verdiepen dienen we de motie 2, ga niet af op gevoel maar geef een tussendoel, in. Dat in doen een doen we met PvdA, D66, CDA, Actiepartij en de Partij voor de Dieren, die het al net noemde. Hierbij verzoeken we het college, hier komt het dictum, om jaarlijkse CO2-reductiedoelen per transitie pad toe te voegen aan de duurzaamheidsbegroting voor de periode 2023-2030. En om daarbij inzichtelijk te maken welk deel door Haarlems beleid en welk deel door externe factoren wordt veroorzaakt, zodat we inderdaad ook daar beter op kunnen sturen. Want ja, we zijn op weg maar tegelijkertijd zien we ook

en dat verschilt heel erg per transitie pad dat we nog een enorme opgave hebben en daarom kom ik ook terug op het centrale punt van GroenLinks, wij gaan voor actie.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van den Broek.

Mevrouw Van den Broek: Ja dank u wel voorzitter. Blij dat u ook de klimaatconferentie aanhaalde. Een paar maanden geleden stond heel Haarlem op zijn kop vanwege het besluit dat we geen bio-industrie vlees meer in de billboards wilden hier. Wil de partij, wil GroenLinks ook meedenken naar een sterkere rol voor de voedseltransitie en de eiwittransitie In het Haarlemse klimaatbeleid?

De heer Drost: Ja het is ons inderdaad niet ontgaan dat er iets met vleesreclames was in de media. Ik zag uw motie even kort binnenkomen, ik heb die gewoon oprecht niet gelezen. We hebben vaker ook in het verleden mevrouw Oosterbroek ook flink gehamerd op die eiwittransitie dus we kijken er rustig naar, maar we hebben daar ook vaker vragen over gesteld en initiatieven op genomen.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was de bijdrage van GroenLinks. Dan gaan we naar de heer Smit van OPHaarlem.

De heer Smit: Dank u wel mijnheer de voorzitter. Geachte Haarlemmers en Spaarndammers, collega's en geacht college, Haarlem onder de glazen stolp. In Haarlem regeert onder een glazen stolp in een eigen mini wereldje, met strakke hand een dogmatische coalitie, die niet of nauwelijks nog naar de Haarlemmers luistert en wordt vanuit deze stolp te weinig naar buiten gekeken. OPHaarlem belicht enkele thema's en pijnpunten in de meerjarenbegroting en daarmee in onze stad en regio, want OPHaarlem kijkt iets verder. Ik begin met participatie en inspraak. Participatie en inspraak hebben een serieuze vorm gekregen in 2011 met een PIP, een inspraak- en participatieprocedure. Je zou dus zeggen, we hebben al iets goeds in huis en we stoffen het af en klaar is kees. Maar het was in de tijd van voor de glazen stolp en dat kan nu niet meer vindt de coalitie. De kadernota van afgelopen mei geeft op pagina 15 aan dat als in het kader van de omgevingsvisie besluiten zijn genomen, waar Haarlemmers amper weet van hebben, de Haarlemmers het nakijken hebben. Over het wat er gebeurt in Haarlem mag niet meer meegedacht worden in participatie en inspraak. Dat kost te veel tijd en onze ambtenaren en onze coalitie weten toch echt wel hoe het moet gaan. Participatie en inspraak gaan binnenkort uitgedekt worden in een met veel bombarie aan te kondigen nieuwe opzet, vol met gebakken lucht. Zoiets is in Den Haag ooit gebeurt met passend onderwijs, dat werd aangekondigd wist het onderwijs dat het juist afgelopen was met passend onderwijs, de Tweede Kamer heeft dat inmiddels ook toe moeten geven. Op onze website van OPHaarlem zetten wij de linken van de bestaande PIP van 2011. Wijkraden die van tijd tot tijd kritisch kunnen zijn lijken op hun eind te lopen, want er komen, zo lijkt het ons, wijkplatforms waar gebiedsmanagers en wijkteams, dus ambtenaren, de marsroute gaan bepalen. De vierde macht aan het stuur in de wijken zo lijkt het. Wordt dat misschien bedoeld met nieuwe democratie? Een ander dossier is de parkeerregulering. De verontwaardiging over de parkeerregulering is onzes inziens terecht en ook weer een voorbeeld van onzorgvuldig omgaan met de Haarlemmers. Eerst aan wijken en buurten vragen of er een meerderheid is die parkeerregulering wil en als blijkt dat de meeste wijken en buurten dat niet willen, dan gooi je gewoon de spelregels weg. Betaald parkeren is om de gemeentekas te spekken, zegt Haarlemmer Marnix Langeveld met inmiddels 7.300 of meer handtekeningen op zijn petitie. Hij wordt in de krant tegengesproken door een collega raadslid van de coalitie die, ik citeer uit de krant, zegt, dit is gewoon onzin, want de bedoeling is om het in te voeren op basis van kostendekkendheid. De tekst is waarschijnlijk niet door hem bedacht en wordt ook gebezigd door wethouder Van Leeuwen die zegt, dit beleid is kostendekkend. In het coalitieakkoord staat dat 2 miljoen 135.000 euro aan baten uit gereguleerd parkeren nodig is om de uitgaven te dekken, pagina 28. In de nota uitvoering parkeerregulering staat dat Haarlem ruim 60.000

openbare parkeerplaatsen heeft, er zijn er meer maar die zijn niet openbaar. En Haarlem heeft 76.000 woningen dat halen we uit onze statistieken. Als de parkeerregulering in Haarlem is ingevuld, zullen de 60.000 openbare parkeerplekken eronder zijn gevallen, maar voor de zekerheid rekening nu straks met de maar 55.000 parkeerplaatsen, want er is ambitie om er nog een paar te zoeken buiten de openbare. Nu gaan we even rekenen. Per woning heeft Haarlem en nu deel ik de 55.000 openbare parkeerplaatsen op 76.000 woningen, 0,72 openbare parkeerplaatsen. Heb ik iedereen nog mee in de berekening? In de 11 wijken, staat zoals onze statistiek zegt, de 11 wijken die nu in '24 erbij gaan komen, 40.600 woningen en dat maal 0,72 openbare parkeerplaats, betekent dat voor ongeveer 30.000 openbare parkeerplaatsen de regulering moet gaan gelden in 2024. Ik zou zeggen wethouder, ja toch. Want wethouder, als er in de beantwoording op technische vragen gesproken wordt over 14.000 eerste bewoners parkeervergunningen en over een heel laag percentage tweede of meer auto's en niet over het bezoekers parkeren, dan kan er misschien iets mis zijn gegaan in uw berekeningen en daardoor in de tariefstelling, maar ook OPHaarlem kan het fout hebben, rekenen is niet ons vak.

De voorzitter: U heeft in ieder geval een interruptie van de heer Wiedemeijer.

De heer Wiedemeijer: Ja voorzitter, ik dacht vorige week donderdag laat ik een keer bij de commissie beheer gaan kijken en ik heb daar aandachtig geluisterd naar het verhaal van de heer Smit, er is ook een reactie op gekomen vanuit het college dat u die berekening krijgt. Dan denk ik, maandagavond bij de begroting, krijgen we vast een ander verhaal. We gaan horen waar de heer Smit heen wil met deze stad, begroting van 600 miljoen per jaar, maar we krijgen gewoon hetzelfde verhaaltje nog een keer. Mag ik dan aan u vragen, wanneer komen ideeën over de begroting? Want u bent het financieel geweten, u heeft geen technische vragen ingediend, u komt met een motie die overbodig is, nog eentje met Anton Pieck waar ik ook de relatie met de begroting toch wel, in ieder geval erg creatief vindt. Waar zijn uw ideeën met de stad?

De heer Smit: Nou omdat u het al had over 24 uur nachtbeleving heb ik dat thema niet opgenomen, dus ik wil nu doorgaan want ik heb maar beperkte spreektijd. Als die 30.000 openbare parkeerplaatsen en het bezoekers parkeren in de wijken 2,1 miljoen of 2,4 miljoen moeten opleveren, er zit nog 285.000 in de begroting die erbij zou moeten, dan moet er dus 2,4 miljoen gedekt worden. En dat is per parkeerplaats, die 30.000, 80 euro per parkeerplaats gemiddeld voor de auto en het bezoekers parkeren samen. Met 80 euro per jaar maal 30.000 parkeerplaatsen, komt er immers 2,4 miljoen euro binnen. Maar als zou blijken dat in de elf wijken een parkeerplaats veel meer oplevert dan gemiddeld 80 euro, mogelijk minstens het dubbele, dan zou het volgens ons echt op geld binnen harken kunnen gaan lijken. Maar dat wilt u ook niet, geacht college, dat willen de coalitiepartijen zeker niet. Dat was afgelopen donderdag, waar de heer Wiedemeijer bij was, in de commissievergadering wel duidelijk. Met de motie parkeer heeft kostendekkende tarieven, beoogt OPHaarlem dat de tarieven goed onderzocht worden en dat de discussie zich vervolgens kan richten op draagvlak en op klimaataspecten. En als OPHaarlem het fout heeft dan is de lucht opgeklaard wat betreft de vermeende melkkoe. Het dictum van de motie, de raad draagt het college op om de tariefstelling voor parkeerregulering te ijken op het coalitieakkoord, waarin opgenomen is dat een gereguleerd parkeren kostendekkend is en op gelijkkluidende bevestigingen van het college en om de gemeenteraad hierover voor het kerstreces te informeren. Geachte wethouder Van Leeuwen, onze gedetailleerde berekening om u te helpen is vlak voor de vergadering toegezonden, de raadsfracties krijgen de berekening morgen. Het probleem blijft nog wel om bijvoorbeeld aan de Indische buurten uit te leggen dat de huidige parkeerdruk voor een groot deel zijn oorsprong kent in de woningsplitsingen die de gemeente enthousiast ondersteund heeft. En weet u, geacht college, OPHaarlem herkent een aantal goede inhoudelijke richting in parkeerregulering, dus u

weet, we komen tot een goede discussie met elkaar, wij gaan die graag aan. Een ander interessant thema in de meerjarenbegroting is het warmtenet Meerwijk.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Drost.

De heer Drost: Ja dat laatste wat u zei, wat betekent dat dan concreet. Want ik heb de VVD eerder vanavond gehoord over meerderheden moeten oog hebben voor minderheden, er zijn andere belangen. Als ik dat doortrek naar de parkeerdiscussie, natuurlijk zijn er belangen van de wijk die er wonen, maar dat zijn net zo goed kwetsbare groepen, ouderen die gebruik moeten maken van de stoep, kinderen, jongeren die niet kunnen stemmen, mensen die bijvoorbeeld in een rolstoel zitten, hulpdiensten. Ik weet dat u al een tijdje geleden uw oudere, de oudere O van uw naam afstand heeft gedaan. Desalniettemin zou ik wel van u verwachten dat u ook die belangen mee zou nemen. Hoe weegt u dat soort belangen, los van de technieken, financiën, in uw stem daarin, want u gaf daar wel een opening in.

De heer Smit: Dank u. Ik zou het zo proberen te zeggen, ik gaf die opening omdat ik die discussie aan wil gaan en ik wil de discussie aangaan op een heleboel facetten. Bijvoorbeeld het feit dat de senioren oververtegenwoordigd zijn in het autobezit. Dat is aan de ene kant kwalijk en aan de andere kant vanwege hun leeftijd soms ook uit te leggen. Ik begrijp ook een aantal positieve, toekomstige eigenlijk, bedoelingen in de parkeerregels en daar wil ik over discussiëren, want daar wil ik in meegaan. Alleen ik ga niet een hele opsomming doen in mijn beperkte tijd wat ik daarvan goed vind. Een ander interessant thema in de meerjarenbegroting is het warmtenet Meerwijk dat in de loop der tijd het label Schalkwijk heeft gekregen. Je vindt de kosten niet op een verzamelpost terug, maar er worden en werden klappen geld aan uitgegeven. Ik noem het ons eigen zwarte geld bij de behandeling van de kadernota. Den Haag, onze rijksoverheid, heeft zijn handen niet willen branden aan dit gezamenlijk project. U, wethouder Berkhout, bent er toch mee doorgegaan zonder rijkssubsidie en u heeft veel gelden uitgegeven aan een project waarvan tot heden eigenlijk niets terecht is gekomen. Zo'n jaar of vijf verder zijn we nu weer terug bij af. Nu poogt u een nieuwe riskante weg in te slaan, wij houden ons hart vast en als het kan liefst ook ons geld. In de toekomst krijgt u mogelijk een afsluitbevoegdheid zodat u te zijner tijd de woningeigenaren simpelweg in een warmtenet kunt dwingen door het gas af te koppelen. Een vraag wethouder Berkhout, kunt u toezeggen geen gebruik te zullen maken van een afsluitbevoegdheid als die bevoegdheid beschikbaar komt? Onze tip, zet het project warmtenet op zijn minst twee jaar on hold. In die tijd kunnen onzekerheden en haalbaarheden in de trajectvarianten beter gewogen worden. En van OPHaarlem kunt u zich ook dan afvragen of u nog wel aan dit dossier wil blijven trekken. Er zijn dan nog meer dossiers waar in Haarlemmers kwetsbaar zijn of kwetsbaar gemaakt worden, dat vind ik ook wel een kwaliteit van deze coalitie dat laatste. In het Anton Pieckhofje, ja mijnheer Wiedemeijer minder belangrijk dan het nachtleven ik weet het, in het Anton Pieckhofje worden de boven bewoners feitelijk gegijzeld door Ymere omdat ze niet kunnen verhuizen. OPHaarlem hoopt te herkennen dat de inzet van wethouder Van Loenen op dit dossier meer oplevert dan bij de vorige wethouder, maar de overlast blijft groot, heel groot. En de boven bewoners mogen niet verhuizen naar een andere woning van Ymere. Dat vindt hopelijk de hele raad niet acceptabel, vandaar onze motie en ook voor mijnheer Wiedemeijer verwacht ik de steun, geven we de boven bewoners van Anton Pieckhofje de kans om te verhuizen, met het dictum, de raad draagt het college op om zich optimaal in te zetten om met Ymere tegemoet te komen aan verhuishwensen van boven bewoners die zich niet meer thuis kunnen voelen in het Anton Pieckhofje. OPHaarlem heeft begrepen van wethouder Van Loenen dat met grote inzet wordt gewerkt, opdat de gemeentelijke middelen voor de energietoeslag en de rijksmiddelen zo snel mogelijk bij de mensen komen die het hard nodig hebben en daar hebben wij vertrouwen in. Grote zorg hebben we evenwel ten aanzien van de kleine gesubsidieerde organisaties als zij worden geconfronteerd met enorm gestegen

energiekosten. Geacht college, bent u bereid om te inventariseren of er kleine organisaties zijn die in ernstige problemen zijn gekomen, of dreigen te komen? En dan onze ambtelijke formatie. Na het rapport van Berenschot is OPHaarlem nog niet overtuigd geraakt van verbeterlagen en er is in ieder geval nauwelijks over gerapporteerd. Haarlem houdt regelmatig de stand van de ambtelijke formatie bij. In 2023 gaat deze formatie ten opzichte van vorig jaar met veertig fte toenemen en ten opzichte van 2020 zijn er dan inmiddels tachtig fte bij, ons rupsje nooitgenoeg groeit gestaag. In de start van mijn betoog constateerde ik dat u te veel onder het glazen stolpje blijft. Het milieu in onze stad wordt nadrukkelijk beïnvloed door Tata Steel, Schiphol, ons eigen bedrijfsleven en iets verderop. En op die dossiers mist OPHaarlem al jaren een duidelijke visie en waar mogelijk een positionering van in ieder geval ons college. Er is geen stolp, ik denk dat de Partij voor de Dieren dat net ook al heeft gezegd, er is geen stolp, de CO2 van de hele wereld waait door onze stad. Tot slot, een economische recessie is gestart en we weten nog niet hoe die zich verdiept. Volgens OPHaarlem is er in ieder geval een gereede kans dat de rijksmiddelen de komende jaren gaan afnemen en zelfs eerder dan in 2026, 2027. Wij betwijfelen of voldoende de hand op de knip wordt gehouden om, als de inkomsten teruglopen, de bedrijfsvoering in balans te houden. Leuk nog overigens dat in het investeringsplan via in een raad te '...' voor het onderwijs nog een beetje aangevuld is. Wij bepalen ons standpunt over de begroting mede naar aanleiding van de begrotingsbehandeling en constateren alvast dat er ook nu weer een trits aanvullende beleidsvoorstellen zit in deze begroting, die niet door de commissie zijn behandeld, leve de raad in positie. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel en u heeft nog een interruptie van de heer Wiedemeijer.

De heer Wiedemeijer: Ja voorzitter, op zich interessant dat de heer Smit zegt dat hij zijn standpunt bepaalt aan de hand van de begrotingsbehandeling, want deze behandeling gaat niet veranderen door een amendement van uw zijde, want u heeft niks ingediend. Dus wat is er dan voor u nodig om tot een positief oordeel te komen van uw kant?

De heer Smit: Ik ben een van de vijftien partijen dacht ik. '...' De illusie inmiddels, als we het hebben, ik zou beginnen met een dichtgetimmerde coalitie dat ik op dit moment, OPHaarlem, nog iets in te brengen heeft en dat bleek ook bij de kadernota, dus wat dat betreft zijn de kaarten wel geschud hier.

De heer Wiedemeijer: Ja ik vind dat toch een beetje lastig, want daarmee creëer je een soort selffulfilling prophecy, ik ga niks indienen want het wordt toch niet aangenomen. En dan ben ik teleurgesteld dat er niks is gewijzigd, maar u heeft ook niks ingediend. Dus zo kunt u ons vier jaar lang verwijten dat ik niet naar uw luister, terwijl u ook geen ideeën naar voren brengt. Wat kan ik dan doen om zeg maar uw geluid uit te voeren als u het per definitie al niet naar voren brengt?

De heer Smit: Een voorbeeld, ik heb in mei bij de kadernota al aangegeven dat de gedachten over participatie inspraak totaal niet die zijn, die OPHaarlem heeft, u trekt zich er niks van aan. En ik vind een van de wezenlijke dingen om hier in Haarlem een gezond klimaat te krijgen tussen bewoners en de politiek en eigenlijk bewoners met politiek, dan ga je heel serieus eens kijken wat er in 2011 heeft plaatsgevonden en dan ga je kijken wat je nu van plan bent en dan denk ik dat participatie en inspraak fors afgeschaald gaat worden. U heeft daar nul reactie op gegeven, dat heeft mij niet vrolijk gemaakt.

De voorzitter: Dank u wel. Dit is een moment om even de benen te strekken en een kop koffie te drinken. Ik schors de vergadering tot tien voor acht. Dames en heren, hartelijk welkom terug in dit theater. Wij zijn toe aan de bijdrage van D66, mevrouw Çimen heeft het woord.

Mevrouw Çimen: Ik wacht even tot dat het theater is bedaald voorzitter. Voorzitter, dank u wel. Dit is de begroting waarin het coalitieakkoord actie, aan de slag voor een sociale, groene en leefbare stad is verwerkt. En wat D66 betreft staat deze periode in het teken van koers zetten, koers houden en vooral resultaat boeken. Te vaak wordt de politiek verweten onduidelijk beleid te voeren, geen stevige keuzes durven te maken of niet duidelijk te communiceren met burgers. Of het nou gaat om het coronabeleid, stikstof, woningnood of een ander dossier, er is behoefte aan een overheid en een politiek dat open en eerlijk de dilemma's voorlegt, de moeilijke keuzes niet vooruitschuift en gaat leveren voor Haarlemmers. Er dient daarbij ook een goed samenspel te zijn tussen college en de gemeenteraad gezien onze gezamenlijke verantwoordelijkheid deze stad te besturen. Voorzitter, wat D66 in deze coalitie wil is aangegeven in het coalitieakkoord en nu verwerkt in deze begroting. Maar hoe we dat gaan realiseren is vandaag voor ons onderwerp van gesprek. Ik begin met wonen en stikstof. Er is een enorme behoefte aan betaalbare woningen in Haarlem en deze coalitie heeft zich tot doel gesteld om 10.000 woningen tot 2030 bij te bouwen. En D66 wil die woningen en de bijbehorende voorzieningen zo snel als mogelijk realiseren voor Haarlemmers. Tegelijkertijd hebben wij eerder vragen gesteld over het tempo gelet op de problemen op de arbeidsmarkt, de duurder wordende bouwmaterialen en de mogelijke impact van stikstof op onze bouwambitie. En vorige week, collega's hebben het al gezegd, heeft de raad van state uitspraak gedaan in een zaak over het megaproject Porthos in Rotterdam en een streep gezet door de bouwvrijstelling, een belangrijke pijler van het Nederlandse stikstofbeleid. En de rechter heeft zwalkend landelijk beleid gecorrigeerd en het signaal is helder. De tijd van halve maatregelen, van het zoeken naar geitenpaadjes is voorbij. En D66 Haarlem heeft eerder vragen gesteld over de impact van stikstof in Haarlem en wij ervoeren te weinig urgentie in Haarlem op dit thema en er werd vooral verwezen naar de regio en naar landelijk. En deze recente uitspraak van de hoogste rechter moet daar wat de D66-fractie betreft verandering in gaan brengen. En wethouder Roduner heeft daar tijdens het vragenuurtje, naar aanleiding van vragen van collega van Jouw Haarlem, vorige week al een brief toegezegd, waarvoor dank. Maar ik zou daar graag wat aanscherpingen in willen aanbrengen. Kan het college in deze brief over de stikstofuitspraak ook ingaan op een aantal volgende te noemen punten, in welke fase bevindende op stapel staande bouwprojecten zich, welk project is al vergund en welke niet? En hoeveel vertraging gaat deze uitspraak betekenen voor bouwprojecten die nog niet vergund zijn? Hebben we in Haarlem mensen beschikbaar die deze stikstofberekeningen kunnen maken? Welke opties of scenario's zijn er überhaupt? Betekent dit een herprioritering van bouwprojecten en ingezette capaciteit, of gaan we inzetten op elektrische kranen, vrachtwagens et cetera? Voorzitter, welke lastige maar hoognodige keuzes moeten we als raad en college met elkaar gaan maken? Met andere woorden, wat is ons handelingsperspectief? D66 Haarlem wil op korte termijn in deze raad een debat over de Haarlemse stikstofaanpak in relatie tot onze woningbouwplannen, graag een reactie vanuit het college. Voorzitter, het is mij fractie niet duidelijk hoe de personeelsverdeling er per beleidsdomein uitziet in Haarlem, zowel het vaste personeel als de externe inhuur, ook na herhaaldelijke verzoeken via de Duisenberg aanbevelingen. Maar als deze uitspraak van de Raad van State de bouwambitie gaat vertragen of projecten tijdelijk stillegt, moet er ook een serieus gesprek plaatsvinden in het college en deze raad over de taken en prioriteiten van het ambtelijk apparaat. En dit hangt deels samen met de stikstofbrief, maar gaat ook over een bredere discussie. En zou het college met een aparte brief kunnen komen waarin zij hun visie daarover neerleggen en mogelijke acties voorleggen?

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Smit.

De heer Smit: Mevrouw Çimen, bedoelt u dan ook dat u de mogelijkheid moet kunnen herkennen van herschikking van de formatie op knelpunten, of van minder knelpunten af naar andere plekken?

Mevrouw Çimen: Ik heb meermaals ook prioriteren betoogd in deze gemeenteraad en ik denk dat we ook moeten blijven kijken naar actualiteiten en ontwikkelingen daartoe, alleen heb ik nu nog niet voldoende informatie en vraag ik dat uit bij het college. Voorzitter, dan het onderwijs. Met deze begroting investeren we in gezonde en duurzame schoolgebouwen, in voor- en vroegschoolse educatie en in zomerscholen om opgelopen achterstanden tijdens de pandemie in te halen. En ook hier zal de impact van de stikstof uit op de bouwplannen uitgezocht moeten worden door het college. Gaat het college dit betrekken in de stikstof, of wordt dit meegenomen in het nieuwe strategisch huisvestingsplan onderwijs? Graag een reactie. Daarnaast zien we het aantal leerlingen in basis.

De voorzitter: Een nieuwe interruptie van de heer Smit.

De heer Smit: Mevrouw Çimen, hoe kijkt u aan tegen het feit dat drie scholen op dit moment geen goed binnenklimaat hebben en lijken in de financiering daarin geblokkeerd te zijn?

Mevrouw Çimen: Ik heb die brief heel vluchtig gelezen, maar wat ik wel heb begrepen in ieder geval is dat er ook landelijke subsidiepoten zijn, wel twee. En daarnaast er ook heel veel geld beschikbaar is binnen het onderwijsbestuur zelf. En volgens mij gaat het om één voorstel wat ik heb begrepen, maar als ik het verkeerd heb begrepen dan houd ik me aanbevolen.

De heer Smit: Zullen we daar na deze week even naar gaan kijken samen? Dank u.

Mevrouw Çimen: Altijd gezellig met de heer Smit. Voorzitter, we zien het aantal leerlingen in het basis- en in het voortgezet onderwijs toenemen, door de komst van onder andere Oekraïense leerlingen. En we zien dat veel van de onderwijsgebouwen in onze stad toe zijn aan de renovatie of aan nieuwbouw en we tuigen ook noodlokalen op, wat heel erg goed is. We merken echter op dat het onderwijs in de tweede helft van deze periode wordt geraakt door het vooruitschuiven van investeringen. Waarom is ervoor gekozen om de investeringen in het onderwijs vanaf 2022, of excuus vanaf 2025 op een lager pitje te zetten? Kan er, indien in de praktijk haalbaar, nog wel versneld worden op de onderwijsinvesteringen in 2025 en 2026, dus zit daar nog de nodige flexibiliteit in, wethouder? Graag een reactie. Voorzitter, we willen deze periode daarnaast ook stappen zetten voor die groene, gezonde ...

De voorzitter: De heer Smit wil u graag opnieuw interrumperen.

De heer Smit: Mevrouw Çimen, uw opmerking verbaast mij. U bent lid van de coalitie, dan heeft u toch daarin denk ik al eerder een positie ingenomen waaruit blijkt dat weet wat er voor onderwijsinvesteringen beschikbaar is? Dat gaat u toch niet vanuit de coalitie vragen aan een wethouder, u bent toch zelf de coalitie?

Mevrouw Çimen: Ik ben zeker onderdeel van de coalitie, maar ik ben ook gewoon raadslid en fractievoorzitter en ik kijk ook gewoon naar de begroting die wordt opgeleverd en aangeleverd. En ik zie dat er in 2023 en 2024 hele duidelijke investeringen staan voor het onderwijs, vanaf 2025 zie ik dat het lager is. Er is al eerder gesproken door de collega's van de VVD over de vooruitgeschoven investeringen en daar vraag ik nu eigenlijk helderheid over. Ik zit daar niet aan de colleegetafel op elke dinsdag om te bepalen hoe dat gaat.

De heer Smit: Nee dat is duidelijk lijkt mij ook nu.

Mevrouw Çimen: Voorzitter, de groene, gezonde en de leefbare stad. Graag zien we dat het college hier ook de stippen op de horizon neerzet, bijvoorbeeld over de toekomstige nul emissiezones. Dan kunnen

Haarlemmers zich hierop voorbereiden in hun aankoopbeslissingen en dit scheelt mogelijk weer een eventuele opkoopsubsidie. Kan het college deze aanpak in 2023 met de raad ontwikkelen? En bij een gezonder Haarlem hoort ook een plastic vrijer Haarlem. En in juni vroeg D66 naar het onderzoek voor een bubble barrier in Het Spaarne voor het opvangen van zwerfplastic, college wat is de status hiervan? En dan een punt dat tussen onderwijs en de groene stad in zit, de vergroening van schoolpleinen is een belangrijk punt voor D66 en is het college ook al aan het oppakken, waarvoor dank. Ik zag kortgeleden de wethouder onderwijs bij een vergroend schoolplein in oost en dat gunt mijn fractie natuurlijk elke school in Haarlem. Ziet het college mogelijkheden om de vergroening van schoolplein een te intensiveren en samen met de schoolbesturen te financieren? Graag een reactie. Voorzitter, dan de jeugdzorg. We investeren deze periode stevig in het welzijn van Haarlemmers en goede zorg voor jong en oud. We gaan daarbij ook inzetten op preventie, met name bij de jeugdzorg. Goede samenwerking tussen de gemeenteraad en zorgaanbieders is hierbij cruciaal. In andere gemeenten en bij andere overheden wordt bijvoorbeeld met traineeships gewerkt om dit te bevorderen en het kan ook mogelijk helpen bij het aanpakken van arbeidsmarktproblematiek in dit domein. D66 zou daarom willen pleiten voor een traineeship sociaal domein in Haarlem. Niet de wethouder hier mogelijkheden voor en wil hij dit bespreken en oppakken met zijn partners in de keten? Voorzitter, tot slot op het gebied van jeugdzorg. Voor de jeugdzorg en de lopende regionale aanbestedingen wordt het een spannend jaar. D66 blijft het natuurlijk heel goed volgen de komende tijd en wij wensen de wethouder en deze regio heel veel succes om dat voor elkaar te gaan boksen. Dan, tijdens de behandeling van de kadernota ik aandacht gevraagd voor de noodzaak tot prioriteren en het organiseren van flexibiliteit binnen het ambtelijk apparaat. Nu wordt er in de voorliggende begroting gesproken over een realistische plannen, heel goed, ik zie alleen geen toelichting waar die prioritering op heeft plaatsgevonden. D66 had hier heel graag een goed samenspel gewild tussen college en raad, waarbij het college ook aangeeft waarom bepaalde dossiers in de tijd worden weggezet. Nu moet dat inderdaad weer technisch worden uitgevraagd, dat hoorden we onze collega's aan de overkant ook al zeggen en zien we als raad vervolgens alleen welke projecten worden verschoven, maar niet waarom. Kan het college aangeven langs welke lijnen deze inhoudelijke prioritering heeft plaatsgevonden en hoe gaat het college het informeren van de raad ten aanzien van dit punt verbeteren in het vervolg? Want het is nog niet helemaal afgerond.

De voorzitter: De heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Ja dank u wel voorzitter. Kan D66 aangeven of op deze manier zij wel kunnen instemmen met het verschuiven van honderd miljoen aan investeringen waar niet van duidelijk is wat de achtergrond daarvan is?

Mevrouw Çimen: Wij hebben uiteraard natuurlijk gewoon gevraagd om een prioritering, ik vraag nu om een toelichting, dus ik wacht heel even dat antwoord af van het college. Voorzitter, het is van belang dat de raad en ook Haarlemmers kunnen terugzien in de begroting welke doelen wij hebben gesteld, hoe wij die doelen willen bereiken en hoe wij vervolgens gaan monitoren. D66 kijkt uit naar de werksessie met de raad over de indicatoren eind november, want de informatievoorziening kan op dit punt denk ik ook nog beter in onze reguliere P&C-cyclus. Voorzitter, we gingen in de begroting vorig jaar uit van een bedrag van circa negentien miljoen euro voor externe inhuur in 2022. Dat budget loopt inmiddels op zien wij in de bestuursrapportage, naar 33 miljoen euro en kan nog verder oplopen dit jaar. Het is D66 niet duidelijk voor welke beleidsdomeinen of projecten al deze externe mensen zijn ingehuurd en voor hoelang. In de begroting zie ik dat het college verwacht dat het percentage externe inhuur gaat dalen in de komende jaren. Waar baseert het college deze verwachting op? En voorzitter, op het punt personeelsontwikkelingen moet de raad beter geïnformeerd gaan worden en wij zijn dan ook blij dat de wethouder, ook tijdens de commissie bestuur vorige week, heeft

toegezegd om helder verantwoording af te leggen in de jaarstukken over de kosten voor eigen personeel en externe inhuur, want dit raakt namelijk fundamenteel aan de uitvoeringskracht en de prioritering van dossiers in onze stad. Dan nog een vraag over de ambtelijke samenwerking met Zandvoort, het is nog niet genoemd vanavond. De evaluatie je zou in 2022 moeten plaatsvinden om te bepalen met elkaar, hoe nu verder? Ondertussen leven we op 7 november 2022 en heeft de evaluatie bij mijn weten nog niet plaatsgevonden. Het college heeft in ieder geval in deze begroting maatregelen getroffen voor 2023, heel fijn, maar kan het college toelichten waarom dit proces vertraagd is? En wanneer verwacht het college de raad over de evaluatie en de mogelijke vervolgstappen te spreken? En dan tot slot voorzitter, mijn allerlaatste punt. In de commissie bestuur is gesproken over de incidentele miljoenen die vrijkomen met de mei- en de septembercirculaire. D66 is ook hier heel blij met de toezegging van de wethouder financiën dat hij de raad vroegtijdig betreft bij de besteding van deze gelden, in aanloop naar de kadernota van volgend jaar. Het heeft de voorkeur van D66 dat het college het seniorenconvent hier verder bij betreft en een voorstel met mogelijke opties neerlegt ter bespreking in de commissie bestuur. Zou het college dan wel de wethouder dit kunnen toezeggen? Tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Çimen. Dan gaan we naar de SP, mijnheer Kuin.

De heer Kuin: Dank u wel voorzitter. De SP heeft samen met Jouw Haarlem deelgenomen aan de coalitiebesprekingen. We deden dat niet voor de vorm of met een defensief doel, de partijen en onze zetels zijn middelen om verbeteringen te realiseren. In deze besprekingen hebben wij onze inbreng geconcentreerd op drie speerpunten, het ondersteunen van lage inkomens, marktwerking uit de zorg en zeggenschap van Haarlemmers. Bij de behandeling van de begroting concentreren wij ons op deze drie speerpunten. Ik begin met zeggenschap. De SP heeft op haar vijftigste verjaardag een nieuw conceptbeginselprogramma gepresenteerd en daarin staat de zeggenschap van mensen centraal. Zeggenschap over de economie en zeggenschap over de eigen omgeving. Geheel in deze lijn heeft onze Tweede Kamerfractie recent nog getracht het referendum in de grondwet te krijgen, er was wel een meerderheid voor maar helaas geen twee derde zoals vereist is voor grondwetswijzigingen. Uit onderzoeken blijkt dat hoogopgeleide Nederlanders steeds minder en praktisch opgeleiden steeds meer voorstander zijn van het referendum. Een referendum is natuurlijk niet het enige middel om invloed uit te oefenen, maar wel het sterkste en het meest directe. Bij verkiezingen stem je op een partij met een programma waarvan je vooraf niet weet wat ervan gerealiseerd kan worden. Vervolgens komt er een coalitie waarvoor tal van compromissen zijn gesloten, maar over het coalitieakkoord heeft de kiezer niets te zeggen gehad. De helft van de Haarlemmers heeft een stem uitgebracht en op deze bubbel na heeft geen enkele Haarlemmer iets te zeggen gehad over het akkoord. En voorzitter, voor zover u en anderen zich afvragen, waar gaat dit heen? Dit is onze inleiding om bij het parkeerbeleid van het college te komen. Op deze bubbel na heeft geen enkele Haarlemmer iets te zeggen gehad over het coalitieakkoord, dus ook niet over de invoering van betaald parkeren. En laten we het beestje bij de naam noemen, gereguleerd parkeren is een duur woord voor betaald parkeren. En dan gaat het ons op dit moment niet om het precieze beleid, maar wel over de zeggenschap. Tot voor kort hadden de Haarlemse wijken zeggenschap over het wel of niet invoeren van betaald parkeren. Als een meerderheid van de wijk voorstander was van betaald parkeren werd het ingevoerd en anders niet. Dat noemen we draagvlakmeting. En deze zeggenschap van de wijk is het college van plan af te schaffen. Tijdens de verkiezingen was er geen meerderheid van partijen die deze zeggenschap wilde afschaffen en toch wordt het nu voorgesteld. Wat ons betreft is dat onacceptabel. Degenen die gewend zijn de stukken van de gemeente Haarlem te lezen en of in deze bubbel mee te doen, die zullen wellicht opmerken dat in september 2021 de richting van het mobiliteitsbeleid is vastgesteld. Dat we in januari 2023 de kaders bespreken en ergens in de loop van 2023 vervolgens nog de uitvoeringsplannen. Voor deze bubbel misschien allemaal logisch, maar waar en wanneer

moet je als burger invloed uitoefenen? Ik heb inmiddels begrepen dat we dat op deze manier met heel veel besluiten doen, niet heel gek dat steeds minder mensen zich ermee bemoeien. Voor Jouw Haarlem en ons is het in ieder geval reden om op de kortst mogelijke termijn helderheid te krijgen voor de Haarlemmers. Houden ze zeggenschap over dit besluit in hun wijk, of wordt ze die zeggenschap ontnomen? We hebben hier een motie over ingediend en dan moet ik hem voorlezen denk ik?

De voorzitter: Ja het dictum.

De heer Kuin: Alleen het laatste stukje, even de goede. Dat geeft niet joh, tijd zat. Wij dragen het college van B en W op betaald parkeren in een Haarlemse wijk alleen in te voeren als na draagvlakmeting blijkt dat een meerderheid van de wijkbewoners daar voorstander van is. Als tweede punt, marktwerking in de zorg. De SP is van mening dat de zorg niet gebaat is bij marktwerking, maar bij samenwerking. De recente corona maakte dat nog eens goed duidelijk. Niet winstmaximalisatie moet het doel zijn, maar de best mogelijke zorg met de beperkte middelen die er zijn. Met de bestaande marktwerking wordt elke kans gepakt om het verdienmodel te optimaliseren. Met publiek geld springen private investeerders in het gat dat is ontstaan door de afschaffing van de verzorgingstehuizen. En we zien het ook in onze stad waar we een budgetplafond hanteren omdat er te weinig geld zou zijn en tegelijkertijd bijna de helft van een 56 jeugdzorgaanbieders meer dan 50 procent winst maakt met datzelfde publieke schaarse geld. En 16 procent van de 56 jeugdzorgbedrijven zit zelfs boven een winstmarge van 10 procent. Vier van deze aanbieders maakt het helemaal bont met meer dan 38 procent winst. Follow The money en SP Haarlem hebben dat onderzocht en in rapporten opgenomen, raadpleeg de websites. Winst maken op het bieden van hulp aan onzekere jeugdigen, winst voor hulp aan jeugdigen in problemen, wie heeft dat verzonnen? Wij vinden winst in de zorg uit den boze, maar laten we beginnen met het aan banden leggen van de excessieve winsten en daarvan is op zijn minst sprake als meer dan 3 to 5 procent winst wordt gemaakt. De wethouder heeft ons tijdens de raad van 14 juli dit jaar toegezegd ons doel te onderschrijven en dat een winstplafond van respectievelijk 3 en 5 procent in de contracten zal worden opgenomen. Uiteindelijk is het niet in het contract opgenomen, daarom moeten we andere wegen bewandelen om hetzelfde doel te bereiken. Wat ons betreft kan het bijna net zo effectief zijn om in driemaandelijke rapportages ook inzicht in de winstcijfers te verlangen. De winst kan dan zelfs zijn dat we de verdienmodellen er sneller uithalen en sneller kunnen ingrijpen. Daarom dienen Jouw Haarlem en SP hierover een motie in. En die luidt, draagt het college van B en W op om per kwartaal inzicht te verkrijgen in de winsten van de jeugdzorgaanbieders en de commissie samenleving daarover elke drie maanden te informeren en bij overschrijding van de winstplafonds in te grijpen. Tot slot.

De voorzitter: Ja u heeft een interruptie van mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Ja dank u wel voorzitter. Ik snap het betoog van, het is natuurlijk ook idioot als zorgaanbieders 38 procent winst maken op publiek gesponsord gefundeerd zorg. Wat u nu eigenlijk wilt in uw motie is dat er elk kwartaal dus weer mensen aan het werk worden gezet om dus al die cijfers op tafel te krijgen, dus eigenlijk wat u eerst ook de vorige hele periode heeft gezegd, jongens we moeten die administratieve lasten juist beperken, daarvan zegt u nu, dat wil ik nu eigenlijk elk kwartaal weer op tafel hebben gelegd en dan in de commissie samenleving bespreken. Dus hoe rijmt u die verschillende stellingen dan?

De heer Kuin: Wij zijn voor meer werkgelegenheid, grapje.

De voorzitter: Dat is toch geen grapje?

De heer Kuin: Dat wij voor meer werkgelegenheid zijn is geen grapje, maar het is niet het goede antwoord op deze vraag. Het goede antwoord is dat wij graag hadden gezien en dat is ook toegezegd dat het in de contracten zou worden opgenomen. Onze stelling is dat je dat met de aanbidders moet afspreken, moet opleggen en dan kun je ook handhaven. Dat hadden we het liefste gezien. Door allerlei omstandigheden is dat niet gebeurd, dus het staat niet in de contracten en dan kun je, ja er staat in de contracten dat, ik geloof dat de term is, subversieve winsten worden gemaakt of zo, maar er is geen definitie in de contracten opgenomen wat dat dan is. En dan kun je de aanbidders er ook niet op afrekenen en dat zouden we natuurlijk het liefst zien. Dus het is wat ons betreft ook second best. Ik heb begrepen dat er misschien nog wat gebeurt in de aanbesteding waardoor het alsnog misschien wel een optie zou kunnen zijn in de contracten. Maar zolang dat niet het geval is, is deze motie voor ons second best. En dan is dit een middel om greep te krijgen op die winsten. Het voordeel van deze aanpak, via het contractmanagement wordt dat dan genoemd, is dat je eerder de excessen opspoort. Als je het alleen in het contract zet dan zien we over anderhalf jaar de jaarverslagen en dan zien we of het wel of niet fout is, dus ik zou het als een voordeel willen zien als we dit gaan doen dat we sneller de excessen opsporen. En ook de klojo's er uithalen en kunnen aanpakken. Maar nogmaals het is second best en als een kwartaal te veel is mag het wat mij betreft ook een half jaar zijn, maar er moet wel strikt op worden toegezien dat publiek geld wordt gebruikt waarvoor het is.

De voorzitter: Mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Ja dank voor dit antwoord. Nogmaals, ik snap de bedoeling maar ik denk dat deze motie het doel wat u voor ogen heeft niet gaat halen, of niet gaat bereiken in ieder geval. Ik denk dat het veel meer contractmanagement dan in de commissie samenleving gaat organiseren en veel meer bureaucratie gaat organiseren, maar goed u heeft de motie ingediend en we wachten de reactie af.

De heer Kuin: Zo zou ik het niet willen stellen. We hebben hem ingediend en we staan open voor betere suggesties. In die zin houden we ons aanbevolen dat kan nog tot en met donderdag en volgens mij hebben we hetzelfde doel, dat heeft u eerder uitgesproken en de wethouder ook dus laten we die tijd benutten om nog betere oplossingen te vinden, daar staan wij wat mij betreft voor open. Tot slot, nog een uur. Nee tot slot, steun aan de Haarlemmers met lage inkomens, voor ons een belangrijk punt. De energieprijzen zijn tot ongekende hoogte gestegen en het is goed om te zien dat deze coalitie de steun uitbreidt naar de groep met een inkomen tot 130 procent van het minimumloon. Wat ons betreft nog iets aangescherpt, Jouw Haarlem zal dat ook namens ons toelichten. De oorlog in Oekraïne is een aanleiding voor de gestegen prijzen, maar niet de oorzaak, ook hier doet de markt zijn desastreuze werk. Terwijl de drie grootste energiebedrijven in Nederland 80 procent van de markt in handen hebben, samen een miljard euro nettowinst per jaar maken, gaat het Rijk 23 tot 40 miljard naar hen overmaken om één winter door te komen. Hierdoor dreigt vooral de idioot hoge verkoopprijs die zij mede zelf bepalen, die wordt dan gesubsidieerd. Daarnaast ontvangen deze bedrijven nog eens honderden miljoenen van het Rijk om verleid te worden meer te investeren in milieuvriendelijke energie. En dat is ook de manier waarop de overheid de burger probeert te verleiden, door subsidies op zonnepanelen. Degenen die zich dat kunnen permitteren profiteren nu van onze zon door middel van een lage rekening. Wat ons betreft gaan we dat anders doen. Ik zei net al, de zon is van ons allemaal en niet alleen van de welgestelden. Daarom moeten we dat collectief aanpakken, door de gemeente gefinancierde zonnepanelen op zoveel mogelijk Haarlemse daken, te beginnen bij de mensen met de lagere inkomens. We slaan hiermee twee vliegen in één klap, de energierekening gaat omlaag en we investeren in ons milieu. Het is een maatschappelijk belang om meer schone energie en minder fossiele brandstoffen te gebruiken. Dat maatschappelijke belang mag toch niet afhankelijk zijn van individuele keuzes en of middelen waarover

Haarlemmers wel of niet beschikken? Ik verwijs graag naar de riolering die onze voorouders overal hebben aangelegd.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Drost.

De heer Drost: Ja, kijk, u vindt GroenLinks geheel aan uw zijde als u over zonnepanelen begint, maar als u collectieve zonnedaken en zonnesystemen zo belangrijk vindt waarom heeft de SP dan geprobeerd bij de regionale Energiestrategieën alle zoekgebieden weg te halen van zonnepanelen? Waarom heeft u dat dan gedaan?

De heer Kuin: Dat was zeker voor mijn tijd, of heb ik iets gedaan wat ik niet meer weet?

De heer Drost: Nee, ik zou zeggen kijk het nog een keer terug. Maar ik ben blij dat u nu in ieder geval op de weg zit voor meer zon, maar toentertijd heeft de SP voorgesteld om al die gebieden weg te halen uit die regionale Energiestrategieën.

De heer Kuin: Misschien, ik ken de historie niet goed genoeg, hoor, dus ik geef graag fouten toe. De kern van ons voorstel is nu dat we het collectief doen, dat de gemeente dat gaat financieren, dat de gemeente ook weer eigenaar wordt, dat er een gemeentelijk energiebedrijf komt. En wat het oplevert voor ons allemaal is en niet alleen voor degene die zich dat kunnen permitteren of waarbij toevallig een paneel op het dak ligt. Dat is in ieder geval de kern, en ik weet niet wat er daarvoor is gebeurd.

De voorzitter: U krijgt meteen nog een interruptie van mevrouw Van den Broek.

De heer Kuin: Ja, wel leuk dit.

Mevrouw Van den Broek: Ja, even of ik het nu goed begrijp, wilt u nu dat de gemeente het financiert maar dat bewoners in de vorm van een corporatie eigenaar worden of dat de gemeente eigenaar wordt?

De heer Kuin: De gemeente blijft eigenaar. Het is voor ons allemaal.

Mevrouw Van den Broek: Maar zou u het niet mooier vinden, er zijn al best wel wat voordelen van corporaties dat de bewoners ook profiteren.

De heer Kuin: Nee, het is van ons allemaal. De zon is van ons allemaal en we profiteren er allemaal van en niet alleen ...

De voorzitter: Het is volkomen helder. Mijnheer Kuin.

De heer Kuin: Nou, dan ben ik wel even klaar als het helder is, ja. Nee, nog even tot slot. Het is goed want ik begin hierover, omdat wij dit belangrijk vinden en dat wij samen met Jouw Haarlem een initiatiefvoorstel zullen indienen en uiteraard openstaan voor alle suggesties. En wij zullen het begin van het jaar met een initiatiefvoorstel komen op dit punt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ah, ik zie nog een interruptie voor u. De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja goed. Ik had er net al, maar die heb ik dan maar laten varen omdat het te lang duurde. Ja, u zegt af en toe: dat weet ik niet, dat is voor mijn tijd. Ik herken u dat u zegt: we moeten een

referendum houden over het gereguleerd parkeren. Dat heb ik vorig jaar ingediend, daar was SP toen tegen. En u zegt: we komen met een motie voor dat de hele wijk vol moeten zijn. Dat is het idee van 2016 van Trots Haarlem. Kunnen we afspreken dat als u het nu zelf indient dat het dan wel gewoon een tijdlang door blijft gaan en dat het dan niet meer verandert? En ik wou ook nog vragen of Jouw Haarlem dan ook voor is...

De heer Kuin: Als het nog leeft, dan gaat het gebeuren, ja.

De heer Van den Raadt: Want die was eerst ook overal tegen, en nu voor kennelijk.

De voorzitter: Goed. Daarmee sluiten we de bijdrage van de SP af, en dan gaan we naar de heer Dreijer, CDA.

De heer Dreijer: Ja dank u wel, voorzitter. Het CDA gaat ook over rentmeesterschap trouwens, hoor, de heer Wiedemeijer, niet alleen de burgemeester, maar het is echt iets wat denk ik bij het CDA hoort. Ja, de gemeente Haarlem staat er financieel op zich goed voor. De raad z'n weerstandsvermogen is meerjarig boven de twee en de totale schulden van de gemeente Haarlem verminderen de komende drie jaar. Het structureel begrotingssaldo is de komende jaren positief. Bovendien wordt in de begroting rekening gehouden met onzekerheden. Inflatie is daarvan het meest sprekende voorbeeld, en in de begroting wordt hiermee rekening gehouden. Ook in het risicoprofiel van de gemeente wordt rekening gehouden met het effect van prijsstijgingen en hogere inflatie van in totaal 3,8 miljoen. De CDA heeft dit meermalen voorgesteld en het is ook goed dat het nu in het risicoprofiel is opgenomen, en zo doorwerkt in het benodigde weerstandsvermogen. Met deze begroting blijft de stijging van de woonlasten beperkt tot 3,7 procent. Dat vinden we een goede zaak en zeker in deze uitdagende tijd met een hoge inflatie. Mijn complimenten daarvoor. De keerzijde van de goede financiële positie van de gemeente is dat het mede wordt veroorzaakt door achterblijvende investeringen. De doorzettingsmacht van de gemeente lijkt niet toereikend om voorgenomen ambities te realiseren. Het college stelt in beantwoording van de technische vragen weliswaar dat er geen keuzes aan het vertragen van investeringen ten grondslag liggen, maar dat er realistischer wordt gepland in overeenstemming met het te reduceren uitvoeringstempo. Eerlijk gezegd lijkt me deze beantwoording een eufemisme. Het lukt gewoon niet om de voorgenomen investeringen in voldoende tempo te realiseren. En de kernvraag in dit debat lijkt me of het college in staat is om het tempo van de investeringen te verhogen, dus dat we sneller de wensen en behoeftes van onze inwoners kunnen invullen. Het gaat dus om nogal wat, zoals investeren in wonen, klimaat, mobiliteit. Tempo is belangrijk. En hoe denkt het college het tempo van noodzakelijke investeringen te verhogen in plaats van iedere keer het investeringsprogramma neerwaarts bij te stellen? Zelfs in de Bestuursrapportage lezen we dat de verwachte investering voor dit jaar opnieuw moet worden bijgesteld van 60 naar 53 miljoen, terwijl nog maar enkele maanden geleden in de kadernota die werd bijgesteld met 25 miljoen naar beneden. Graag een reactie van het college hierop.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Ja, dank u wel voorzitter. Graag zou ik van het CDA horen hoe ze deze manier van informatievoorziening relateren aan het budgetrecht van de gemeenteraad? Vindt u dat de informatievoorziening van het college op orde is, en hoe oordeelt u daarover?

De heer Dreijer: Dat is erg moeilijk te duiden. Ik vind wel dat de informatievoorziening had wel wat beter gekund en we hadden ook graag wat meer aan de voorkant meegenomen willen worden in de te verschuiven investeringen. En er zijn natuurlijk meerdere factoren die eraan ten grondslag liggen, maar ik hoop dat we de volgende keer, dat het college ook de raad mee gaat nemen als er verschuiving gaat plaatsvinden in de tijd van investeringen en dat de raad daarbij betrokken gaat worden.

De voorzitter: En een interruptie van mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Ja, ik ben toch wel een beetje verbaasd over dit antwoord, wat heeft u dan niet met uw leider de heer Wiedemeijer dit en in de coalitie dat uitgebreid besproken, want ja daarvoor heb je een coalitiepartij om eens even die wethouders eventjes flink – ik zal niet zeggen - aan hun kloten te draaien, maar dat mag hier wel denk ik. Ja, daar zit je voor. En als je hier nu een beetje gaat zitten wachten en het college nog eens een vraag stelt bent u gewoon hartstikke te laat. Hoe kan dat, CDA?

De heer Dreijer: Nou, dat we zorgen hadden omtrent de verschuivingen van de investeringen dat hadden we toen al, en daarom hebben we ook een technische vraag gesteld bij de begroting in de GemRaad. Volgens mij net als de VVD heeft dat gedaan, en van alle partijen heb ik die vragen niet gezien. Wij hebben het wel opgemerkt, en daarom stellen we die vraag nu ook. En we zijn er niet echt in meegenomen, net als in zoveel zaken niet op alle puntjes worden meegenomen. Gek, hè?

Mevrouw Van Zetten: Nou, ik vind dat een bijzondere conclusie. Dank u wel voor dit inzicht in hoe we hier te werk gaan met z'n allen.

De heer Dreijer: Het is een duaal systeem, mevrouw Van Zetten. De structurele financiële ruimte van de gemeente Haarlem is beperkt, en wel zijn er aanzienlijke incidentele middelen beschikbaar voor in totaal meer dan 40 miljoen. We kijken ernaar uit om samen met het college volgend jaar te onderzoeken waar we de middelen aan gaan uitgeven. Het CDA is vooral voorstander van om incidentele middelen in te zetten met een duurzaam effect. De huidige energiecrisis laat de nut en noodzaak daarvan zien. Zoals u weet staat het CDA voor de Haarlemse maat, en dat betekent dat wij de grootte aan waarde hechten aan de leefbaarheid van de stad en dat voorzieningen mee moeten groeien met de groei van de stad. De reservegroei van de stad moet voorzien in financiële middelen om voorzieningen mee te laten groeien, en het college wil de systematiek aanpassen omdat het niet meer zou werken. Het college komt bij de kadernota van 2024 met een voorstel en het CDA verwacht van dit voorstel dat er een waarborg inzet voor het meegroeien van de voorzieningen met de groei van de stad, en we zullen te zijner tijd het voorstel ook hierop gaan toetsen. Het CDA is blij met de portefeuille diversiteit en inclusie. Het CDA ziet uit naar de voorstellen die volgend jaar gaan komen voor een programma, en we gaan ervan uit dat de speerpunten van dit programma zich richten op het tegengaan van discriminatie, het bevorderen van participatie van alle groeperingen in onze samenleving, en dat de toegankelijkheid van voorzieningen in alle opzichten wordt bevorderd. Het CDA is blij dat er tweeënhalf miljoen is bestemd voor sport en bewegen in openbare ruimte. Sport en beweging is één van de speerpunten van het CDA. Het maakt niet uit of je geld hebt, waar je vandaan komt, of je jong of oud bent, sport en beweging in de openbare ruimte is voor iedereen. En om het college vast wat ideeën te geven gaan we een motie indienen en de motie heet: laat ze maar rollen. En met deze motie willen we het college verzoeken, dat is het dictum, of in Haarlem PumpTrack of Skills Garden kunnen worden gerealiseerd. Dan kom ik bij duurzaamheid. In de begroting valt te lezen dat de CO2-uitstoot in 2020 sterk is verminderd ten opzichte van 2019. Op zich goed om te lezen, maar als je verder leest dan is het grotendeels toe te schrijven aan een lagere emissiefactor. De Partij voor de Dieren haakte daar ook al op aan. De emissiefactor voor elektriciteit welteverstaan. En een emissiefactor die volgens het CDA wel erg laag blijkt te zijn. Deze factor is overigens nog niet aangetoond. Het registreert nog steeds een prognose voor dat jaar. En nog even als uitleg voor de mensen die het niet weten, een emissiefactor is een factor die wordt gebruikt om te berekenen wat de CO2-uitstoot is voor de productie van bijvoorbeeld elektriciteit. Als de factor laag is dan is de CO2-uitstoot ook laag en het daalt autonoom naarmate er meer windmolens en zonnepanelen worden geïnstalleerd. De boodschap die we willen meegeven is dat het energieverbruik dus nauwelijks is afgenomen in 2020. De afname van het

energieverbruik is voornamelijk gerealiseerd door een minder energiegebruik van het verkeer. Corona heeft daar vast iets mee te maken. Voor de gebouwde omgeving is energieverbruik nauwelijks gedaald. Met andere woorden er is nog veel werk te verzetten om het daadwerkelijke energieverbruik en daarmee de CO2-uitstoot te verlagen. En naast de verlaging van de CO2 vindt het CDA het minstens zo belangrijk om minder energie te gebruiken. Alles wat je niet gebruikt hoeft je ook niet op te wekken, oftewel vermijden is beter dan genezen. En het CDA heeft daar ook wel wat ideeën voor. Voorzitter, het is toch van de gekke dat we in deze huidige energiecrisis in de nacht nog volop verlichte reclame hebben waar niemand naar kijkt? En sinds kort heeft de exploitant van de abri's of digitale reclameborden mede dankzij vragen van het CDA besloten om de digitale reclameborden tussen twaalf en zes uur 's ochtends op stand-by te zetten. Dat is in ieder geval een goede stap. Het CDA wil nog wel een stap verdergaan. Het CDA wil alle verlichting voor reclame in de openbare ruimte 's nachts uitzetten. Zo geven we als gemeente het goede voorbeeld en hebben dan het recht om ook andere bedrijven en organisaties op te roepen 's nachts hun licht voor reclames uit te zetten. En het CDA dient daarvoor de motie in: het licht zien. Deze motie past natuurlijk perfect bij onze klimaatdoelstellingen reductie van CO2-uitstoot. Het dictum: verzoekt het college met de exploitant van buitenreclame in de openbare ruimte af te spreken, abri's, mupi's en digitale reclameborden tussen elf uur 's avonds en zeven uur 's ochtends niet meer worden verlicht of op stand-by worden gezet, en verzoekt het college andere bedrijven en organisaties worden aangemoedigd om tussen elf uur en zeven uur niet langer reclame te verlichten of reclame op stand-by te zetten, en hierover afspraken te maken in toekomstig af te sluiten convenanten. Zoals de Partij voor de Dieren graag kijkt door de ogen van de dieren ...

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, want als daar een situatie is waarbij zo'n beeld wat eigenlijk nog wel veel verlichtingen aan de straten geeft en dat dus nu een stuk minder wordt, vindt u nu dat daar vervangende openbare verlichting moet komen als het licht uitgaat?

De heer Dreijer: De openbare verlichting is ervoor om voldoende openbare verlichting op straat te geven en daar is niet een abri of wat anders voor bedoeld, dus die kan gewoon uit. En als het dan echt donker wordt, als het daarvoor ingezet was, moeten we verlichting aanbrengen, extra. Zoals ...

De voorzitter: Mevrouw Van Zetten heeft ook een interruptie.

Mevrouw Van Zetten: Over die verlichting, tegenwoordig zijn er in de Haarlem Hout allemaal beelden en die worden ook verlicht tot gewoon de hele nacht wat de vogels en dat soort dingen verstoord. Zullen we dat dan maar ook gelijk aan gaan pakken?

De heer Dreijer: Ja, het zou zomaar in het rijtje kunnen vallen mevrouw Van Zetten. Ja, goed punt. Nou, de Partij voor de Dieren kijkt door de ogen van de dieren, nogmaals, om te beoordelen of we goed en duurzaam bezig zijn, en zo kijkt het CDA ook door de ogen van het kind. Daar gaan we eens even doorheen kijken. Als we dat doen zien we mooie punten in het gemeentelijk beleid en deze begroting. En ik ga even een niet uitputtend opsomming doen. College maakt werk van het tegengaan van armoede met speciale aandacht voor kinderarmoede. College maakt werk van de veiligheid rondom scholen. College zet de inzet voort om de leerachterstanden van kinderen als gevolg van corona verminderen. En we kijken vol verwachting uit naar de Rijke Schooldag in 2023. De vergroeiing van schoolpleinen, heeft onze steun en verwijzen we nogmaals naar de mogelijkheden om dit met onder andere schoolbosjes een extra impuls te geven. Met het actieprogramma Kansrijke Start wordt ingezet op het verbeteren van de gezondheid van kinderen. En hoe goed is het dat we investeren in sport en beweging in de openbare ruimte, een verruimd budget om kinderen uit

minimagezinnen te laten meedoen aan sport en cultuur. En hoe goed is dat de gemeente hulp biedt aan gedupeerde gezinnen als gevolg van de kindertoeslagaffaire? En hoe belangrijk is het dat deze coalitie en dit college in deze periode meer voor het voortgezet onderwijs gaat bieden in Schalkwijk? Het CDA is daarbij voor een zo breed mogelijk aanbod. Het CDA kan niet genoeg benadrukken dat het van groot belang is onze eengezinswoningen te beschermen zodat er voldoende aanbod is voor gezinnen en ouders met kinderen. Het CDA wil dat er bij nieuwbouw niet alleen wordt gebouwd voor een- en tweepersoonshuishoudens, maar ook voor meerpersoonshuishoudens. Het CDA zal nieuwe plannen mede daarop gaan beoordelen zodat onze kinderen ook in de toekomst opgroeien met een dak boven hun hoofd. En kijkend door de ogen van onze kinderen kunnen we dus in veel opzichten blij en tevreden zijn met de voorliggende begroting. Wel ...

De voorzitter: U heeft eerst nog een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, u had het over voortgezet onderwijs in Schalkwijk. Daar staat 5 miljoen voor gereserveerd over de tijd tot 2027. Voor een sporthal in Schalkwijk staat 15 miljoen gereserveerd. Vindt u dat een beetje in verhouding voor een school 5 miljoen maar voor een sporthal 15 miljoen, of had u dat liever andersom gezien?

De heer Dreijer: Ik denk dat dit de kosten zijn die ervoor nodig zijn om dit te doen, dus een sporthal is een hele andere orde dan een school, en er is een uitbreiding bij een bestaand scholencomplex, dus laten zien of het genoeg is. Als het niet genoeg is dan zal er meer geld bijkomen. Er zal een school komen. Even kijken, hoor. Ja, we moeten ons wel afvragen of we niet meer beschikbare incidentele middelen duurzaam moeten inzetten. En daarnaast moet het tempo van investeren omhoog om onze stad met voldoende snelheid verder te ontwikkelen. Tot slot, voorzitter toch nog een iets negatief puntje. In de begroting staan vele linkjes naar documenten. U heeft het in een erratum daar wat van kunnen zien. Het blijkt dat 80 procent van deze linkjes bij de kaderstellende beleidsnota's niet verwijzen naar het bedoelde document, ook niet in het erratum zijn ze allemaal nog correct. Kan het college toezeggen dat in de toekomst deze linkjes wel gaan kloppen? En voorzitter, dit was even het laatste stukje van de begroting. Ik heb niemand iets over de Bestuursrapportage horen zeggen. Ik weet niet of ik wat gemist heb, maar ik heb nog wel iets daarover te zeggen, dus dat laat ik nog even heel kort die doorlopen. Nou ja, we vinden het teleurstellend dat de investering aangepast zijn van 85 naar 60 miljoen en nu opnieuw naar 53 miljoen. Er is nog 52 K beschikbaar voor eventueel steunvraag voor noodsteun niet gesubsidieerde organisaties als gevolg van corona. Is dit voldoende bekend bij deze doelgroep? Dat is dan even een vraag aan de wethouder. Ventilatie schoolgebouwen. Is het toch niet beter om de middelen uit de reserves steunmaatregelen corona beschikbaar te houden voor ventilatie schoolgebouwen? Door dit nog wel voor 2023 beschikbaar te houden is de druk groter om te zorgen dat in '23 dat voor mekaar komt. En daarvoor dient het CDA een amendement in op de Bestuursrapportage. Met het amendement verzoeken we het college met schoolbestuurders spoedig in gesprek te gaan en afspraken te maken voor de effectieve en gelijke besteding door schoolbesturen van de gereserveerde middelen uit de reserve steunmaatregelen corona voor ventilatiegebouwen, en we besluiten de alinea ventilatie schoolgebouwen op bladzijde 28 van de Bestuursrapportage te schrappen. En waarom staat überhaupt dit voorstel om deze middelen te schrappen niet bij de besluitpunten? Dat is dan even misschien een vraag voor de wethouder financiën. Externen inhuren. Er is al iets over gezegd door meerdere partijen. Voor 2022 was er 19,6 begroot voor externe inhuren, en naar verwachting wordt dit 33 miljoen voor dit jaar en kan zelfs nog oplopen. Hoe gaat het met strategisch personeelsbeleid? En tenslotte, risico exploitatie De Schuur. Hier zien we dingen bewaarheid worden. Wordt hier het effect van De Koepel op De Schuur bewaarheid worden zoals het door het CDA altijd is voorzien? Nu een aanvullende subsidie van 500 K, en wat gaat het dan meer worden? We zijn overigens akkoord met de verdere besluiten in de Bestuursrapportage. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij naar de heer Aynan van Jouw Haarlem.

De heer Aynan: Dank u wel, voorzitter. Het is al eerder gezegd: we leven in een onzekere tijd. Onzeker of we onze boodschappen nog kunnen doen door de torenhoge inflatie. Onzeker of we de energierekening nog kunnen betalen. Onzeker of we een huis kunnen kopen, of we überhaupt nog ergens kunnen wonen. Voorzitter, we leven ook in een verwarrende tijd. De oorlog in Oekraïne gaat maar door en eist steeds meer slachtoffers, en ook steeds meer vluchtelingen die ook onze kant op komen. En hetzelfde geldt ook voor de klimaatverandering. Ook die eist steeds meer slachtoffers en brengt verwarring in ons leven. Maar we leven ook in een overgangstijd. Voor onze energie moeten we letterlijk uit een ander vaatje gaan tappen. Onze mobiliteit moeten we anders gaan inrichten. Dit noemen we ook wel transitie. En juist, voorzitter, in een onzekere en verwarrende en overgangstijd verwacht Jouw Haarlem een overheid die haar burgers in deze transitie meeneemt. En juist degene die sceptisch zijn over bijvoorbeeld de klimaatverandering of de energietransitie of degene die het geld niet hebben om die te betalen, om die de helpende hand toe te steken en begrip te tonen en het ingewikkelde verhaal uit te leggen. En dat hebben we ook verzuimd bijvoorbeeld in Meerwijk in IVORIM. Jouw Haarlem wil een bijdrage leveren aan die helpende hand, en we dienen samen, zoals al gezegd, met de SP drie moties in voor meer actie voor een socialer, groener en leefbaarder Haarlem. Ten eerste de motie noodknop voor eerste hulp bij schulden. We zien dat de schulden een grote impact hebben op de gezondheid van mensen, op relaties en gezinnen op participatie en arbeidsproductiviteit, op het mentale vermogen en gedrag, dat is ook wetenschappelijk bewezen. En we zien ook dat het aantal betalingsachterstanden bij zorgverzekeraars met bijna 20 procent is toegenomen. En betalingsachterstanden bij zorgverzekeraars zijn de kanarie in de kolenmijn van problematische schulden. En tegelijkertijd zien we dat een aanvraag voor schuldhulp op de website van de gemeente Haarlem in zeven stappen gedaan dient te worden waarbij ruim 30 vragen ingevuld moeten worden. Dat is niet laagdrempelig zoals de bedoeling is, maar we zien ook dat er gemeentes zijn zoals Utrecht, Groningen en Nijmegen waar je alleen je naam, je e-mailadres en je telefoonnummer moet invullen. En we hebben ook de proef op de som genomen. Op 1 november hebben we 's nachts - want dan lig je in je bed te woelen, na te denken over al die schulden die je hebt - de contactformulieren ingevuld voor de gemeente Groningen, Utrecht en Nijmegen. En inderdaad, de volgende dag werden we meteen opgebeld met vragen waar kunnen we meehelpen, wat is urgent, heeft u te maken met gas, water en licht dat afgesloten moet worden, en waar kunnen we actie op ondernemen? Voorzitter, dat is hoe we willen dat ook de gemeente Haarlem te werk gaat om problemen, in ieder geval schulden, te voorkomen, want voorkomen is beter dan genezen. Voorzitter, samen met de SP weer de motie gelijke monniken, gelijke kappen. We zien gelukkig dat de wethouder inderdaad de energietoeslag opgerekt heeft voor de groep tot 130 procent, waarvoor dank. Maar we zien iets vreemds gebeuren. Voor de groep van 120 tot 130 procent wordt de vermogenstoets toegepast, en voor de groep onder 120 procent gebeurt dat niet, en daarmee krijgen we eigenlijk twee verschillende energietoeslagen. En dat moeten we niet willen, want dat doet ook afbreuk aan het gelijkheidsprincipe of de rechtsgelijkheid. En we zien ook dat andere gemeenten de energietoeslag ook uitkeren aan groepen van 140 procent, zoals in Rotterdam of zelfs tot 150 procent in Utrecht zonder de vermogenstoets. En wij vragen aan het college om die energietoeslag in ieder geval tot 130 procent zonder vermogenstoets uit te keren. En tenslotte, voorzitter, een motie, weer met de SP: actie aan de slag met modulebouw. Vorige week hebben we gezien wat de rechter heeft gedaan met de vrijstelling stikstof. Nou, dat kan dus niet meer, en dat geeft gewoon problemen en vertraging. Maar we zien ook - gelukkig is de wethouder ook tot inkeer gekomen - dat modulebouw daar een mogelijke oplossing voor is, en wij vragen het college om ... Overigens, ik vergeet nu de dictums voor te lezen. Zal ik dat alsnog doen, voorzitter? Ik begin met het laatste dictum, actie aan de slag met modulebouw.

De voorzitter: Ja, ik ben blij dat u het zelf oppakt.

De heer Aynan: Ja, zal ik doen, voorzitter. Excuus. Draagt het college van B&W op om te onderzoeken waar binnen afzienbare tijd gebruik gemaakt kan worden van modulebouw en de resultaten daarvan vóór de behandeling van de kadernota aan de gemeenteraad toe te zenden. En dan de motie gelijke monniken, gelijke kappen: draagt het college op om ook voor de inkomensgroep tussen 120 en 130 procent van het sociaal minimum geen vermogenstoets uit te voeren ten behoeve van de energietoeslag. En dan de motie noodknop voor eerste hulp bij schulden: draagt het college op om een noodknop op de gemeentelijke website te installeren zodat mensen op een laagdrempelige manier een eerste aanvraag voor willen bij schulden kunnen indienen, en gaat over tot de orde van de dag. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. En daarmee ...

De heer Aynan: Interrupties?

De voorzitter: Nee, die zijn er niet. Dan gaan wij over naar uw buurman, de heer Van Leeuwen van de Actiepartij.

De heer Van Leeuwen: Ja, dank u wel. Ik heb dit verhaal opgesplitst in twee delen. Het ene gaat over Bestuursrapportage, het andere deel gaat over de begroting. Beide onder de titel actie met een uitroepteken, doen we genoeg, met een vraagteken. Wat betreft de Bestuursrapportage, voorzitter, hebben wij twee onderwerpen uitgelicht. Allereerst het historisch onderzoek naar het slavernijverleden. De Actiepartij heeft daar in 2020 een bescheiden onderzoeksmotie voor ingediend om te zien wat is nu de geschiedenis van Haarlem op het gebied van de slavernij, en we lezen nu dat in maart dit jaar een onderzoeksopdracht is verstrekt aan het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde en dat we volgend jaar in 2023 een boek tegemoet gaan zien. En Actiepartij ziet zeer uit naar dit boek, maar we vragen ons wel oprecht af: is een boek alleen in 2023 dan nog voldoende? Wij zijn namelijk straks drie jaar verder en inmiddels hebben we om ons heen gezien dat de provincie Noord-Holland, maar zelfs ook de ABN AMRO Bank excuses heeft uitgebracht voor hun rol in het slavernijverleden, en de Staten Nederland staat, als ik goed ben geïnformeerd, op het punt om dat ook te gaan doen. Dus wij roepen het bestuur van deze stad, dat zijn we allemaal zoals we hier zitten, op om niet weg te lopen voor het uitbrengen van excuses als de uitkomsten van het onderzoek dat rechtvaardigen. En daarop vooruitlopend, het moet wel een heel gek onderzoeksuitkomst zijn als we geen voor Haarlem feiten naar boven zijn gekomen waar geen excuses voor te rechtvaardigen zijn. Dus ik hoop dat we volgend jaar dat met elkaar, dat we dan eindelijk door die bottleneck lopen. Dan voorzitter, het toevoegen van ...

De voorzitter: Er is een interruptie van mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Ja, naar aanleiding van dit verhaal over slavernijverleden en de motie die u heeft ingediend, het zit me toch wel dwars dat indertijd heeft de raad bijna raadsbreed aangenomen om onderzoek te doen naar het joods verleden in Haarlem, wat is hier gebeurd. En dat is precies de motie die u niet als Actiepartij heeft ondersteund. En dan vind ik gewoon, als we alles in perspectief zien, zit het mij wel dwars dat u toen uw handen daarvan aftrok, en nu hebben we het al over excuses terwijl we nog niet eens weten wat hier gebeurd is in het slavernijverleden. Dat wil ik u dan even zeggen.

De heer Van Leeuwen: Nou, goed om daar even op te reageren. Actiepartij heeft in het verleden mede zorg gedragen voor een monument voor de joodse geschiedenis, en u gaf inderdaad toen een oproep om inderdaad te kijken wat er mogelijk is naast Bruxelles, de oude joodse school. En wij hebben dat niet gesteund omdat er een andere opdracht onder lag, namelijk dat we het krakersverleden van de drie panden netjes

zouden oplossen. En daarmee zijn we nooit tegen enige herdenking op zijn plaats, en zeker niet voor het joodse verleden. Dat wil ik wel gezegd hebben, en dat weet u eigenlijk donders goed. Ga ik verder. Toevoegen, voorzitter, van meer bomen in projecten en versteende wijken. Het kost in onze stad onnoemelijk veel moeite om onze openbare ruimte te vergroenen, dat weten we. Gelukkig worden er 20 bomen in de binnenstad gepland waaronder die uit onze motie herplant Essenstraat. En dit aantal van 20 in ogenschouw nemende kunt u zich voorstellen dat wij natuurlijk vooral benieuwd zijn waar komen de volgende 20 bomen te staan, want met die 20 bomen zijn we er natuurlijk niet om meer bomen in onze binnenstad te krijgen. Voor zover de Bestuursrapportage, voorzitter. Ga ik door naar de begroting. Met deze begroting verhogen wij het minimabeleid naar 130 procent, en wat de Actiepartij betreft doen we dat zonder dat we ook een afschrikwekkende papierwinkel voor de Haarlemmers van optuigen. Want zoals de ombudsman in oktober al zei: het zijn juist de mensen met de lage inkomens die in de knel komen en de papierwinkel waarmee de overheid hen bejegend niet meer kunnen overzien. En in deze onzekere tijden hebben we het dan ook niet in de hand of die 130 procent financieel genoeg zal blijken te zijn, daar staat de rijksoverheid als eerste voor aan de lat, maar wat we wel in de hand hebben is ons elke dag afvragen: doen we genoeg? Bijvoorbeeld om die laatste huishoudens te bereiken die de 1300 euro energietoeslag nog niet hebben ontvangen. Deze mensen die nog niet alle door de gemeente gevraagde gegevens hebben aangeleverd hebben eigenlijk daarmee impliciet aangegeven, het signaal, dat ze misschien wel heel goed de hulp van de overheid kunnen gebruiken. En daarom is de eerste vraag aan het college een praktische: is het college bereid desnoods deze laatste mensen, het gaat om enkele tientallen huishoudens, huis aan huis te bezoeken om ze de formulieren te laten invullen zodat ze die 1300 euro kunnen krijgen? Voorzitter, de ombudsman roept ook op dat de overheid een realistisch mensbeeld moet ontwikkelen. De overheid is van het beeld van een frauderende burger gegaan naar een overheid die burgers het voordeel van de twijfel geeft, en dan is er in feite wat betreft de ombudsman niets veranderen. Dat is namelijk een ander mensbeeld. Met dit citaat indachtig zien wij dat mensen in onze stad bij de Tozo-maatregelen een hardvochtige gemeentelijke organisatie hebben ervaren. Voorzitter, vanuit welk mensbeeld voeren wij in Haarlem onze dagelijkse taken uit? Onderkennen wij dat niet alleen de Tozo-regeling zelf, maar ook de keuze van Haarlemmers daar wel of geen gebruik van te maken onder bijzondere omstandigheden, namelijk ten tijde van de pandemie, tot stand is gekomen? Dus de vraag aan het college: tonen wij genoeg coullance bij de toepassing van de handreiking Tozo of moeten wij ons licht nog eens opsteken bij modelgemeenten die deze coullance naar hun modelburgers betrachten? Dan voorzitter, over licht opsteken gesproken. We zien de helverlichte publiekshal en zijn van mening ook naar vragen en antwoorden daarop dat we hier in het kader van energiebesparing toch echt niet genoeg doen. Nu De Dijk in oktober voor de allerlaatste keer in ons Patronaat heeft opgetreden kan zo'n Joep Van der Lubbe er dus niet over zingen, en daarom vragen wij met bloedend hart dansen op de vulkaan per motie: mag het licht uit in de publiekshal? Ik zal het zo nog voorlezen. Ja, dat doe ik niet. Dan, voorzitter, waar tijdens de nachtelijke uren dat fel verrichtte publiekshal leven in de brouwerij in onze stad doet vermoeden is het werkelijke nachtleven in Haarlem allesbehalve bruisend. Bij herhaling heeft de raad tot op heden zonder bevredigend resultaat het college gevraagd de nachtcultuur te faciliteren. Voorzitter, in alle eerlijkheid, Actiepartij vindt dat u hier niet genoeg doet. Steunt u alstublieft uw wethouder cultuur om de belofte van het vorige college waar te maken en de nachtcultuurvorm te laten geven? Voorzitter, mag het licht aan? Het lijkt er vooralsnog niet op. Bij de kadernota gaf u nog aan dat u bezig was met een inventarisatie voor de nacht en Het Slachthuis hoort hier nadrukkelijk bij en u dacht dat voor 1 oktober dat geregeld te kunnen hebben. Nou, de vragen hebben we gesteld, en ik citeer de antwoorden van deze week: op dit moment wordt nog gewerkt aan de contouren van een pilot en kan er nog geen uitsluitsel worden gegeven. Het streven is in het vroege voorjaar van 2023 kaders voor de pilot van de locatieverkenning met u te bespreken. En u sluit af in dat onderdeel: omdat het popcentrum Slachthuis gelegen is in een woonwijk ligt het niet voor de hand dat deze locatie onderdeel gaat worden van een pilot. Vanwaar deze toch wel 180 graden verandering ten opzichte van

onze vragen bij de kadernota? Dat willen we graag van u weten. Want, voorzitter met de jarenlange door u ook faciliteerde placemaking tijdens de bouw van het Slachthuis heeft u bij bezoekers wel degelijk verwachtingen geschapen. De plek verwierf vanwege de bijzondere programmering landelijke bekendheid. Hier waren dingen gaande, voorzitter, mooie dingen, die u mede heeft mogelijk gemaakt. En het popcentrum dat nu een maand open is draait echter op halve bezoekerscapaciteit, moet om 24 uur dicht zijn en kan op toch niet de goede manier tegemoetkomen aan de wens van veel Haarlemmers van jong tot oud en met zeer diverse achtergronden die vlak voor maar ook tijdens de coronajaren met uw steun dachten een plek in Haarlem te hebben gevonden. Een plek ook voor de nacht. En zorgwekkend daarin is dat de brief die we hebben gezien eigenlijk een totale ontkenning laat zien voor het feit dat de plannen uit 2016 in een snel veranderende wereld tot stand zijn gekomen. De creatieve hotspot die het heeft bewezen te kunnen zijn gerund door gedreven kundige Haarlemmers wordt op deze manier toch teruggebracht tot een klaverjasvereniging voor senioren waar de koffie geduldig pruttelt op een warmhoudplaatje. Eigenlijk zegt u: Haarlem-Oost zeg maar dag tegen de nacht, want de nacht hebben wij voor u geslacht. En dat is voor de Actiepartij een zeer teleurstellende uitkomst. Dan, voorzitter, een aantal zaken. Voor de cultuursector staat vanaf 2024 nog een taakstelling op de huisvesting open. Wij hebben daar...

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, voorzitter ik ben een beetje verbaasd want die vergunning voor de popschool, niet popcentrum, was gewoon tot twaalf uur. Bent u als Actiepartij voor draagvlak? Dan kunt u misschien voorstellen om het de buurt te laten beslissen of het tot twaalf uur op de hele nacht moet worden. Wat vindt u daarvan?

De heer Van Leeuwen: Het is een popcentrum, en wat dat betreft is het duidelijk wat dat is. En natuurlijk wonen er mensen en die willen daar ook wat van vinden en die weten ook dat ze op het Rockplein komen wonen. Voor de cultuursector staat vanaf 2024 nog een taakstelling open, zei ik zojuist. Voor de huisvesting van de cultuur. Wij vroegen het college in juli deze bij de voorliggende begroting te schrappen. Dat is nog niet gebeurd. De laatste kans is eigenlijk dat te doen bij de kadernota van volgend jaar, dus een vraag aan het college: kan het college toezeggen bij de kadernota een voorstel te doen om deze taakstelling ongedaan te maken? Voorzitter, in Amsterdam spreken honderden ambtenaren hun onvrede uit met het lokale klimaatbeleid en de bottom line is het is niet genoeg. Doen we in Haarlem anders dan in Amsterdam wel genoeg? Doen we bijvoorbeeld genoeg om de obstakels die in de weg staan om de energietransitie te versnellen weg te nemen? Vragen het college: kan het college voor de kadernota voorstellen doen zodat het in het coalitieakkoord ook opgenomen Waarborgfonds zonnecoöperaties zou worden opgericht? Wat ons betreft dus volgend jaar. Dan, wij zien dat we niet genoeg doen om een aantal lokale heffingen kostendekkend uit te voeren, bijvoorbeeld de havengelden die springen op met een dekkingsgraad van 34 procent. Een vraag aan het college: is het college bereid de bij de kadernota de voorstellen te doen teneinde de kostendekkendheid van de onder de 50 procent scorende lokale heffingen te verbeteren? We zijn benieuwd of dat lukt. Wat betreft parkeren. We zijn blij dat de VVD vragen heeft gesteld over investeringen. We vinden het jammer dat er niet echt een concreet voorstel wordt gedaan. Maar wij zijn wel van mening dat die NedTraingarage waar we al jaren over praten dat dat echt wel een hele verstandige investering zal zijn op het moment dat wij voornemens zijn een uitgebreid vergunningengebied aan te gaan leggen. Het is een van de flankerende maatregelen die je kunt nemen. Dus we vragen het college, en misschien ook wel namens de VVD, kan ik me voorstellen: is het college bereid de wijzigingen in het IP voor de jaarschijven 2023 en verder wat betreft de NedTraingarage terug te brengen naar hoe we het vorig jaar en het jaar daarvoor in het IP hebben gehad? Voorzitter, ik sluit af. Wij openden ons betoog met de oproep van de ombudsman dat de

overheid haar mensbeeld zou moeten veranderen. De vraag aan het stadsbestuur is: durven wij het mensbeeld aan dat Haarlemmers beslissingsbevoegdheid krijgen waar het kan? Dat initiatieven van bewoners die bijdragen aan een leefbare, sociale en creatieve stad niet door de overheid worden platgeslagen, maar juist worden aangemoedigd? Het Slachthuis heb ik al genoemd, maar vergeet ook de Stookkamer niet of de buurt kweektuin bij het Tennispad. Allemaal gerund door Haarlemmers die iets van hun leefwereld willen maken en de stad maken tot wat het is, een bijzondere plek om te wonen en te leven. En om dat in stand te houden moeten wij ons als stadsbestuur dagelijks de vraag blijven stellen: doen we genoeg? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik constateer zelf dat u had aangekondigd dat u zo meteen nog de dicta van de moties zou voorlezen, dus ik zou zeggen doet u dat ook. En u heeft voordat u dat doet nog even een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, want u zei bij de popschool weet iedereen dat ze daar gaan wonen, en daar is iets. Vindt u dat dan ook bij de Smedestraat, want dat is natuurlijk het echte uitgaanscentrum altijd geweest, en daar zijn ook woningen bijgebouwd. Vindt u dat die mensen dan in principe ook niet moeten klagen en dat daar gewoon altijd nachtleven moet blijven?

De heer Van Leeuwen: Nou, ik denk we er altijd voor staan dat we het samen oplossen. Dus als er klachten zijn ... Ik heb geen klachten gehoord over het Slachthuis. Ik weet dat er klachten zijn in de Smedestraat, maar daar moet je het met elkaar uit zien te komen. Ik heb daar geen ander antwoord op dan dat. Dan zal ik inderdaad het dictum van mag het licht uit, die we overigens mede indienen met GroenLinks, Partij voor de Dieren gemak ChristenUnie, CDA: verzoekt het college met bloedend hart, dansend op de vulkaan, mag het licht uit als ze er niet is. En indien dit niet mogelijk is toch de verlichting, de intensiteit en de lichturen van de verlichting in de publiekshal buiten openingstijden terug te brengen tot het strikt hoogstnoodzakelijke? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. En dan gaan wij verder met mevrouw Van Zetten van Hart voor Haarlem.

Mevrouw Van Zetten: Ja voorzitter, dank u wel. Voor ons en voor Hart voor Haarlem ligt de eerste begroting na de gemeenteraadsverkiezingen maart jongstleden. Het mandaat is opgehaald bij de kiezers en u kunt weer vier jaar voort met het vertrouwde clubje, enige wijzigingen daargelaten. Wij krijgen de indruk dat belangrijke kwesties in de achterkamers zijn besloten en afgekaart zonder openheid, transparantie et cetera. Zaken die heel anders blijken uit te pakken voor Haarlemmers dan eerder verwoord en beloofd in uw verkiezingsprogramma's. Het nieuwe beleid van het bestuur in Haarlem is als levertraan slikken, het is vies maar wel voor onze eigen bestwil. Het moet, en onvrede nemen wij op de koop toe, verbroken beloftes eveneens. Ik verwijs naar het betaald parkeren. Alleen als de wijk in meerderheid voor is. En naar wethouder Van Leeuwen die toen nog, als D66-kandidaat, de bewoners van Meerwijk geruststellend toesprak. De rest is geschiedenis, zal ik maar zeggen. Voorzitter, wij lezen in de beantwoording van de technische vragen dat de gebiedsgerichte integrale uitvoering van de Omgevingsvisie verandering gaat brengen in de directe omgeving van onze burgers. Denk aan gereguleerd parkeren en warmtenetten. Mensen houden niet van veranderingen, maar het moet, en dan is die hele inspraak en participatie, het zogenaamd geïnteresseerd zijn in de mening van de burgers, hun zorgen, verworpen tot een zinloze exercitie. Niet voor niets sprak ons commissielid Diederik Mohr in het laatste commissiebeheer van het regerende college van B en W, en de schijndemocratie viert hoogtij. Hart voor Haarlem ervaart een immense druk om allemaal hetzelfde te denken, niet alleen hier maar eigenlijk in het hele land en liefst de hele wereld, hier in onze leeggeroofde raadzaal waar de geschiedenis met het vertrek van onze oude schilderijen is verdwenen. Tegenwoordig wordt ook al gesproken over de verschrikkelijke toekomst die ons te wachten staat als wij ons gedrag niet aanpassen. Als wij onze

brommer niet inleveren, als wij onze auto niet laten staan, als wij ons vlees blijven eten. En seks zal er binnenkort ook wel bijkomen, want dat leidt tot voortplanting. Let op mijn woorden. De eeuwen keken op ons neer en konden ons doen herinneren aan tijden die hun eigen crisis kenden, die ook onafwendbaar leken. Dan past dan toch tot enige bescheidenheid, en deze bescheidenheid die bij deze coalitie maar ook bij sommige partijen in de raad is eigenlijk ver te zoeken. Hoe vaak moeten wij nog horen dat de wereld vergaat als wij nu niet stante pede de actie gaan ondernemen, te beginnen met het al eerder gehaalde verbod op slecht vleesreclame. Een compliment voor mevrouw Klazes uiteraard, die de wereld wel een poepje heeft laten ruiken. Deze...

De voorzitter: Mevrouw Van den Broek heeft een interruptie.

Mevrouw Van den Broek: Ja, hoe zou u dan de huidige staat van het klimaat willen omschrijven?

Mevrouw Van Zetten: De paar minuten die mij nog resten, want dat bespreken we wel in de pauze dan bij een borrel.

Mevrouw Van den Broek: Nee, u maakt allerlei maatregelen heeft u gesteld zet u uw vraagtekens bij, dus ik vraag me gewoon af vindt u dat het goed gaat met het klimaat dat we niks hoeven doen?

Mevrouw Van Zetten: Ik vind het wel lekker warm buiten. Zullen we daarbij houden op dit moment? Deze bevoogding van onze overheid werd 200 jaar geleden al voorzien door De Tocqueville, en nu staan we er middenin. De bemoeizucht sijpelt door tot in de kleinste dingen. Onze vrijheid, de vrijheid van alle Haarlemmers heeft het nakijken. Als wethouders weten en bepalen wat goed voor ons is dan is het, zoals ik het voel, de zachte hand van de tirannie. Wij zien dat terug in de verkramptheid in de omgang met de burgers. Hoe moet je mensen invloed geven op plannen als de uitkomst al vaststaat? Bestuur, trek de teugels aan nu het mandaat binnen is. Maar zelf voel ik die ruk ook als eenmansfracties worden opgezadeld met regels en termijnen. Burgers op de publieke tribune worden idem gedisciplineerd, bedreigd met ontruiming als emoties spreken. En het publiek wordt blijkbaar gevreesd. Illustratief was vorige week de politie op de stoep van het stadhuis. Zes geüniformeerde agenten plus bewakers in ons huis van de democratie. Ik vond dat treurig.

De voorzitter: De heer Wiedemeijer heeft een interruptie.

De heer Wiedemeijer: Ja voorzitter, ik heb hier wel een klein beetje moeite mee om eerlijk te zijn, en ik zal ook uit te leggen waarom. Kijk, in deze tijden, en dat zien we niet alleen in deze raadzaal, maar worden heel veel politici bedreigd, ontvangen heel veel nare berichten. Nou, u bent ook de nestor van de raad, u loopt ook al een tijd mee dus u weet dat die sfeer zich negatief ontwikkeld, en dan denk ik volgens mij moeten we hier altijd voor elkaar opkomen als dat soort situaties gebeuren ongeacht of u het nu met mij eens bent of niet. Maar wat doet u? U gaat dat een beetje belachelijk maken. U heeft uw schaduwraadslid wat het publiek oppoekt om nare uitingen te uiten tegenover collega's hier. Ik vraag u echt doe het nu niet, want ik denk dat we hier met z'n allen voor elkaars veiligheid moeten staan, en daar allemaal een rol in moeten spelen. Dat betekent ook dat het publiek op de tribune, daar hebben wij afspraken mee hoe die zich tot elkaar verhouden ook als ze positief zijn, ook als ze heel negatief zijn. Nou, ik roep echt al mijn collega's op om onder alle omstandigheden dat voor elkaar te bewaken.

Mevrouw Van Zetten: Ja, ik constateer dat ik al jaren dat ik hier in het gemeentehuis rondloop en ook hele grote bijeenkomsten met publiek hebben gezien dat er toch een zekere ontspannenheid hier heerst, en dat het in mijn ogen de beste manier is om eventuele bedreigingen tegemoet te treden. Eerlijk gezegd heb ik

vorige week donderdag de politie ... Ik vraag me af waarom ze hier waren met zo grote aantallen. En u heeft mij dat antwoord ook nog niet kunnen geven, dus misschien kunnen we nu vragen in de beantwoording van het college of het college kan duiden waarom dat met zo'n overmacht werd gepresenteerd, want er was hier haast niemand in het gebouw, dus dat bevreemdt mij. En ik vond het ook een akelige manier om kennis te maken met de macht van de overheid voor een reden die mij niet bekend was. Voorzitter, over de financiën. Ons eerste commentaar begin oktober: hoe bestaat het om in deze voor veel Haarlemmers financieel zware tijd de woonlasten te verhogen? Toen wisten wij nog niet dat het college ook had besloten om voor vrijwel heel Haarlem betaald parkeren in te voeren. Ik hoorde een aardig raadslid nog zeggen dat zij niet had gelezen dat het geld binnen harken het doel was van dit voorstel. Maar bomengezondheid en voor iedereen de droom van een veel groenere stad waar wij aan picknicktafels op voormalige parkeerplekken onder de bomen met onze burens zitten te borrelen en groenten kauwen. Om u een idee te geven van de kosten. Voor het planten van zes boompjes is deze gemeente nu al 33.000 euro kwijt. Dan begrijp je ook dat de Jansstraat waar de auto's werden weggejaagd nog steeds een lege kale troep is. Ik breng dan in herinnering het pleidooi van mevrouw Schneiders van GroenLinks voor flink veel groen in diezelfde Jansstraat in ruil voor een verloren parkeerplaats. Dan konden de bewoners de voordelen van dit gemis ervaren. Voorzitter, Hart voor Haarlem ziet de begroting toch anders. Ja, er is veel geld in kas, gevolg van jarenlang te weinig uitgeven. Het lukt u niet om de bekende redenen. En ook uit Den Haag komen voorlopig nog vele miljoenen binnen, maar wij vinden niet terug dat wij vanaf begin dit jaar structureel circa vijf miljoen missen, een bedrag dat Haarlem jarenlang ontving uit de precario op kabels en leidingen, voor een deel bestemd voor het onderhoud van onze kapitaalgoederen. Daar zit gewoon een gat. En andere zorg voor onze administratie zijn de gevolgen van de nog in te voeren Omgevingswet, een gedrocht van een wet, vind ik. En voor de zoveelste maal uitgesteld. Onze en ook uw zorg. De financiële impact op termijn is groot. Verwacht wordt dat de opbrengsten uit leges fors naar beneden gaan kukelen dankzij de minder benodigde vergunningen. Nog een opmerking over het financiële plaatje, het zogenaamde ravijn-jaar. Nu komen er nog bakken geld uit Den Haag, maar dat blijft niet zo, want het zal flink minder worden. Over de duurzaamheidsbegroting. Haarlem spreekt een woordje mee in de wereld, maar hoe moeten wij uw beleid duiden? Wij zitten al met een deken in ons huis, en op de griffie zag ik de dames ook al met een deken zitten. Ja, als we het hebben over hoe gaan wij een ton CO2-reductie doen? Ik dacht dat is 500 dagen minder ademen, dat scheelt een ton CO2, net zo goed als ruim 100.000 liter minder cola verbruiken en produceren, dus ik raad ons aan om die flesjes, wat mijn grote ergernis hier is, ook eens hier uit het stadhuis te verbannen. En dat bouwen. Ja, wat uw bouwplannen betreft. Gelukkig zien wij bij de ingang van Haarlem behoorlijk veel activiteit. Tegelijk zien wij kavels nog steeds op toplocaties nog immer onbebouwd. Hoe kan dat? Is deze coalitie niet vooral een hindermacht? Elke maand weer beleven wij de terreur van de maakbare samenleving, nu zelfs in kleine woningbouwprojecten zich aan 40-40-20-eis moeten houden, zelfs in Schalkwijk. Het is wat ons betreft zand in de machine, en alleen grote en vooral ons bekende spelers zoals Hoorn en HBB en Elan Wonen, laat ik ze niet vergeten, kunnen zo in Haarlem gaan ontwikkelen. Nu toch enige haast is geboden om tot actie te komen anders dan nadat het wel, ja, toch wel pathetisch gedoe van een jaar gesukkel, vraagt Hart van Haarlem inderdaad zich af hoe die uitspraak van de Raad van State het stikstofbeleid wat voor gevolgen dat zou hebben. En ik ben heel erg blij met het uitgebreide commentaar van D66, ook de vragen die eerder werden gesteld door mevrouw Van der Windt, want dat zijn echt de belangrijke dingen die hier de komende jaren gaan spelen. En ik hoop dat het college bij machte is om daar een antwoord op te geven. We hebben dan ook een motie, want wij zijn ook heel erg voor groen en milieu en dat soort zaken, en ook voor reclame, want wij ergeren ons af en toe ook dood, om het college te verzoeken om bij de vernieuwing van de contacten met adverteerders in de buitenruimte onze groene en monumentale bomenlaan, de Spanjaardslaan vrij te houden van alle reclame-uitingen. En dat is mijn motie. En ik zou ook inderdaad die verlichting in Haarlem Hout ... Daar ga ik ook nog aan werken. Dank u wel.

De voorzitter: Even nog, mevrouw Van Zetten. Nee, eerst een interruptie. Interruptie van de heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Ja, dank u wel. Ik heb met belangstelling gekeken naar uw voorstel en ik hoor het u zeggen, maar waarom beperkte zich nu tot die Spanjaardslaan? U bent toch voor Haarlem raadslid of bent u voor de Spanjaardslaan en omgeving raadslid?

Mevrouw Van Zetten: Nou, vroeger was de Spanjaardslaan een heel bijzondere met oude linden. Die zijn indertijd omgehakt, er zijn nieuwe bomen geplant. Het is een uitvalsweg van Haarlem, zo wordt het genoemd, maar het is tegelijkertijd een allée die grenst aan het rijksmonument Haarlem Hout. Een paar jaar geleden heb ik er al vragen over gesteld, en toen was het antwoord: het contract is net afgesloten. Dus toen ik de vreselijke reclamereactie zag dacht ik, nou, dan vind ik dat wat mij betreft urgenter om die laan weer groen te krijgen.

De voorzitter: Oké. De heer Drost.

De heer Drost: Ja, mevrouw Van Zetten of voorzitter, fijn in ieder geval dat er na tien minuten mokken in ieder geval nog een heel klein ideetje de raad in komt. Maar ik heb u gehoord over betutteling, over verbieden, we willen onze vrijheid. Dan ben ik toch wel benieuwd waarom nu juist net dit ene ideetje u een hele reclamezuil cancelt. Waarom cancelt u dan deze reclamezuil?

Mevrouw Van Zetten: Ik snap het niet. Wat is nu precies de vraag?

De heer Drost: Nou ja, uw hele betoog bouwt u op: we mogen allemaal dingen niet meer, het is allemaal betutteling, verbieden, reclames, we willen onze vrijheid. En wat is nu uw enige voorstel, is dat u een reclamezuil cancelt. Waarom cancelt u die reclamezuil?

Mevrouw Van Zetten: Nou, ik ben gewoon een bescheiden persoonlijkheid, dus ik laat het daarbij.

De voorzitter: Kijk, dat noteren wij. Ik dacht dat ik uw motie nog niet gehoord had, maar u heeft het wel voorgelezen zonder aan te geven dat dit precies de tekst was van het dictum, maar het zat er helemaal in, dus we zullen dit noteren. Dank u wel. Dan gaan wij naar de heer Van den Raadt van Trots Haarlem.

De heer Van den Raadt: Dank u wel, voorzitter. Ik ga u maar eerst feliciteren, gemeente Haarlem.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Van den Raadt: En het college. Want we staan als Haarlem op dus 96^e plek. Nou, dat is toch niet mis. Haarlem wil altijd graag koploper worden, dat zijn de woorden van de heer Berkhout. In dat opzicht is het natuurlijk een beetje jammer dat iedereen in onze omgeving hoger staat op deze lijst. Heemstede staat op 74, Velsen op 51, Beverwijk op 46, Zandvoort op 38, Leiden op 21, Amsterdam op 10, Alkmaar – dat verduivelde Alkmaar – staat zelfs op 5. En waar hebben het dan over? Over de lijst van de meest toiletvriendelijke gemeente van 2021. Het is toch wel diep triest natuurlijk, lief college. Daarom komt Trots Haarlem met een motie die oproept, dictum: om met een plan te komen hoe we volgende keer in het linker rijtje komen te staan, dus in de top 50, want we kunnen het toch niet over onze kant laten dat we weer in de regio als laatste staan. En tevens horen we eigenlijk ook wel graag hoe het met Haarlem gaat en demotie. Wanneer wordt Haarlem de demotie-vriendelijkste stad? Dat zou toch ook wel heel mooi zijn als we dat voor mekaar zouden kunnen krijgen. We kunnen toch niet eeuwig blijven teren dat wij de meest versteende stad zijn of file-

hoofdstad van Nederland. We zullen toch eens een keertje ergens anders de beste in moeten zijn. Er wordt elke week een crisis uitgeroepen in Haarlem. Voor de mensen thuis die meekijken, dat is bijna elke gemeenteraad is er weer een andere crisis, de klimaatcrisis, de biodiversiteitscrisis, de randen langs de stoep zijn te hoog voor eenden om gemakkelijk uit de sloot te stappen crisis. En voor Trots Haarlem zijn er eigenlijk maar drie crisissen die op dit moment topprioriteit moeten krijgen. Een, de armoedecrisis. Veroorzaakt door torenhoge inflatie. Ik heb er wel eens voor gewaarschuwd, toen werd ik uitgelachen. En krankzinnige energierekeningen die daardoor energiearmoede en vervoersarmoede veroorzaken. De Trots Haarlem motie van het onderzoek naar gratis OV is aangenomen, en in welke versnelling zit het college nu eigenlijk met het uitvoeren daarvan? Dat is een vraag. Ik zeg er maar even bij dat dat een vraag is, want waar ik me altijd dood aan erger - is misschien eigenlijk wel een punt van orde - is dat we 1200 ambtenaren hebben, er veel ambtenaren op de tribune zitten, hier een heel college zit en een voorzitter, maar dat je altijd – en dat is volgens mij specifiek bij oppositiepartijen altijd in de tweede termijn – weer zoveel minuten kwijt bent om te zeggen, ja, mijn vragen zijn niet beantwoord, wat waren uw vragen, dan: kunt u ze even herhalen. Hup, weer zoveel minuten voorbij. Dus als er iemand kan opletten dat als ik zeg vraag dat het even genoteerd wordt, en dat ik het niet straks hoeft te herhalen. Dank u wel. We mogen niet met onze auto, want het college vindt de auto niet van deze tijd, zelfs niet als het elektrische auto's zijn, want daar wordt geen enkel onderscheid bij gemaakt. Maar het OV verschaalt met 30 tot 40 procent. Buslijnen stoppen, ze stoppen minder vaak bij de haltes, of die haltes verdwijnen, die buslijnen verdwijnen, de intercity's die rijden door personeelsgebrek in december Haarlem stilletjes voorbij. Maar hoe gaan we er nu voor zorgen dat mensen met een beperking zich nog kunnen verplaatsen? Ja, pak de fiets zegt dit college. Stap uit je rolstoel en ga lekker fietsen. Hoe gaan de ouderen zich nog verplaatsen? Ja, pak de fiets, zegt dit college. Laat je rollator lekker staan en ga lekker fietsen. Sowieso wordt het voor ouderen al bijna onmogelijk om nog achter de geraniums vandaan te komen, want als ze denken dan ga ik uit ellende maar een rondje wandelen door mijn eigen buurt, komen ze natuurlijk nergens een openbaar toilet tegen. Maar iedereen moet vooral langer thuis blijven wonen. Ik zou het bijna een soort straf vinden eigenlijk. Zij die langer thuis blijven wonen krijgen buiten het centrum vaak te maken met achterstallig onderhoud van straten en stoepen. We spreken hier in de raad wel eens over het tegelwippen. Dat is het tegels uit je voortuin halen. Maar ik ken straten waar je als je gewoon op de stoep loopt om de vijf stappen een tegel vanzelf omhoog ziet wippen als je erop staat. Daarom dienen wij van Trots Haarlem de motie in om bij de volgende begroting het onderhoudsniveau overal hetzelfde te trekken. Nu is het nog zo dat je met je ozb-betaling in het centrum kennelijk meer recht hebt op een goede straat en een stoep dan in die buitenwijken, en wij zijn totaal tegen die tweedeling. Wij willen dat het onderhoudsniveau overal hetzelfde worden. We gaan ervan uit dat de inflatie...

De voorzitter: Mijnheer Van den Raadt, even om gewoon de administratie op orde te houden, dit is de tweede motie die u noemt. Die eerste, die is nog niet ingediend, maar u moet het dus voorlezen, maar u moet het ook wel even toesturen, zodat iedereen er kennis van kan nemen. Dat is even de eerste opmerking. De tweede, behalve dat het niet is toegestuurd, heb ik ook geen dictum gehoord.

De heer Van den Raadt: Het dictum luidt dat wij overal hetzelfde onderhoudsniveau willen en dragen het college daartoe op. Wij willen als Trots Haarlem weer een Haarlem waar we trots op kunnen zijn en waar geen tweedeling is bij onderhoudsniveau. We gaan ervan uit dat de inflatie nog langdurig hoog blijft. Bij de kadernota voorspelde ik nog dat de inflatie naar 20 procent zou oplopen. Toen werd ik schaaft uitgelachen, dat mag natuurlijk, zo'n vaart zou het niet lopen. Inmiddels staan we rond de 17 procent geldontwaarding. Dan even een leuke quiz tussendoor. Kunnen we even stop de tijd. Maar met deze hoge inflatie, wanneer is uw geld gehalveerd in waarde? Dus denk even aan je spaarrekening, bij PvdA staat er waarschijnlijk 80.000 op de rekening, bij de lokale partijen iets van net 1.000 euro. Maar wanneer is dat

gehalveerd? Het antwoord is in maart 2027. Dus in iets meer dan vier jaar ben je de helft van je geld kwijt bij deze inflatie. Iedereen gefeliciteerd. We kunnen weleens aan het begin staan van de grootste crisis sinds de Tweede Wereldoorlog. Maar voor die tijd uitgeven, dus vanavond mag u trakteren, de heer Wiedemeijer. We hopen dat dit college dit scenario ook openhoudt en niet denkt dat de kachel op 19 graden zetten wel alles oplost. We roepen het college op om een toezegging te doen om de publieke ruimtes, zoals bijvoorbeeld sporthallen, open te houden voor degenen die straks misschien zonder verwarming of zonder eten thuis zitten of op straat moeten slapen. Zodat ze tenminste nog ergens warm kunnen zitten voordat zij, misschien dat ze dan thuis kunnen slapen of ergens anders, maar dat ze in ieder geval ergens een paar momenten van de dag warm kunnen zitten. Het zou zomaar kunnen gebeuren, twee jaar geleden had ook niemand 17 procent inflatie voorspeld immers. Dan de tweede crisis die voor Trots Haarlem veel belangrijker is, ook belangrijk is, is de personeelscrisis cruciale beroepen. Door de hoge inflatie en kosten van het leven, zoals boodschappen en energierekening, kunnen mensen met laagbetaalde, of normaal betaalde banen niet meer rondkomen en stoppen zij met werken of wijken ze uit naar betere banen die beter betaald worden. Dit betekent enorme wachtrijen bij de peuteropvang. Ik heb dat zelf eens geïnformeerd, alleen in Molenwijk is er nog een opvanglocatie waar je kind direct geplaatst kan worden als peuter. Overal elders in Noord, Oost en Schalkwijk zit het helemaal vol. Dus niet gezellig bij je broertje op dezelfde peuteropvang, zelfs niet met een VVE-verklaring. Dus ik vraag me af hoe dat gaat bij alle partijen die graag voor goed onderwijs staan, maar wachten tot je een ons weegt en een taalachterstand hebt opgelopen. Natuurlijk kan het college zeggen, daar kunnen wij niks aan doen, er is geen personeel. Maar het college bouwt wel Schalkwijk vol tot de nok en zorgt bijvoorbeeld niet vooraf voor mogelijke opvanglocaties. We willen weer trots op Haarlem zijn, een Haarlem waar kinderen goed opgevangen worden en een goede start te krijgen. Ik sprak van de week, toen al die agenten hier waren, een agent. Die kon mij vertellen dat agentzijn dat ook niet zo makkelijk is. Andere agenten in andere gemeentes die krijgen gewoon 100 euro parkeergeld. Agenten hier moeten in Haarlem parkeren door ruimtegebrek, en dan parkeren ze in de Waarderpolder en moeten ze een wereldreis maken om op het werk te komen. En dat allemaal voor ongeveer 2.000 euro netto, het risico lopen op ernstige gewelddadigheden of misschien in het ernstigste geval blijvende invaliditeit of zelfs het leven laten. En dat voor 2.000 euro. Dus ik roep op in de motie om in ieder geval het beroep agent, waar wij wat aan kunnen doen, bijvoorbeeld met een tegemoetkoming van reiskosten of parkeerkosten, te laten zien dat wij in Haarlem graag willen dat de agent hier blijft en niet naar andere steden vertrekt omdat hij daar 100 euro parkeergeld krijgt. Voor leraren overweegt het college ...

De voorzitter: Ik neem aan dat dit niet het dictum is van de motie.

De heer Van den Raadt: Dat is het dictum. Kijk wat je kan doen om agenten hier in Haarlem te houden. Als dat betekent dat bijvoorbeeld parkeergeld uitgedeeld moet worden van 100 euro.

De voorzitter: Kijk, dat is een dictum. Nou heb ik hem, dank u.

De heer Van den Raadt: Ik ben wel blij dat u nu zo goed oplet. Normaal met mijn hand opsteken gebeurt dat altijd niet, maar u bent aan mijn lippen gekluisterd.

De voorzitter: Deze keer vaak bediend, dus gaat volgens mij goed.

De heer Van den Raadt: Hartstikke goed. Voor leraren overweegt het college ook al iets te doen in de vorm van betaalbare woningbouw, voor lagere huur, als ik me niet vergis. Maar het college, vindt het college niet, en dat is dan een vraag, dat er meer cruciale banen zijn zoals we net geleerd hebben van de kinderopvang, politie en handhaving, zorgpersoneel. Zouden die niet gebaat zijn bij een waarderend ontvangst als zij

besluiten te komen werken in Haarlem. We willen weer trots zijn op Haarlem waar mensen met een cruciale baan niet uit wanhoop de stad verlaten of een andere baan zoeken. Maar zich juist welkom en gesteund voelen in Haarlem. En dan de derde crisis die wij belangrijk vinden is de participatiecrisis. Bij elk groot project, Anton Pieckhofje, Domus Plus, IVORIM Meerwijk, Slachthuisbuurt, horen we, ja er is iets misgegaan met de participatie maar de volgende keer dan leren we ervan en dan komt alles goed. En de volgende keer, dan is er weer een project en dan horen we, er is iets misgegaan maar de volgende keer doen we het beter en komt alles goed. Vroeger werd er ook wel gezegd, ja, het staat in de krant, mensen hadden ...

De voorzitter: Interruptie van de heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Ja, mijnheer Van der Raadt, met wie had u in de Slachthuisbuurt willen participeren en waarover? Die mis ik even in het rijtje.

De heer Van den Raadt: Nou, die mensen, die bewoners zeggen wat gebeurt er eigenlijk hier want we zien dat er een heel groot flatgebouw gebouwd wordt. Maar dat was natuurlijk al veel langer bekend maar die mensen hebben allemaal geen krant. En dat werd ook vroeger gezegd, ja het staat in die krant, je had het kunnen weten. Maar juist vandaag horen we dat het Haarlems Weekblad ermee stopt omdat de gestegen kosten energie en papier niet meer opwegen tegen de opbrengsten. Ook hier heeft de kachel op 19 graden zetten kennelijk niet geholpen. En het Haarlems Dagblad kost in papiervorm 3 euro 60, dus die zullen ook veel mensen als bezuiniging de deur uit hebben gedaan. Wij vragen het college hoe zij nog denkt de bevolking goed te kunnen informeren en via welke kanalen. Creatieve ideeën graag. Ons idee van Trots Haarlem is om ieder geval met, dat heb ik weleens gezien bij andere grote projecten, dat je met een virtualrealitybril kan zien hoe het hele project eruit gaat zien als het klaar is. Dus dan hoeft niemand te schrikken van oh het was 40 meter hoog dat flatgebouw, ik dacht dat het veel kleiner was op het plaatje. Maar dan kan je het live zien en daar zullen wij ook een motie voor indienen. En het dictum is: kijk of het mogelijk is om virtual reality toe te passen bij grote bouwprojecten. Dan gaan we maar even wat sneller want die tijd die vliegt als een malle. Nou ja, ik sluit dit af met dat we graag weer trots op Haarlem willen worden en waar het kan, dat alle bewoners mee mogen denken, meedoen en meebeslissen en participatie hoog in het vaandel staat. Dan, wat verder ter tafel komt, dan ga ik even kort dictums op lezen, die moties die er nog aan zitten te komen. Het dictum is, even kijken, om alle reserveringen voor duurzaamheid en biodiversiteit de bedragen te gebruiken voor de enige echte crisis, en dat is de armoedecrisis. Het dictum schaf hondenbelasting af. Het dictum motie van punt naar vierkant, zorgt dat elk rijtjeshuis een vierkante dakopbouw mag krijgen waardoor je veel sneller extra woningen krijgt. Dan de belofte om de 1.000 per jaar te bouwen die toch niet gestand houden, of 10.000 woningen per jaar. Het dictum, voordat Haarlem een smart city wordt de dataveiligheid en privacy van burgers controleerbaar geborgd te hebben. De dictum hou je broek op waarbij ...

De voorzitter: Mijnheer Van den Raadt, al deze moties zijn nog niet bekend bij de raad. Dat klopt, dus die komen waarschijnlijk nog. Maar wilt u dan toch in ieder geval de moeite doen om het zo aan de raad te presenteren dat ze u kunnen volgen? Ik zie mensen met een vraagteken kijken. Dus al u gewoon even aangeeft van oké, dit is de motie, de raad spreekt uit en dan komt er iets.

De heer Van den Raadt: Ik heb dat toch niet verzonnen, dat ik het allemaal moet oplezen in mijn eigen tijd. Kom nou. Er komt een motie aan waarbij de subsidie, degene die subsidie krijgt en dat gebruikt om juist subsidievrij te worden voorrang krijgt. PNIL is niet wat je wil motie, verzoek om de loonkosten van de PNIL in de begroting op te nemen.

De voorzitter: Ik vrees dat deze moties straks gewoon niet behandeld kunnen worden omdat dit gewoon niet voldoet aan de afspraken die er gemaakt zijn. Wacht dan gewoon even. Als u de motie gemaakt hebt kunt u het dictum voorlezen. Wat u nu hebt gedaan, dat is even zeggen waar het over gaat. Dat is iets anders. En u heeft nog een minuut, dus als u die minuut nog even opspaat, dan kunt u de tekst zo meteen gewoon voorlezen in tweede termijn. Ik begrijp dat u overweegt om het zo te doen, nou, dat vind ik mooi. Ik denk dat dat helpt.

De heer Van den Raadt: Helemaal niet.

De voorzitter: Dank.

De heer Van den Raadt: Ik was nog niet klaar, voorzitter. Kost me weer allemaal tijd.

De voorzitter: Ik was bang dat er niks meer zou komen, maar ...

De heer Van den Raadt: Even de voorkant van de kaft, jongens, want die behandel ik ook altijd. Steek die moties maar ergens daar in het donkere hol ondertussen. Klopt het dat deze straat de Hospeslaan is in Duinwijk? Klopt het dat deze fietsers een rijrichting inrijden die verboden is? En klopt het dat als we deze straat kijken, en die helemaal leeg is van auto's, op eentje na, dat het wel heel erg raar is dat hier dan gereguleerd betaald parkeren ingevoerd gaat worden? Kunt u daar antwoord op geven? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor de uitsmijter. Dan gaan wij naar de heer Visser van de ChristenUnie.

De heer F. Visser: Ja voorzitter, het is niet uitgesproken, maar de eerste zin komt u bekend voor. Voorzitter, de drie vrolijke fietsers op de kaft van de begroting onderstrepen de hoge ambitie met het fietsbeleid. En dat juicht de ChristenUnie van harte toe. Maar voorzitter, de overheid moet ook het goede voorbeeld geven en op deze foto is toch duidelijk sprake van een verkeersovertreding. Wat vindt de burgemeester als opperhandhaver daarvan? Voorzitter, meerdere fracties hadden het al over vertrouwen. Vertrouwen komt te voet en gaat te paard en in deze tijd van groeiend wantrouwen kijken burgers juist ook naar dit soort kleine dingen. Ik werd laatst ook door een kiezer aangesproken toen ik een kort stukje over de stoep fietste bij een wegopbreking. En terecht. Laten we met elkaar scherp zijn op dit soort dingen. Maar laten we ook kijken hoe we in deze politieke arena de scherpte opzoeken, de manier waarop. Want een scherp debat is goed, maar de toon en de intenties zijn net zo belangrijk. En de inhoud en het zoeken van verbinding lijkt in het politieke debat steeds meer ondergeschikt te worden aan het belang van partijprofilering. Hoe zorgen we met elkaar dat dat in deze raad niet gebeurt? De ChristenUnie maakt zich zorgen dat er in de samenleving, maar ook in de lokale politiek, steeds meer een cultuur ontstaat van wij tegenover zij. Hoe zorgen we met elkaar voor dat er niet nog meer zaadjes van wantrouwen in de samenleving worden gezaaid. Begrijp me goed, ik heb het nu niet over een specifieke casus in deze raad, maar als ik kijk hoe we bijvoorbeeld met insprekers omgaan dan vind ik dat deze te vaak worden ingezet voor eigen politiek gewin in plaats van dat we luisteren wat de insprekers te zeggen hebben. Meer in het groot zie ik de laatste jaren een enorme toename van wantrouwen in de overheid. De toeslagenaffaire, de omgang met Groningen, de coronacrisis en de stikstofcrisis heeft dit enorm versterkt. En is ook niet gek, want veel mensen en bedrijven zitten ook nog eens in financieel zwaar weer of maakt zich zorgen over de toekomst. Want we hebben natuurlijk ook nog de crisis op de woningmarkt, de inflatie, de oorlog in Oekraïne, de vluchtelingen crisis enzovoort. En waar de een op de barricade gaat voor meer loon en de ander voor het redden van het klimaat trekt weer een ander zich in boosheid terug in zijn eigen cocon. Het is dan denk ik wachten tot de boosheid er op een gegeven moment toch wel uitkomt. Op ons rust daarom de taak om alles te doen om het wantrouwen en de boosheid te bestrijden en mensen weer

reden te geven tot vertrouwen. Voorzitter, we hebben veel woningbouwplannen en dat is mooi. Maar ik betwijfel of het genoeg is.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Aynan.

De heer Aynan: Ja, ik wachtte even tot hij klaar was met dit thema. U zegt wat mij betreft iets interessants, insprekers zouden wij hier gebruiken, inzetten voor eigen politiek gewin. Wat bedoelt u daarmee?

De heer F. Visser: Dat er mensen woorden in de mond worden gelegd, u vindt toch ook dat en dan wordt een deel van het verhaal, wat niet het gehele verhaal is wordt voorgelezen en dan wordt de inspreker eigenlijk gedwongen om te zeggen, ja daar ben ik het mee eens. Dan zijn we politiek gewin bezig in plaats van luisteren naar de inspreker. Voorzitter, ik ga verder. Ik betwijfel of het rondom woningbouw genoeg is. In de begroting staat namelijk niet alleen dat de gemiddelde wachttijd voor sociale huurwoning nu ruim acht jaar is, maar ook dat de streefwaarde voor die wachttijd in 2027 nog steeds acht jaar is. Kan die ambitie niet scherper? Zoveel jongeren zitten te springen om een woning. En ik hoop dat puur die streefwaarde per ongeluk verkeerd is opgeschreven. Als dat niet zo is en het college echt verwacht dat de wachttijd in 2027 nog steeds zo lang zal blijven, dan zullen we echt veel meer moeten gaan bouwen. Graag een uitleg van de wethouder.

De voorzitter: Interruptie van de heer Smit.

De heer Smit: Mijnheer Visser, goede opmerking. Kunt u een hint geven voor een acceptabele wachttijd in 2027?

De heer F. Visser: Een aantal jaar geleden was die 5,4 jaar. Of we dat gaan redden 2027, om daar weer terug te gaan, maar er moet een flinke dalende lijn zijn richting die kant op in ieder geval. Voorzitter, de ChristenUnie is blij met de extra investeringen in wegenonderhoud. Want de slechte staat van sommige wegen is een grote bron van irritatie bij veel inwoners. En deze inhaalslag gaat wel ten koste van de reserves. En we maken ons daarom zorgen hoe de stad over tien jaar onderhouden moet worden. Kan het college dit in kaart brengen? Want regeren is immers vooruitzien. Het extra geld voor de cultuurbegroting is wel erg veel. Als je kijkt hoeveel nog nodig is voor het bouwen van woningen, scholen en sportzalen, het huisvesten van daklozen en alle uitdagingen in het sociaal domein. Elke euro kan je maar één keer uitgeven. En de ChristenUnie snapt de noodzaak van investeren in het Frans Halsmuseum, daar zijn we ook bereid echt stappen voor te zetten. Maar alle extra's, zoals uitbreiding van Toneelschuur en investeringen in de broedplaatsen, die willen wij eerst kritisch bekijken. Want de grootste zorg van veel Haarlemmers is op dit moment namelijk niet of er broedplaatsen bij komen maar of de energierekening kan worden betaald. En de ChristenUnie is blij met alle initiatieven die op dit vlak worden genomen door het college. Bijvoorbeeld dat in Haarlem ook de groep tussen de 120 en 130 procent van de bijstandsnorm de energietoeslag krijgt.

De voorzitter: Interruptie van de heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Ja, ik snap uw zorgen over de energietoeslag maar als u de cultuurpot heeft weggegeven voor de energie, de aanhoudende energiecrisis, wat is dan het volgende domein waar u geen uitgaven wilt doen? Want het is maar eenmalig uit te geven.

De heer F. Visser: Ik hoop dat dat dan, over een paar jaar die energiecrisis voorbij is, wat betreft de hoge energielasten. Maar het gaat mij wel om dat de begroting in balans is. Ik ben ook positief over een aantal cultuurplannen, ik noemde Frans Halsmuseum, maar we zullen scherp aan de wind moeten varen de komende

jaren. Dat is wat ik hiermee wil zeggen. Ik ga toch even door over die 130 procent, als u het goed vindt. Want als je net wat te veel spaargeld hebt kom je ook niet in aanmerking. Of als je één euro te veel verdient, ook niet. En de ChristenUnie steunt daarom de motie van Jouw Haarlem over de groep tussen 120 en 130 procent met net te veel spaargeld. Maar we willen ook voor de groep daar net boven, eigenlijk een zachtere overgang. We beseffen dat dat veel geld kost maar we willen daar toch met u over nadenken. Geef bijvoorbeeld de mensen tussen de 130 en 150 procent nog de helft, of een kwart van de energietoeslag. Is het college bereid daarover na te denken? Wij vinden dat er meer aandacht nodig is voor de groep er vlak boven namelijk. Vlak boven die 130 procent, de middeninkomens. Voor deze groep gebeurt nu namelijk weinig. De VVD had in dit verband een interessante vraag over de armoedeval. Volgens college neemt deze door allerlei regelingen af en op zich klopt dat wel. Dat geldt namelijk als je tussen die 120 en 130 procent zit. Maar als je daar net boven zit, dan neemt die armoedeval juist toe. Je loopt dan immers in één klap 2.600 euro energietoeslag mis. Ruim 100 euro per maand. Door de hoge energielasten zit echter ook voor deze groep mensen, zijn er ook in deze groep mensen die maar een kapotte koelkast verwijderd zijn van serieuze geldproblemen. En voorzitter, dan is het mooi dat we 200 huizen van mensen met een HaarlemPas gaan isoleren, maar in kleinere gemeenten, een veel kleinere gemeente als Zutphen doet dit met bijna 400 huizen. En daar komen wel de inkomsten tot 150 procent daarvoor in aanmerking. In Haarlem, ik heb het opgevraagd, zijn 2.200 huishoudens in de groep tussen 130 en 150 procent. En hierbij zitten, heb ik ook opgevraagd, een paar honderd huiseigenaren. De ChristenUnie wil deze kwetsbare groep tegemoetkomen en daarom dien ik een amendement in met het verzoek de subsidie voor woningisolatie op korte termijn beschikbaar te stellen voor alle huiseigenaren met een inkomen tot 150 procent en hiervoor 500.000 euro beschikbaar te stellen, te dekken uit het positieve saldo van baten en lasten. Voorzitter, en ook voor studenten is snel duidelijkheid nodig. We moeten niet langer wachten op het Rijk. Studentensteden als Nijmegen, Zwolle, Delft, Utrecht, Tilburg, Enschede en Leeuwarden hebben allemaal besloten de energietoeslag te gaan uitkeren. De ChristenUnie heeft daarom een motie met het verzoek aan het college. Indien het Rijk voor 15 november niet met een regeling komt zelf nog dit jaar over te gaan tot het uitkeren van de energietoeslag aan alle studenten die wonen in Haarlem en die een eigen energiecontract hebben en net als de gemeente Enschede de extra kosten te declareren bij het Rijk. En ik zeg daarbij, er is ook compensatie nodig voor studentenhuizen met een gezamenlijk energiecontract, maar dat is wat ingewikkelder. Voorzitter, onlangs werden met dank aan een 112-melding en kordaat optreden van de politie in Haarlem Noord twee verdachten aangehouden op verdenking van mensenhandel en illegale prostitutie. De ChristenUnie vreest dat dit het topje van de ijsberg is. Ook in Nederland is in elke gemeente sprake van mensenhandel en illegale prostitutie. Hoe staat het met de aanpak hiervan? Er komen nu regionale handhavers, mooi. Maar de ChristenUnie ziet graag in de planning- en controlcyclus meer informatie over de inzet op dit vlak en de resultaten. Hoe vaak zetten we bijvoorbeeld een mystery guest in? Voorzitter, en hoe gaat het met het oudste beroep ter wereld in Haarlem? Nee, ik heb het dan dus niet over prostitutie, want dat heb ik net al besproken. Wat betreft de ChristenUnie kun je dit ook geen beroep noemen, want het is regelrechte uitbuiting. Maar wat is dan het oudste beroep? Iemand een idee? Voorzitter, dat is de tuinman en de tuinvrouw. Dat was immers de taak van Adam en Eva in het paradijs. En we hebben toen als mens een opdracht gekregen. De ChristenUnie staat daarom voor goede zorg voor de schepping. En dat gaat niet alleen om de natuurgebieden maar ook om het groen in en rond de stad. Er ligt een mooi groen beleidsplan om Haarlem groener te maken. Maar ik lees hier weinig in over het onderhoud van het bestaande groen.

De voorzitter: U heeft iets losgemaakt in de raad, begrijp ik. Maar ik verzoek iedereen toch weer rustig te worden.

De heer F. Visser: Mooi, voorzitter.

De voorzitter: U krijgt ook meteen een interruptie erbij van de heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Ja, ik vind het een mooie verwijzing naar Adam en Eva, maar vindt u het niet ontzettend zonde dat er op een gegeven moment bedacht is dat we overal maar kerstbomen in ons huis gaan neerzetten om een geloofsfeest te vieren en dat dat eigenlijk een enorme impact heeft op het klimaat, de leefbaarheid.

De heer F. Visser: Komen nu in een verleidelijke discussie om hier ook een hele theologische gesprek over te gaan doen, maar laten we dat bij de koffie zo doen. Voorzitter, het college zet nu een stap vooruit bij het bestrijden van de Japanse duizendknoop. In juni pleitte de ChristenUnie nog voor verdubbeling van het budget. Een amendement om dit te regelen werd toen nog verworpen terwijl overduidelijk was dat er meer geld nodig was. Nu neemt het college het amendement alsnog over. Waarvoor dank, college. Maar nog steeds is de vraag, is dit genoeg? Er kunnen we met een kwart miljoen euro per jaar nog steeds maar 10 van de 31 locaties worden aangepakt. En dat betekent dat het probleem op de andere locaties alleen maar groter wordt. En we hopen natuurlijk te leren van die aanpak op die eerste locaties zodat de bestrijding goedkoper wordt. Maar daarnaast moeten we wat betreft de ChristenUnie ook creatief kijken wat nog meer mogelijk is. We zetten nu bijvoorbeeld alleen maar professionele bedrijven in. Maar waarom zouden we niet, onder begeleiding, vrijwilligers mee kunnen helpen? Bij het onderhoud van de knotwilgen gebeurt het ook.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Wiedemeijer.

De heer Wiedemeijer: Ja, ik vroeg me af of Adam en Eva last hadden van de duizendknoop. En zo ja, hoe hebben zij dat opgelost?

De heer F. Visser: Volgens mij hadden daar een ander klimaat, maar interessante vraag. Voorzitter, volgens de ChristenUnie kan het ook prima bij de aanpak van de duizendknoop. En daarom dienen we een motie in waarin wij het college verzoeken een proef te doen met het onder professionele begeleiding inzetten van vrijwilligers bij de bestrijding van de Japanse duizendknoop. Ook hebben wij de motie Hardlopen voor iedereen waarin wij het college verzoeken deze collegeperiode tenminste één Finse piste in Haarlem te realiseren en hiervoor in 2023 een of meerdere locaties te selecteren en de aanleg te dekken uit de extra middelen uit het coalitieakkoord voor sport. Door zo'n looprondje met zachte ondergrond te maken, stimuleren wij meer Haarlemmers om te sporten en te genieten van het groen in de stad. Het voorkomt ook veel blessures. In Vlaanderen is het een enorm succes en ik hoop op brede steun van de raad. Voorzitter, dan het sociaal domein. In 2023 gaat VanHier aan de slag met de sociale basis. De zorg wordt hiermee efficiënter, intergraler, meer wijkgericht en laagdrempeliger. De ChristenUnie is benieuwd naar de uitwerking op het gebied van ontmoeting. Er zijn mooie initiatieven, zoals het Open Huis en de kringloopwinkel van Woord en Daad. VanHier gaat ontmoetingen faciliteren, maar hoe zorgen we dat er in Haarlem ook daadwerkelijk meer plekken komen waar mensen elkaar echt kunnen ontmoeten en dit tegelijk ook betaalbaar houden? Dus niet van alles georganiseerd door professionals, maar door de bewoners zelf.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Smit.

De heer Smit: Mijnheer Visser, u zegt VanHier gaat een aantal activiteiten verrichten en dan wordt het beter. Vanwaar kunt u die constatering nu al maken?

De heer F. Visser: Ik vind in ieder geval de plannen die gepresenteerd zijn heel interessant. Alleen daar ging het vooral over de zorg en mijn punt die ik nu probeer te maken is juist die faciliterende rol, wat gaan we daaraan doen.

De heer Smit: Nee, wacht even, voorzitter. Nee juist over die zorg. Hoe weet u nu al dat die beter gaat worden?

De heer F. Visser: Nou, we hebben een hele mooie dag gehad in Haarlem Oost. Volgens mij was u daar niet bij, waar die plannen zijn gepresenteerd. En die vond ik heel inspirerend. Voorzitter, ik ga in ieder geval met de tijd verder als u het niet erg vindt.

De voorzitter: En de laatste keer voor de heer Smit.

De heer Smit: Andere vraag. Hoe weet u dat, als die plannen mooi zijn, dat het ook de werkelijkheid wordt?

De heer F. Visser: Dat is altijd afwachten en daarvoor zijn we hier als controlerende raad. Voorzitter, huiskamers zijn immers niet alleen gewenst in Haarlem Oost maar ook elders in Haarlem. Graag een reactie van de wethouder. Aanstaaende donderdag is het de dag van de mantelzorger. De ChristenUnie blijft het belang van waardering voor de vele Haarlemse mantelzorgers onderstrepen. Het eenmalige mantelzorgcompliment is dit jaar enorm gewaardeerd. Veel mantelzorgers hebben gereageerd en we dienen daarom samen met het CDA een motie in om ook in 2023 door te gaan met het mantelzorgcompliment. Het CDA zal die later nog voorlezen. Voorzitter, voor mantelzorgers heeft ChristenUnie daarnaast een grote droom, de realisatie van een respijthuis in Haarlem. Nu worden nog bedden gehuurd in verzorgingshuizen alleen soms is dat gewoon niet passend. Het is voor verzorgingshuizen ook ingewikkelde zorg omdat het afwijkt van reguliere zorg. De ChristenUnie dient daarom een motie in met het verzoek de haalbaarheid van de realisatie van een respijtvoorziening in Haarlem te onderzoeken op basis van de vraag naar respijtzorg en daarbij te kijken of er gemeentelijk vastgoed is dat hiervoor geschikt zou zijn. Dit naar het voorbeeld, zoals al is gerealiseerd, let u op Trots Haarlem, in Alkmaar. Ja, zij doen meer goed dan alleen de toiletten. Het CDA tekent deze motie mee. Het aantal cliënten, nee dit sla ik even over in verband met de tijd. Voorzitter, deze week is het de week van de pleegzorg. En terecht, want dit waardevolle werk verdient veel meer aandacht. In de Haarlemse nota Samen voor de jeugd uit 2019 staan een paar goede uitgangspunten. Alle kinderen en jongeren groeien thuis op en als dat niet goed is voor hun veiligheid en ontwikkeling, dan groeien ze op in een vervangend thuis waar ze zich veilig en gekoesterd worden. Ook wordt in deze nota benoemd dat de gemeente pleegouders extra wil ondersteunen. Maar wat doen we eraan? Wat is het resultaat? Gaat het nu beter dan drie jaar geleden? Binnenkort hebben we een indicatorenconferentie en misschien moet het dan ook naar dit thema kijken. We kijken namelijk nu naar het aantal cliënten dat de zorg als nuttig ervaart. Prima, maar zouden we niet moeten kijken hoe het echt met de jongeren gaat? En de tweede indicator die we meten is dat we het aantal jongeren meten dat in de pleegzorg of in de gezinsvervangende verblijfsvormen zit. Het aantal jongeren is sterk gegroeid. In 2018 ging het om 195 jongeren, vorig jaar al 275. Dat is dus bijna 50 procent groei. Dat vind ik fors. Maar komt dit omdat we meer jongeren bereiken, of is dit echt een teken dat het minder goed gaat met onze jongeren? En we op preventief vlak dus minder succesvol zijn. Sowieso is het cijfer in ieder geval zorgwekkend. Maar tegelijk zegt het ook weer te weinig. Want in het leven van een jongere wat op zijn kop staat kan één of twee maanden aanvoelen als een jaar en kunnen problemen snel groter worden. Hoe sneller de hulp, hoe beter. Maar lukt ons dat? Landelijk gezien neemt het tekort aan pleegouders toe en worden wachtlijsten langer. Ik vrees dat het in Haarlem niet veel anders is. In onze begroting meten we die wachtlijsten echter niet en op de site van Kenter jeugdhulp staan verschillende advertenties waar pleegouders worden gezocht voor Haarlemse pubers. De ChristenUnie maakt zich zorgen hierover. Doen we als gemeente

samen met onze partners genoeg om meer pleeggezinnen te werven? Is onze ondersteuning van pleegouders voldoende? Ik zou het college willen uitdagen komend jaar met dit thema aan de slag te gaan. We hebben het vaak over de kosten van de jeugdzorg en zeker is het mooi dat het college ook extra geld beschikbaar stelt voor de uitvoering van de Jeugdwet maar het begint in de gezinnen. En als een jongere eenmaal in een pleeggezin komt dan kunnen we nog zoveel problemen voorkomen als we zorgen dat die gezinnen goed worden ondersteund. Ik heb hierover geen motie, ik hoop dat het college de handdoek oppakt, handschoen, it takes a village to raise a child. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, en ik geloof dat de heer Van Kessel uw laatste minuut nu ook wil proberen al te laten gebruiken. Mijnheer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Ja, dank u wel voorzitter. Het einde van het betoog van de ChristenUnie ging over hoe zwaar de jeugd het heeft. Aan het begin van het betoog hoorde ik hem zeggen dat hij pleitte om broedplaatsen af te schaffen. Hoe vindt hij dat die twee zich tot elkaar verhouden? Denkt u dat die jongeren niet juist gebaat zijn bij plekken zoals broedplaatsen?

De heer F. Visser: Volgens mij vergelijkt u appels met peren. Dit gaat over jongeren met problemen in gezinnen. Verder ga ik er niet op in gezien de spreektijd.

De voorzitter: Goed, dan doen we het daarmee en dan gaan wij tot slot, want BV Nederland daar blijven wij verstoken, althans deze vergadering, van de bijdrage. Forum voor Democratie, mevrouw Hartman.

Mevrouw Hartman: Ja, dank u wel voorzitter. Wij zullen deze avond als laatste ons licht op de begroting laten schijnen. Een begroting die met een hoop cijfertjes een uitwerking is van politieke keuzes en prioriteiten. Het geld dat wij als gemeente gaan besteden is natuurlijk niet zomaar geld. Het is geen geld waar wij hard voor hebben gewerkt en waarmee we keuzes gaan maken die ons in ons leven verder helpen. Het is geld waar de Haarlemmers hard voor hebben gewerkt en waar wij keuzes over moeten maken die het leven van bijna 163.000 mensen kunnen beïnvloeden. Daar moeten we voorzichtig in zijn. Zeker in onzekere tijden. Tijdens de vergadering van commissie Bestuur van vorige week werd gesteld dat de begroting behoudend is en dat daarnaast veel beleid vanuit het Rijk gestuurd wordt. Bij klimaatadaptatie zijn er gewoon doelen die moeten behaald worden en we moeten nou eenmaal een x-aantal immigranten en vluchtelingen huisvesten. Soms komt daar nog een extra rijksbijdrage voor beschikbaar maar het zet je toch aan het denken. Hoeveel procent van het uiteindelijk uitgegeven geld is nu daadwerkelijk een beslissing die wij hier hebben gemaakt? Voorzitter, we zijn geen 39 baasjes van Haarlem, we zijn hooguit 39 managers van de portemonnee. En die portemonnee is best flink gevuld, we hebben inmiddels een reserve opgebouwd van maar liefst ruim 53 miljoen en eventueel 124,5 miljoen bestemmingsreserve. Forum voor Democratie is van mening dat het een redelijk goede zaak is dat we een buffer hebben. Het is tenslotte beter om het geld te reserveren voor bijvoorbeeld echt slechte tijden, dan om het uit te geven aan prestigeprojecten of vage zaken zoals het redden van het wereldklimaat. Maar daar is het wel even belangrijk om erbij stil te staan dat we niet opereren als bedrijf met een winst oogmerk. We kunnen onszelf wel op de borst kloppen omdat we jaar in jaar uit minder uitgeven dan wat er is binnengekomen maar tegelijkertijd is ook het volgende waar. We krijgen te veel geld binnen. We hebben meer dan nodig aan de Haarlemmer gevraagd. Wij denken dat het een pas op de plaats passend is bij de situatie waarin wij verkeren. Dat doen we door conservatief om te gaan met onze uitgaven, alleen datgene te doen waarvan wij vinden dat Haarlem er concreet baat bij heeft. Kort door de bocht, wel geld naar het leefbaar houden van een wijk en naar zorg, jeugdzorg, politie en het onderwijs. Daar zal ik straks nog even op terugkomen. Niet naar subsidies voor groene daken en klimaat en mobiliteitstransities. Inzetten op zelfredzaamheid en verantwoordelijkheid in plaats van afhankelijkheid. Ook moeten we zorgvuldig omgaan

met het geld dat we wel uitgeven. Wij denken dat veel van de problemen waar we tegenaan lopen niet los staan van elkaar. Alleen geld investeren in Doel A leidt niet tot verbetering wanneer er bijvoorbeeld een enorm personeelstekort is om die verbetering te realiseren. Neem bijvoorbeeld het onderwijs. Alleen geld investeren in het onderwijs zorgt niet voor direct beter onderwijs. In een school kun je er wel beter materiaal van kopen maar beter onderwijs bereik je ook door kleinere klassen en meer aandacht. Voor kleinere klassen heb je meer personeel nodig. Die mensen die kun je bijvoorbeeld aantrekken door een beter salaris te bieden. Maar tegelijkertijd kun je het als leerkracht niet betalen om hier in Haarlem te kunnen wonen en ben je eigenlijk alleen toegewezen op sociale huur waar een wachtlijst van ruim acht jaar is. En mogelijk nog langer. Met alleen geld naar scholen los je dus het probleem niet op. Wij stellen dan ook voor om naar de dieperliggende oorzaken van het probleem te kijken. Nu is wat je daaraan kunt doen in de gemeente natuurlijk deels beperkt maar het kan zo simpel zijn als, wil je meer leerkrachten aantrekken, geef ze onder andere voorrang op betaalbare woningen. Dat heb ik eerder hier deze avond gelukkig ook al gehoord. Een financiële buffer is oké, maar zal door de hoge inflatie wel op een snel tempo aanzienlijk minder waard worden. Daar moeten we bewust van zijn. Als je een meevaller hebt, of geld niet uitgeeft, zou je dat kunnen reserveren. Wij denken echter wel dat het dan van belang is om het aan de burger uit te leggen waarom wij het voor hen reserveren. Forum voor Democratie ziet graag het geld terugvloeien naar de Haarlemmer zodat zij zichzelf kunnen voorbereiden in en voor moeilijke tijden. Dit zien we liever op een directe wijze gebeuren in een vorm van een teruggave en niet in vorm van subsidies waaraan wij alle duurzame voorwaarden aan gaan stellen. Lagere lasten zijn in deze tijden gunstig voor de Haarlemmer, zodat zij meer ruimte hebben om zichzelf te kunnen ontplooiën en hun zelfredzaamheid te vergroten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee zijn we aan het eind gekomen van de eerste termijn van de raad. We hebben een korte schorsing, want er moet ook nog antwoord van het college komen. Dus laten we proberen om over tien minuten weer verder te gaan.

Schorsing

Plaatsvervangend voorzitter: Dames en heren, welkom terug bij deze begrotingsbehandeling. Ik zit op deze plek omdat de burgemeester inmiddels op een andere plek zit. Hij maakt namelijk nu deel uit van het college. Dat doet hij altijd, maar als hij ook moet spreken als deel van het college, als lid van het college, dan kan hij niet ook de vergadering voorzitten. Vandaar dat ik dat nu even tijdelijk overneem van hem. We zijn aangekomen bij de eerste termijn van het college en ik ga de wethouders de mogelijkheid geven om te reageren op wat zij zojuist hebben gehoord van u. En we hebben daar een volgorde voor bepaald, als eerste is de heer Roduner aan het woord, wethouder van Financiën. Gaat uw gang.

Wethouder Roduner: Ja, dank u wel voorzitter. Hartstikke goed dat we deze avond bij elkaar zitten. We gaan proberen het snel te doen om het de avond niet te laat te maken. En het eerste wat we dan altijd zeggen als college dat we uw moties en amendementen komende woensdag van preadvies van het college zullen voorzien dus u zult vanuit ons geen uitgebreide reactie verwachten. Ik hoor nu in de eerste termijn op uw moties en amendementen, die krijgt u schriftelijk toegestuurd. Dus dan kunnen we dat deel van de vergadering uiteindelijk ook op donderdag verder behandelen. Dus dat is denk ik het eerste praktische punt. Qua inhoud, volgens mij heeft veel mensen het al gezegd, het gaat hartstikke goed financieel met Haarlem. Haarlem staat er goed voor, onze begroting is op orde. Er zijn overschotten verwacht de komende jaren dus reserves staan er goed voor, we zijn financieel gezond. Hoe deze begroting tot stand is gekomen, het proces, was uiteindelijk een kadernota die redelijk beleidsarm was. Daarin heeft u het coalitieakkoord, of in ieder geval de financiële paragraaf geamendeerd en dat, in aanvulling met de meicirculaire, was voor ons het

startpunt om tot deze begroting te komen. Wij hebben een aantal onzekerheden van het Rijk uiteindelijk in de begroting meegenomen. Denk aan, wat is het effect van de hervormingsagenda van de jeugdzorg, hoe gaan we om met het ravijn en daar zit uiteindelijk dan ook, uiteindelijk is dat de basis gelegd voor dit, voor deze begroting. Toen zijn we verder gegaan met een aantal afwegingen die wij vonden dat we moesten maken. Een aantal autonome ontwikkelingen die eigenlijk onvermijdelijk op ons afkwamen. Een heel terughoudend aantal beleidsmatige keuzen. Het effect van inflatie, daar hebben we het eigenlijk niet over gehad vanavond maar er zit een stevige reservering in om in ieder geval rekening te houden met de effecten van inflatie op de gemeente-uitgaven. Denk aan het, volgens mij hier ook wel langsgelopen, hoe gaat het met onze subsidiepartners? Wat als we een nieuw gascontract moeten hebben bij de zwembaden? Wat als de cao-lonen tussentijds verhoogd gaan worden? Onze pennen en potloden, materialen worden duurder. Dat zijn een aantal van onze zaken waar wij in ieder geval verwachten dat het de komende periode duurder gaat worden en het leek ons verstandig om daar een buffer voor aan te leggen. Hetzelfde geldt voor een buffer in onze IP. Het kan zomaar zijn dat komende periode projecten duurder worden, grondstoffen zijn flink gestegen. En dan is het verstandig dat we daar in ieder geval een buffer aanhouden om te kijken om dat ook te doen. Voor het eerste deel vragen we een deel van u mandatering, het tweede deel komt dan conform de reguliere afspraken bij kredieten bij u langs. Een ander deel, en daar heb ik ook al veel over gehoord, ging over het aanpassen of het actualiseren van het IP. Daar hebben we in de kadernota, zijn daar wel de eerste kaders al wel voor geschetst. Er is bijvoorbeeld gezegd, het is ook een brief die in januari is behandeld in de commissie Beheer, de IP-projecten, dus in de openbare ruimte, zijn geraamd in driejaaruitgaven. Dat is wel heel snel voor grotere projecten. Is dat niet verstandig om dat over vijf jaar te doen? Is dat niet meer, doet dat niet meer recht aan de werkelijkheid? Dat zijn een aantal van de aanpassingen die we hebben gedaan om tot een realistische IP te komen. Volgens mij een heel uitdrukkelijke wens ook die we hier bij de kadernota hebben gehad, om die opdracht aan het college te geven. Dat is wat ons betreft het startpunt. U heeft ook gevraagd, maar wat als het dan toch sneller kan? Ja, dat zou hartstikke fijn zijn zeg ik dan altijd ook tegen mijn collega's. Doe dat vooral, probeer te versnellen, dat geldt zit nog steeds in het IP en het is natuurlijk hartstikke bespreekbaar om dat ook eerder uit te geven als dat kan. Want we willen graag dat investeringen ook gedaan worden in een stad. Het is uiteindelijk ook niet een structureel voorbeeld, want uiteindelijk structureel gaan we ervan uit dat de investeringen gewoon gedaan worden. Alleen op korte termijn levert het soms wel wat voordeel op.

Plaatsvervangend voorzitter: Mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Ja, dank u wel voorzitter. Dank voor de beantwoording tot nu toe, wethouder. Dus als ik u goed begrijp, die flexibiliteit zit dus nog wel ook in de organisatie, dat als er wel een versnelling mogelijk is, dan is daar ook gewoon ruimte voor. Dus die flexibiliteit houdt u wel aan als college op alle beleidsdomeinen?

Wethouder Roduner: Ja, ik denk wel dat, ik ga er natuurlijk wel een beetje op toetsen van hoe flexibel gaan we zijn. Is die investering inderdaad nodig? Zitten we nu aan desinvestering te doen? Maar als het toch mogelijk is om een aantal investeringen die we bijvoorbeeld eerder gepland hadden nu naar achter waren verschoven weer naar voren te halen. Ja graag. Volgens mij moeten we dat met elkaar willen. Dat zal dan incidenteel wat kapitaalslasten kosten maar volgens mij, dat gesprek zou ik ook op terugkomen, maar er is ruimte genoeg om dat incidenteel ook gewoon weer in te lopen. Dus dat is denk ik een belangrijk punt ten aanzien van de inflatie. Als u kijkt gewoon naar het algemene beeld van deze begroting dan ziet u dat we in ieder geval incidenteel grote overschotten hebben. Dat hebben we hier al een paar keer geconstateerd. Dus gewoon de komende jaren, en de septembercirculaire is nog niet eens verwerkt in deze begroting, zien we dat we grote overschotten hebben incidenteel, maar meerjarig echt wel tegen het ravijn aan lopen waarvan wij nog steeds verwachten dat het Rijk uiteindelijk ons helpt dat ravijn te dichten. Of dat ravijn eigenlijk voor ons dicht. Dat is

dus incidenteel en we hebben met elkaar gezegd in de begroting dat wij een proces aan willen gaan om richting de kadernota 2024 met u ook een gesprek aan te gaan van die overschotten, wat is een verstandige en gedragen besteding voor. Wat zijn nieuwe ideeën? Wat zijn het college van ideeën vanuit de organisatie, het college. En hoe komen we het proces uiteindelijk met elkaar tot stand om te komen tot het bestemmen van die incidentele middelen. Daar hebben we het in de commissie Bestuur ook kort over gehad. Ik hoorde hier het Seniorenconvent, u zei ik wil een brief. Ik heb gezegd, ik ga dat even kortsluiten met het presidium ook om te kijken van of, het Seniorenconvent maakt me niet zo heel veel uit, maar even met elkaar kijken wat is een goed proces daarvoor. Is dat bijvoorbeeld de commissie Bestuur of een extra commissie Bestuur waarin we gewoon aan de hand van een brief met een opties- of opinienota met u kijken, wat zijn de richtingen die u wil meegeven, zonder dat we dan al met een uitgewerkte kadernota die avond weglopen. Maar wel dat wij, het college, goed naar u luisteren om te kijken wat zijn uw ideeën en welke koers wilt u kiezen.

Plaatsvervangend voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Çimen. Gaat uw gang.

Mevrouw Çimen: Ja, dank u wel voorzitter. Helder, deze toezegging, die heeft u ook in Bestuur aangegeven. Ons punt was met name van waar onze voorkeur naar uitgaat. En prima als dat in eerste instantie via het presidium loopt maar ik denk wel dat het belangrijk is dat we gewoon op een centrale plek deze hele raad erbij betrekken. En wat ons betreft heeft het ook de voorkeur om het gewoon in een commissievergadering in het openbaar met elkaar te bespreken.

Wethouder Roduner: Nou, dat is fijn. Ik denk in ieder geval vanuit het college ook de voorkeur om het in ieder geval openbaar te bespreken. En dan moeten we even kijken of een commissievergadering daarvoor voldoende ruimte biedt. Dus dat is denk ik uiteindelijk ook hoe wij het proces in willen gaan. Volgens mij, ik hoorde de VVD goed, u zegt terecht, en dat kan ik als wethouder Financiën eigenlijk alleen maar omarmen, let op voor die onzekere tijden, verjubel het niet, leg een potje aan. Ik ben erg benieuwd naar uw motie daarover om te kijken of dat ook inderdaad soelaas biedt om dat ravijn tijdelijk te dichten. Ook in dat proces gaan we het hebben over een tienjarig IP, dus dat is dan ook nog een discussie die we hebben over hoe komen we uiteindelijk tot een verlengd IP waarin al die investeringen een goede plek hebben en we ook wat meer rekening houden voor de investeringen die wat verder buiten onze horizon liggen. En ik denk dan zelf altijd aan het vernieuwen van de zwembaden. Dat is een stevige investering die nu buiten onze periode valt maar die toch echt wel uiteindelijk ook, moeten we zicht op houden en grip op houden. In aanloop daarnaar is misschien ook wel goed, kijk het gaat ook veel over prioritering, capaciteit, we hebben daar in het college ook gesprekken over met de organisatie, met de directie, er ligt een ambitieus coalitieakkoord, er zijn heel veel bestaande plannen, heel veel bestaande acties. We zien ook met z'n allen de tekorten op de arbeidsmarkt, het piept en kraakt op sommige plekken en aan ons is nu in ieder geval in eerste instantie de opdracht om te kijken hoe gaan we dat piepen en kraken oplossen. Of in ieder geval, en wat voor een keuzes moeten daarin gemaakt worden. Kan het zo zijn dat we zeggen, een aantal plannen die we hebben gaan we even niet doen op de lange termijn omdat we andere dingen op dit moment belangrijker vinden. Dat is eigenlijk het proces van prioriteren, faseren. Daar zijn wij als college nu mee bezig, ook in druk overleg met de directie, het IP realistisch plannen was daar denk ik een eerste proeve van en dit is dat tweede stuk en we gaan u daarover informeren ook met een brief. En ik denk dat het dan goed is dat we ook kijken de doorvertaling daarvan, bijvoorbeeld naar projecten, dat we die wat meer nadrukkelijk aandacht geven zodat u ook niet verrast wordt als we zeggen, dat betekent ook dat aanvullende keuzes in het IP iets naar voren, iets naar achter. Ik denk dat dat uiteindelijk het samenspel is van dingen die we met elkaar moeten beoordelen. En die brief kunnen we dan gewoon met u ook inhoudelijk bespreken. Dan heeft u gewoon ook het gevoel op deze manier stuurt dit college op de tekorten en de ontwikkeling op de arbeidsmarkt. Dus dat is denk ik ten aanzien van ...

Plaatsvervangend voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van Kessel. Gaat uw gang.

De heer Van Kessel: Ja, dank u wel voorzitter. Kijk, als ik de wethouder op deze manier zo verstandig hoor over het betrekken van de gemeenteraad bij het prioriteren van de investeringen, hoe blikt hij dan terug op het feit dat hier eigenlijk zonder enige afspraak of enig gesprek met de gemeenteraad u toch voorstelt om 100 miljoen aan investeringen uit te stellen?

Wethouder Roduner: Ik heb altijd gezegd, we stellen niet uit, het is niet een keuze om uit te stellen. We hebben gezegd we gaan realistischer ramen. Dus we gaan kijken hoe die projecten zich ontwikkelen, daar zijn wel degelijk discussies over geweest want wat ik al zei, in de commissie Beheer is een discussie geweest over hoe gaat het uiteindelijk met de realisatiekracht binnen het beheer- en onderhoudsdomen. Daar is een stuk voor geweest wat in de commissie is behandeld. Daarin stond onder andere bijvoorbeeld het voorstel om te zeggen projecten programmeren wij nu in drie jaar, dus in driejaarschijven, is het niet veel verstandiger om te kijken om daar wat meer tijd voor te nemen. Vijf jaar, grote projecten duren gewoon soms langer en als je een project van drie jaar naar vijf jaar opschuift dan zul je die verschuivingen gaan zien. Dus daar hebben we volgens mij in de brief, maar ook in de kadernota ziet u ook al wel wat voorbehoud, ook ten aanzien van ook sport, dus wat zijn sportinvesteringen die ook aanhangen, ziet u wel het beeld ontstaan dat we toch moeten gaan schuiven. En wat ik zeg, volgens mij heeft u ook bij de kadernota nadrukkelijk het college verzocht om dat ook te doen. Dus, ik heb ook het gevoel dat ik iets heb uitgevoerd, dan kunt u mij dat ook niet helemaal kwalijk nemen.

Plaatsvervangend voorzitter: U heeft nog een aanvullende vraag denk ik, van de heer Van Kessel. Gaat uw gang.

De heer Van Kessel: Ja, want ik hoor dan de wethouder zeggen dat ten aanzien bijvoorbeeld van de investeringen in schoolhuisvesting, dat dat langs is gekomen of dat daar eigenlijk om gevraagd is. Maar de onderbouwing waarop dit gedaan is, dat hebben wij toch niet eerder in die gemeenteraad gezien? En dan kun je zeggen, ja ik heb een opdracht gekregen om realistisch te plannen, maar een begin van een uitleg over hoe is die realistische planning tot stand gekomen, wat waren de criteria daarbij, dat zat er niet in. Ik hoorde u aan de andere kant zeggen, in de toekomst willen we dat beter gaan doen, willen we dat anders gaan doen. Daar ben ik ontzettend blij mee, maar ondertussen ligt hier wel nu een voorstel voor wat slecht onderbouwd is, wat niet toegelicht is. En dan vraag ik toch af, hoe kijkt u daar dan op terug? Had u dat achteraf beter willen doen of zegt u, nee eigenlijk is dit zoals we het nu doen ook hoe we het de komende jaren willen doen?

Wethouder Roduner: We hadden deze discussie ook in commissie Bestuur en ik zit er nog een beetje mee te puzzelen. Deels denk ik dat wij gewoon wel degelijk hebben uitgelegd, ik bedoel, nogmaals, als je projecten van drie naar vijf jaar verschuift, dan schuift er gewoon, dan ga je iets over meer tijd uitschuiven en dat gaat niet naar het verleden toe, dus dat gaat altijd naar achter. Dus dat is denk ik een belangrijk deel van de verklaring en dat is wel degelijk hier aan de orde geweest. Deels volgens mij ook andere beleidsdomeinen, maar ik snap wel dat u zegt, al die beleidsdomeinen zijn allemaal losse brokjes. We hebben een SAO voor onderwijs, we hebben een apart project voor beheer en onderhoud, ik heb u weleens geïnformeerd over de woningbouwproductie, dat zijn natuurlijk allemaal losse brokken en dan, in dit beeld komt het samen. En u zegt eigenlijk, als ik dit beeld zie dan is het voor mij lastig om al die verschillende discussies dan weer even terug te halen en is dat inderdaad wat we met elkaar, is dit de uitkomst van wat we in al die discussies met elkaar hebben besproken en is dat voldoende onderbouwd. Dat zegt u. Dat snap ik ook dus ik ben inderdaad, ik ben ook zoekend naar van hoe krijgen we dit proces dan in de toekomst beter, dat het meer recht doet aan het inhoudelijke gesprek wat we dan ook met elkaar willen hebben over het realisatietempo, bijvoorbeeld bij

de onderwijshuisvesting, bijvoorbeeld bij de sportvoorziening, bijvoorbeeld bij de openbare ruimte van woningbouwprojecten. Dus ik wil dat gesprek wel degelijk met u aan. Wat ik u zeg, volgens mij in eerste, wij gaan in die prior of capaciteit zullen wij daar in ieder geval ook aandacht aan geven van wat zijn verschillende producten die dan langskomen de volgende periode. Om u daar wat meer overzicht over te bieden. Alternatief kan zijn is dat we zeggen, als dat IP, het concept-IP eenmaal gepresenteerd wordt bij de kader, richting kadernota, dat u zegt dat is een klein deel van de kadernota dat wil ik dan, dat deeltje wil ik dan apart in de betrokken commissies nog bespreken. Dat kan ook. We hebben ook wel in het verleden delen, de begroting of de berap is nu langs alle commissies gegaan om over die beleidsvelden te praten. Dat zou je natuurlijk ook met een kadernota kunnen doen. Maar dat is iets meer, dat gaat denk ik ook over hoe u wil hoe we in de kadernota dat agenderen. Dus, wat ik zeg, ik heb uw kritiek gehoord en trek me dat ook wel aan maar ik kijk ook een beetje naar wat is een pragmatische manier om dat beter te doen. Dat is denk ik ten aanzien van mijn algemene verhaal, financiën. Ik zou er nog een paar vragen over beantwoorden en dan ga ik op een gegeven moment door naar mij RO-portefeuille ook. Volgens mij heb ik al iets gezegd over, het CDA heeft nog een vraag gesteld over het verbeteren van de linkjes. Ja, dat ga ik u toezeggen, ik ga die de volgende keer gewoon allemaal zelfstandig langlopen om te kijken waar ik uitkom. Actiepartij heeft een vraag gesteld over de kostendekkendheid van leges. Dat zijn er maar een paar, daar is in het verleden wel vaker discussie over geweest, onder andere over de havengelden, en we zitten ten opzichte van andere gemeenten redelijk hoog dus ik denk niet dat het nou opportuun is om een heel nieuw onderzoek te gaan doen om die dan nog weer verder te verhogen. Het gaat ook over relatief bescheiden bedragen en er ligt wel een degelijk een inhoud onder. Dan ga ik toch over naar de ...

Plaatsvervangend voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van Leeuwen. Gaat uw gang.

De heer Van Leeuwen: Ja, dank u wel. U noemt het een bescheiden bedrag, maar volgens mij komt het op 2,3 miljoen jaarlijks uit. En dat vind ik best een hoop geld.

Wethouder Roduner: Ik kan, we moeten, dan kom ik straks in de pauze nog even bij u terug. Maar ik dacht dat het over de leges van de havengelden, de evenementen, dat zit ongeveer, dat kost ongeveer 275.000 euro, daar halen we 275.000 euro op. Maar er is nog een andere post in het vizier. Dan mijn RO-wonengedeelte. Volgens mij heeft GroenLinks dat al goed gezegd. We zijn eigenlijk, we staan er klaar voor. We zijn op stoom, de woningbouwprojecten die vliegen de afgelopen commissies Ontwikkeling maar langs met grote SPvE's, met omvangrijke plannen in vergaand stadium. Dus dat is aan de ene kant hartstikke goed nieuws. We zitten echt op stoom om op die 40/40/20 te halen met die 10.000 woningen, dus dat is denk ik wel heel mooi met goede inzet van de instrumenten van de stad. Maar goed, stikstof is hier denk ik al een paar keer langsgelopen. Ik heb in antwoord op vragen van Jouw Haarlem volgens mij, Trots had ze ook gesteld, gezegd ik ga met een brief komen om u kort te informeren. Dus dat ga ik doen, volgens mij, ik heb u gehoord, D66 met een aantal punten maar misschien toch nog een, dus dat briefje komt er snel aan. Zal niet een heel lang briefje worden, kunnen we wel het debat over voeren. Maar misschien wel een punt van, kijk het zijn niet onze projecten, wij gaan niet die onderzoeken doen. Het zijn vergunningen van, binnen bijvoorbeeld een SPvE, een vastgesteld SPvE binnen de raad waarin de ontwikkelaar nu bezig is om de vergunningsaanvraag in te dienen. Dat zijn dan vaak vergunningsaanvragen waar bijvoorbeeld wel al is gekeken naar het structurele effect van stikstofuitstoot. Dat gaat in Haarlem vaak gewoon goed. Zeker aan de oostkant van de stad waar veel ontwikkeld wordt gaat dat goed. Maar de bouwfase is nu een extra onderzoek wat erbij is gekomen. En bouw, daar kun je, daar moeten we eerst maar eens even kijken wat het effect daarvan is. Om daarna te kijken wat de oplossingen daarvan zijn. Ik ben niet helemaal wanhopig want vaak zie je dat er al een stikstofruimte op zat, bijvoorbeeld is een kantoorgebouw, daar zit stikstofruimte op, die stikstofruimte kun je dan ook gebruiken in de bouwfase. Maar

je kunt kijken, in het verleden ook wel de elektrische kraantjes, dus kun je het vervoeren van het personeel met elektrische busjes, dat zijn echt van zulk soort type maatregelen zit je te denken. Maar om dat goed te kunnen doen heb je wel een onderzoek nodig. En daar piept en kraakt het nu aan alle kanten. Want iedereen heeft, doet een beroep op dezelfde groep experts die het al hartstikke druk had met die definitieve berekeningen maar nu een tweede onderzoek erbij krijgt. Daar maak ik mij echt zorgen over en ik denk ook wel degelijk dat we rekening moeten houden met gewoon vertraging van projecten. Niet uitstel maar wel vertraging, dat het gewoon een paar maanden duurt.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Smit en daarna nog een interruptie van mevrouw Çimen. Mijnheer Smit, gaat uw gang.

De heer Smit: Mijnheer Roduner, topspecialisten zijn altijd schaars. Is het mogelijk om die gezamenlijk met andere gemeenten of met de provincie of met de MRA in te huren zodat die een breed advies voor meerdere gemeentes of voor de MRA kunnen geven?

Wethouder Roduner: Kijk, wat ik zeg, wij doen die onderzoeken niet zelf. Dus de ontwikkelaars moeten die, ik bedoel de ontwikkelaar is verantwoordelijk voor het goed aanleveren van een vergunningsaanvraag voor woningbouwprojecten. Er zijn natuurlijk, want hadden het even over scholen of eigen projecten, ja dan moeten we zelf ook dat inkopen. Dat kunnen we in MRA-verband doen maar in principe leggen wij in eerste instantie de verantwoordelijkheid bij de ontwikkelaar.

Plaatsvervangend voorzitter: Mevrouw Çimen. Neem me niet kwalijk, u heeft nog een aanvullende vraag, mijnheer Smit?

De heer Smit: Mijnheer de wethouder, waar het mij omgaat is natuurlijk die toetsing die u dan pleegt. Is daar een vorm van gezamenlijkheid in te bedenken zodat daar meer power en effectiviteit uit die deskundigheid wordt gehaald?

Wethouder Roduner: Dat lijkt mij goed punt. Dat ga ik met de afdeling bespreken. Dus dat even ten aanzien van ...

Plaatsvervangend voorzitter: Mevrouw Çimen, gaat uw gang.

Mevrouw Çimen: Sorry, nog heel eventjes over stikstof inderdaad. Kijk we hebben natuurlijk een hoop vragen gesteld en ik hoor de wethouder gelukkig zeggen, ik ben niet wanhopig. Daar ben ik blij om, dat doet mij deugd. En u geeft nu een aantal zaken aan die voor u als wethouder er zo klaar als een klontje zijn. Dat is fijn maar ik denk wel dat het goed is om de raad hierin gewoon echt heel goed mee te nemen om gewoon een goed beeld te hebben met elkaar van wat is vergund, wat is onvergund, wat is nou die impact van die zaak. En wat is vertraging? Gaat het om zes weken, gaat het om zes maanden? En u zegt, het is aan de ontwikkelaars om dan die experts te regelen, om dat onderzoek te doen. Soit, prima, dat neem ik zo van u aan dan nu. Maar wat kan de raad dan eventueel doen? Wat kan deze gemeente eventueel doen om de zaken te versnellen, want we willen die woningen realiseren. Dus veel meer vanuit die redenering heb ik mijn vragen gesteld en ik hoop wel dat u hier enigszins op kunt reageren in die brief die u nog gaat schrijven binnen nu en een paar weken.

Wethouder Roduner: Ja, moet even kijken, ik wil die brief ook vooral even feitelijk houden. En toch, ik zit hier zelf wel ontspannen in geloof ik. Omdat ik denk, ja het is een groot probleem, zeker, maar ik probeer me ook

altijd wel toch te focussen op de problemen die je zelf kan beïnvloeden. En dit is gewoon een lastig dilemma waarin, wij bepalen niet, wij gaan die maatregelen niet verzinnen, wij gaan die kraantjes niet elektrisch maken, dat moet echt de ontwikkelaar zelf doen. Dus volgens mij onze rol is om het gesprek te voeren met de ontwikkelaar, wat is het resultaat van dat onderzoek, wat vraagt dat u, wat vraagt dat misschien u wel in de aanpassing van uw programma? Dat kan zomaar komen. Op dat moment gaan wij, komen wij in actie en zullen we natuurlijk constructief gaan meedenken en helpen om de keuze te maken die wij ook denken dat goed zijn voor Haarlem. Maar ja, wij zijn volgens mij meer volgend dan leidend hierin. Dat is eigenlijk wat ik zeg.

Plaatsvervangend voorzitter: Mevrouw Çimen heeft een aanvullende vraag. Gaat uw gang.

Mevrouw Çimen: Ja, ik snap dat op zich wel en de reden dat we hierom vragen is, wat is dan ons handelingsperspectief. U zegt aan, dit zijn problemen die liggen elders, dat ga ik me niet per definitie claimen. Dat begrijp ik ook. Tegelijkertijd, als het dusdanig veel vertraging oplevert is het uiteindelijk ook ons probleem. Goed, het is in ieder geval goed om hier wat fundamenteeler met elkaar over door te praten in de commissie. Dank u wel.

Wethouder Roduner: Ja, dat snap ik ook, dat u dat zegt. Misschien nog een paar kleine punten dan. De Partij van de Arbeid heeft gezegd, sociaal en middelduur op eigen grond. Ik denk dat, we hebben niet zoveel eigen grond, dus dat speelt een. Ik denk dat we dat dan per keer zouden moeten bekijken. Misschien is dat beter voor een technische sessie of keer dat we de planeconomen erbij vragen om de impact daarvan door te rekenen. Wat de impact daarvan zou zijn op de verkoop van eigen grond, om te beoordelen of dat de moeite waard is. Dat lijkt me denk ik een betere manier om gewoon een keer zo'n sessie te organiseren.

Plaatsvervangend voorzitter: Wethouder, u heeft een interruptie van de heer Wiedemeijer. Gaat uw gang.

De heer Wiedemeijer: Ja, dank u wel voorzitter. Dat was ook eigenlijk hoe ik hem voor me zag. Ik denk ook dat het niet veel tijd kost, want hebben inderdaad niet zoveel grond. Dus ik ben inderdaad gewoon benieuwd naar die doorrekening. En dan zien we die met veel plezier tegemoet.

Wethouder Roduner: Dan kijken we even of we daar iets van een sessie voor kunnen organiseren. In plaats van dat we dat allemaal onder geheimhouding in commissies gaan bespreken. Ik maak me ook zorgen over de capaciteit, de financieringscapaciteit van corporaties, maar dat gaan we bij de addendumafspraken met elkaar bespreken. De ChristenUnie heeft nog gezegd over de streefwaarde, dus voor 2027. Dat is voor u een pleidooi om nog meer te willen bouwen. Ik denk dat we al een behoorlijke stevige bouwambities hebben met een goed aandeel sociale huur. Ik ben blij dat we dat hebben, want anders was die streefwaarde waarschijnlijk nog verder opgelopen. Maar ik zou vooral willen zeggen, laten we aan de slag gaan om die woningen proberen, dat die gerealiseerd worden. En dan is denk ik die streefwaarde uiteindelijk ook een afgeleide van dat hogere doel om gewoon de sociale voorraad te vergroten. Tot slot, een allerlaatste vraag, die was ik even vergeten in de eerste termijn. Maar dat is op de bestuursrapportage, eigenlijk het tweede product dat voorligt. In de bestuursrapportage is nog niet, ligt het voornemen eigenlijk, het voorgenomen besluit om de middelen van de ventilatie uiteindelijk het labeltje ervan af te halen in de coronareserve. Dat is nog niet helemaal verwerkt, dat zou bij de decemberrapportage gebeuren. Ik heb u in de commissie al toegezegd dat ik u goed gehoord heb en dat wij het labeltje ventilatie er nog even op laten. Dus dat zult u dan bij de decemberrapportage zien. Dan is volgens mij nu, met die toezegging, volgens mij een amendement op deze bestuursrapportage nog niet nodig omdat het nog niet in de financiële tabellen verwerkt zit.

Plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel, wethouder. Dan ga ik graag door met de heer Wienen. Gaat uw gang.

Burgemeester Wienen: Dank u wel voorzitter. Zijn een paar puntjes. De VVD die vraagt aandacht voor het feit dat de begroting tot stand gekomen is zonder dat daar de belangen die de oppositie behartigt goed in betrokken zijn. Nou moet ik wel zeggen dat ik het gevoel heb dat dat niets nieuws is. Begrotingen zijn over het algemeen het product van een coalitie die aan het besturen is. En dat is soms tot verdriet van partijen die niet in die coalitie zitten. Maar ik heb niet het idee dat op dat punt iets anders is dan het gebruikelijk is. U vraagt in ieder geval aandacht voor de voldoende informatiepositie aan de raad en daar is de wethouder al op ingegaan. Op het punt wat u inbracht, met name over het investeringsprogramma. En ten aanzien van de belangen van de bewoners en de wijze waarop bewoners participeren bij uitvoering van zaken, dat is denk ik een belangrijk aandachtspunt, dat komt iedere keer weer opnieuw naar voren, zullen we waarschijnlijk ook nooit echt helemaal ideaal oplossen, maar dat is wel een punt waar u ook kan verwachten dat van het college nadere voorstellen komen waarvan het goed is om dat met elkaar ook over te praten, hoe doe je dat en hoe zorg je ervoor dat bewoners niet het idee hebben dat er alleen maar over hen wordt beslist, maar dat ze ook betrokken zijn. Overigens is belangrijkste manier waarop dat gebeurt is natuurlijk bij de verkiezingen. De heer Van Kessel, oh sorry ...

Plaatsvervangend voorzitter: Voorzitter, ik was de voorzitter. Mijnheer Van Kessel, gaat uw gang.

De heer Van Kessel: Ja, dank u wel voorzitter. Kijk, als het antwoord is op de vraag van kunt u reflecteren op het feit dat voor het oplossen van goede problemen je draagvlak nodig hebt in de maatschappij en draagvlak nodig hebt in een gemeenteraad. Dat die van belang zijn voor je democratie. Op het moment dat het antwoord dan is, ja maar we doen het al jaren zo en helaas voor de oppositiepartij, het is nu eenmaal zo dat de coalitie de legitimiteit van besluitvorming heeft, dat is eigenlijk wat u zegt, dan wijs ik op de representativiteit van besluitvorming. En dan vraag ik mij af waarom kiest u, als die twee moet wegen, waarom kiest u dan niet voor draagvlak? Waarom kiest u dan voor de legitimiteit van de besluitvorming?

Burgemeester Wienen: Dat is wat wij in ons democratisch bestel dus gewend zijn. Uiteindelijk is het de gemeenteraad die vaststelt of de begroting voldoende draagvlak heeft. Waar u op wijst, dat is een algemeen, denk ik, heel goed beginsel in een democratisch proces waarbij je kijkt van, jongens hoe kun je zorgen dat zo'n samenleving een beetje draagvlak is voor datgene wat je doet. Een ding is dat bij verkiezingen in ieder geval wordt vastgesteld welke partijen voldoende aanhang hebben om besluiten te kunnen nemen. Maar twee is, hoe zorg je ervoor dat je zodanig met de stad communiceert en ook met partijen communiceert dat het draagvlak zo stevig mogelijk is. En dat is een punt waarvan ik gezegd heb dat is volgens mij echt belangrijk om daar aandacht aan te besteden.

Plaatsvervangend voorzitter: Mijnheer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Goed, nog een vervolgvraag. Als u dan toch kijkt ook naar hoe dat dan gaat met IVORIM in Meerwijk, als je kijkt hoe gaat dat in de Indische Buurt, waar voor een verkiezing die zo belangrijk was toch andere woorden geuit dan na een verkiezing. Als je kijkt naar hoe de plannen in Zuid West gaan, denkt u dan dat dat dan, dat de democratie daar nou goed functioneert?

Burgemeester Wienen: Ik vind het echt hele interessante vragen maar ik vind, u hebt een politieke discussie met de portefeuillehouders op de verschillende onderdelen, u vraagt aan mij als burgemeester om daar nog eens apart op te reflecteren. Dat doe ik graag, maar dan niet nu. Ik vind op zichzelf dat het echt belangrijk is

dat je nagaat van wat zijn signalen uit de stad, hoe ga je daarmee om en het risico is dat politieke partijen, daar heeft de heer Visser ook iets over gezegd, dat die het ook politiek gebruiken. En tegelijkertijd is het ook helder dat het van immens belang is dat er draagvlak is voor datgene wat je doet in een stad. Dat hoort bij het democratisch functioneren. Die algemene constatering doe ik graag en ik ga ook graag het gesprek aan over hoe je daar zo goed mogelijk mee om kan gaan maar het lijkt me voor de politieke discussie hier over de begroting niet zinnig dat ik daar nu de tijd voor neem om daar verder op te reflecteren.

Plaatsvervangend voorzitter: Mijnheer Van Kessel, heel klein navraagje dan nog.

De heer Van Kessel: Ja, afrondend, dan dank ik in ieder geval via de voorzitter van de gemeenteraad over dat hij daar een belang ziet en in ieder geval een rol ook voor zichzelf weggelegd om daaraan mee te werken. Dat hij die discussie op een ander moment graag voert. Die discussie die gaan wij dan ook graag aan en we hebben u liever aan de kant van de hele raad en dat u als ambassadeur daar ook aan meehelpt. En dat gesprek voeren we dan nog.

Burgemeester Wienen: Dank u wel. Dan is er zowel door de Partij van de Arbeid als door GroenLinks en de Actiepartij is er het een en ander gezegd over de nachtcultuur en het feit dat dat lang duurt. Dat heeft ook lang geduurd, dat heeft, hoe vervelend dat ook is, wel veel te maken met het feit dat heel veel zaken rond die horecafunctie en de nachtcultuur, dat die in de corona-periode stil hebben gelegen. Maar goed, ik kan me goed voorstellen dat er aan de kant van de raad toch ongeduld is van wanneer gaat er nou wat meer mee gebeuren. Wij zijn er heel druk mee bezig. Wij verwachten daarover op heel korte termijn met voorstellen te komen. Er ligt heel gevoelig aspect aan. Dat heeft ook te maken met draagvlak. Het is aan de ene kant een sterke wens die bij veel jongeren leeft en waar we ook graag aan tegemoet willen komen. Dus we komen met voorstellen en tegelijkertijd is het ook iets waar, meestal de omgeving naar kijkt, van levert dat overlast op en hoeveel overlast levert dat op en is dat op een voldoende mate geregeld dat daar ernstige overlast wordt vermeden. Dat vraagt ook iets en daarover willen wij ook het gesprek met u aangaan van hoe doen we dat in zo'n pilot. Want een pilot is mede bedoeld om te constateren, kunnen wij het op een zodanige wijze organiseren dat daar ook draagvlak voor ontstaat in de omgeving. In ieder geval zullen wij begin volgend jaar, wat ons betreft, met u die discussie kunnen voeren. Ik moet wel zeggen overigens dat ik enigszins verbaasd was over de bewoordingen van de motie van de Actiepartij als het gaat over mag het licht uit. Want als u dan zegt op een ander moment, namelijk hier over de nachtcultuur, dan is de vraag mag het licht aan. Maar bij mag het licht uit zegt u, ja dat is dansend op de vulkaan en ik dacht nou juist bij de nachtcultuur dat we dan aan het dansen waren. Dus op de een of andere manier heb ik het gevoel dat het niet helemaal correspondeert met elkaar.

Plaatsvervangend voorzitter: Wilt u dat, ja ik neem aan dat u dat even wilt toelichten verder. Gaat uw gang, mijnheer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Dank u wel. Voorzitter, De Dijk is een Nederlandse popgroep, Huub van der Lubbe is daar de zanger van en een aantal titels van de, nummers van De Dijk die dertig jaar lang elk jaar in het Patronaat, een andere locatie in Haarlem Muziek wordt gemaakt. Die hebben die nummers altijd vertolkt en dat was de kwinkslag in die titel van die motie.

Burgemeester Wienen: Dat had ik begrepen, want u verwees ook naar De Dijk. En tegelijkertijd had ik zelf het gevoel van de andere discussies die wij voeren over klimaat en dergelijke, maakt het plotseling wel heel pikant. Voor wat betreft de draai rond het Slachthuis, dat is denk ik toch goed om nog even aan te geven. Toen u daarnaar vroeg in de zomer, toen is er inderdaad geantwoord dat wij keken of ook het Slachthuis daarbij kan

horen. Maar in de bespreking die daarna plaatsvond en ook in het afwegen van wat daar in die placemaking-periode heeft plaatsgevonden kwamen wij tot de conclusie dat er zeker ruimte is voor de popfunctie die daar ook was voorzien. Maar dat het voor zo'n pilot voor de nachtcultuur geen geschikte plek is. En ik wil die discussie, trouwens ook de andere collegeleden die erbij betrokken zijn, willen die discussie graag met u voeren eventueel. Maar het leek me ook niet goed om te laten hangen, u heeft er inderdaad meermalen naar gevraagd en dat was ook de reden dat wij als college zeiden, het zou nou toch gek zijn als wij de indruk wekken dat dat uiteindelijk wel kan terwijl op dit moment de discussie gevoerd wordt, hoe vullen we het in en wij in ieder geval zelf tot de conclusie gekomen zijn, daarvoor is deze locatie niet geschikt. Dus we hebben die informatie vast gegeven en dat komt ongetwijfeld aan de orde op het moment dat wij met dat stuk naar u toekomen. Dan de opmerking van Hart voor Haarlem over de inzet van politie. Er waren aardig wat politieagenten, ik ga ook niet op de details in, maar ik kan u in ieder geval zeggen dat de politie hier zo min mogelijk aanwezig is. En als er politie is dan is het om ervoor te zorgen dat de vergaderingen hier in ieder geval niet verstoord worden. Soms zijn er aanwijzingen die maken dat er wat extra aandacht aan de voorkant is. Dat had overigens niets te maken, als dat het beeld is, met het onderwerp parkeren.

Plaatsvervangend voorzitter: U heeft twee interrupties. Mevrouw Van Zetten, gaat uw gang.

Mevrouw Van Zetten: Dat ging dus over het klimaat?

Burgemeester Wienen: Het gaat over de vraag of er gedemonstreerd wordt terwijl er vergaderd wordt. En daar is over gesproken in het presidium en daar is de conclusie getrokken dat is ongewenst. Je kunt over allerlei zaken discussiëren rond het democratisch functioneren maar de vergaderingen van de democratische organen die moeten kunnen plaatsvinden zonder dat daar sprake is van demonstraties in die vergadering of bij die vergaderingen. En daar hebben wij een keuze in gemaakt. En de vraag of er veel of weinig politie bij is, wij doen dat met zo min mogelijk politieinzet en normaal gesproken zult u dus nooit veel politie tegenkomen.

Plaatsvervangend voorzitter: Mevrouw Van Zetten, u heeft nog een aanvullende vraag?

Mevrouw Van Zetten: Ja, dan is het mij duidelijk en dat klopt dan ook met mijn betoog dat ik ontwaar dat er geen ontspannenheid meer heerst en dat men bang is voor de burger en voor eventueel mensen die hier komen demonstreren terwijl het allemaal bekenden waren van ons allemaal. Dus ik hoop toch dat in het vervolg wel iets meer vertrouwen is in onze eigen burgers.

Plaatsvervangend voorzitter: Mijnheer Van Leeuwen, u wilde, nee? Oké

Burgemeester Wienen: Met vertrouwen heeft het helemaal niks te maken. Het heeft gewoon te maken met een afspraak die er was en daar is voor gezorgd op deze manier deze keer en dat kan wellicht in de toekomst anders. Dat zou mooi zijn. Maar ik vind dat hier echt dingen door elkaar heen lopen. Dit heeft niks te maken met de vraag of je je burgers vertrouwt. In zijn algemeenheid is het juist heel erg wenselijk dat burgers belangstelling hebben voor het politieke proces. Alleen verstoring van vergaderingen is iets anders. En dat is niet gebeurd en daar zijn we blij mee. Dan is tenslotte nog een vraag van hoe de bevolking geïnformeerd wordt als persorganen, als die moeten stoppen. Wij hebben als raad, heeft u zelf ervoor gezorgd dat er in ieder geval een soort stimulering is van journalistieke producties die zich richten op de stad. Dat is één. En in de tweede plaats, wij doen ons uiterste best om naast wat er aan perspublicaties mogelijk is ook gebruik te maken van de onlinemogelijkheden en daar worden we steeds actiever in. En daarmee bereiken we ook steeds meer mensen. Dank u wel.

Plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan wethouder De Raadt, gaat uw gang.

Wethouder De Raadt: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ook ik maak graag van de gelegenheid gebruik om een aantal onderdelen binnen mijn portefeuilles voor u uit te lichten en de gestelde vragen natuurlijk te beantwoorden. Als eerste bedrijfsvoering. Een portefeuille die de gemeente in een actiestand kan zetten, wat mij betreft. En een essentieel onderdeel van ons primaire proces. En de tentakels van bedrijfsvoering die lopen dan ook door de hele organisatie heen. En zo ook het programma Traineeships waar D66 over sprak. Dat wordt op dit moment opgezet en de juiste verdeling van die twaalf traineeships over de verschillende domeinen die zal daar ook zeker in worden meegenomen. De VVD. De VVD die vroeg naar de onderbesteding op twee IP-posten bij ICT. Het eerste gaat over de vervanging van laptops en pc's, dat soort zaken. En de andere post die gaat over de digitale transformatie, maar dat is alle digitalisering en dus niet specifiek beveiliging. En er ligt een vertraging op deze posten, die heeft dan ook geen invloed op onze veiligheid. We gaan juist extra investeren in cybersecurity. Motie van de Actiepartij, ik hoop niet dat het tot al te veel onenigheid gaat leiden in het college maar ik vind het nu al een dijk van een motie. Ik kom er donderdag in ieder geval inhoudelijk op terug en dan zullen wij ons, het was een woordgrapje, nader toelichten. Dan sport, Haarlem is een sportieve stad en daar blijven we ook op inzetten en actie is wat mij betreft ook niet voor niets ons centrale thema uit het coalitieakkoord. Dit college vindt sport en bewegen belangrijk en is dan ook bereid daarin te investeren. Wij willen dat iedereen in Haarlem veilig kan sporten. Via een vereniging, en we gaan dus inzetten op het verruimen van de binnensportlocaties, maar ook voor het gratis sporten in de openbare ruimte. Daar trekken we twee en een half miljoen voor uit. Want iedereen moet kunnen sporten ongeacht de sociaal-economische achtergrond. Ik kom nog met een reactie op de twee moties over dit onderwerp en de plek, dat wordt natuurlijk altijd de grootste uitdaging, maar ik ben in ieder geval alvast heel blij met uw aandacht en suggesties op dit onderwerp. Dan nog portefeuille diversiteit en inclusie, daar is ook een vraag over gesteld. In Haarlem mag je zijn wie je bent en vieren van wie je houdt. En dit onderwerp dat speelt ook door al mijn portefeuilles heen. En dat hier nog steeds beleid op nodig is dat blijkt helaas wel uit het resultaat van het Pink Panel-onderzoek. Maar er is ook goed nieuws, een paar weken terug zat ik met minister Dijkgraaf in een discussiepanel en de minister die gaf aan de komende jaren het budget voor het regenboogbeleid te willen continueren. Dat is natuurlijk een voorstel wat wij met beide handen zullen aannemen en ook zullen gebruiken voor het actieplan Regenboogbeleid en daarmee kom ik begin 2023 mee naar de commissie. Dat is denk ik ook direct antwoord op de vraag van de PvdA en ik kijk dan ook erg uit naar uw inbreng straks bij dit onderwerp. Dan heb ik nog twee overige vragen. D66 over de evaluatie van de ambtelijke samenwerking. Het Dienstverleningshandvest zegt inderdaad 2022 en het heeft dus ook absoluut onze volle aandacht op dit moment en we zullen op korte termijn beide raden tegelijkertijd hierover informeren. En als laatste, daar hadden een aantal partijen wat vragen over gesteld, dat externe inhuur. D66 over de effectindicator externe inhuur. Ja, de indicator die is gebaseerd op het verloop van de in de programmabegroting opgenomen ramingen voor de externe inhuur. Maar omdat we daarop niet verder vooruit ramen, dan daalt hij op een gegeven moment. Maar dat is dus gewoon puur omdat we nu nog niet jaren vooruit die ramingen kunnen doen voor wat betreft de externe inhuur. En in de bestuursrapportage, dat is misschien ook goed voor u om te weten, wordt in ieder geval dieper ingegaan ook op de oorzaken waarom het in de praktijk soms blijkt dat er meer inhuur wenselijk is dan we in het begin hadden geraamd. En hoe die afweging ook precies wordt gemaakt, dat staat in het strategisch personeelsbeleid.

Plaatsvervangend voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Çimen. Gaat uw gang.

Mevrouw Çimen: Ja, dank aan de wethouder voor deze beantwoording. Dan begrijp ik in ieder geval dat het in de begroting, dan is het meer de techniek van het begroten waardoor het dan op een gegeven moment daalt.

Dat is dan helder En over de berap zelf, daarvan hebben wij natuurlijk wel gevraagd, daar willen wij wel scherper inzicht in hebben van waar zit het eigen personeel en die externe inhuur dan. Ik heb wel de toelichting in de berap gezien maar die zouden we nog wel wat explicieter terug willen zien in de komende jaarstukken bijvoorbeeld.

Wethouder De Raadt: Ja, ik begrijp uw vraag. Ja, heel in het kort eventjes. Wat erachter zit is natuurlijk de krappe arbeidsmarkt, dat is denk ik voor niemand een verrassing. Ook onze eigen ambities die spelen mee, maatschappelijke opgave en ook de conjunctuur zelf. Dus dat even heel erg in het kort. Ik zei net al, het strategisch personeelsbeleid dat is natuurlijk ongeveer voor de helft voor jullie waarschijnlijk nieuw. Want het is eigenlijk net voor de verkiezingen vastgesteld. Het is een programma voor de komende vijf jaar en ook daar staat flink wat informatie over hoe we de verschillende afwegingen precies maken met betrekking tot de externe inhuur. Als u zegt, ik wil dat specifiek nog een keer bespreken is dat natuurlijk ook altijd mogelijk. Dan kunt u dat agenderen in de commissie en dan kom ik graag bij u op bezoek. En dan nog de vraag van het CDA, die vroeg ook even naar het strategisch personeelsbeleid, hoe het daarmee staat. Wat ik net aangaf, we staan nu aan het begin van een programma van vijf jaar, maar ik denk dat u vooral ook heel erg benieuwd bent naar de module externe inhuur en dan heb ik in ieder geval daarop goed nieuws voor u, want die zal per 1 januari 2023 in gebruik worden genomen. Tot zover, voorzitter.

Plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel wethouder. Dan ga ik graag over naar de heer Berkhout. Gaat uw gang.

Wethouder Berkhout: Dank u wel voorzitter. Ik zal eventjes de drie grote thema's bespreken zeg ik dan maar eventjes. En dan op de vragen ingaan. Eerste thema is het investeringstempo bij de openbare ruimte. En het tweede is de focus op de uitvoering, zowel bij de energietransitie als bij de vergroening. Maar eigenlijk doorgaand op de lijn van wethouder Roduner, de investering in de openbare ruimte, volgens mij hebben we allemaal een jaar geleden met elkaar geconstateerd dat dat niet goed ging. Dat was te laag, dat investeringstempo. Dus de opgave vorig jaar was hoe kunnen we dat verhogen. Daar zijn ook plannen voor uitgewikkeld, mijn voorgangers hebben daar ook met u over gesproken, het hele voorstel om te gaan versnellen met bestedingstempo en er zijn ook een aantal zaken uit naar voren gekomen. De voorbereidingskredieten bij de kadernota en ook hier eerder besproken in de commissie worden gelijktijdig vrijgegeven, met een portfoliomanager aangesteld en we gaan ook kijken, de doorlooptijd verlengen van drie naar vijf jaar. Dus we schuiven geen projecten naar achter maar we zien in de praktijk dat projecten vaak langer nodig hebben. Dan plan je dat goed in en dan ga je aan de slag. Ik kan u ook melden dat we normaal gesproken, normaliter de afgelopen jaren 20 tot 23 miljoen euro realiseerden als het gaat om projecten in de openbare ruimte. Voor dit jaar zijn we op weg om 28 miljoen te realiseren. Dus 20 procent hoger dan vorig jaar. Dat is volgens mij waar het echt om gaat. Investerings daadwerkelijk realiseren, anders dan in een IP beloftes doen. Dus dat is de uitdaging die we met elkaar hebben. Wij zijn voornemens dat op te gaan schalen naar 30 miljoen en verder.

Plaatsvervangend voorzitter: Er is een interruptie van de heer Smit. Gaat uw gang.

De heer Smit: Interessante opmerking, mijnheer de wethouder. Want die 20 procent meer, hebt u op dat moment de begrenzing liggen bij de beschikbare capaciteit in de markt of bij uw eigen personeel of bij allebei?

Wethouder Berkhout: Volgens mij gaf de heer Roduner daar al eerder op aan. Op zich is die ruimte er. Op dit moment hebben we een aantal projecten lopen waarbij we dus zeggen, we kunnen daarboven uitkomen. We kwamen in de praktijk niet altijd op dat gewenste niveau. Omdat het wel in het IP stond maar we zagen dat we

er langer voor nodig hadden of omdat het over het bestuurlijke proces ging. Aan het eind van dit verhaal zat ook nog wat, helaas, wat disclaimers voor materialenstijgingen en ander soort zaken met u noemen. Maar wat ik wel zeg, we hebben met elkaar een voorstel gedaan, hoe kunnen we dit versnellen. En dat vraagt ook uiteindelijk capaciteit, om maar zo te zeggen, en volgens mij gaat u, als het goed is, maar goed dat is aan u, donderdag in deze raad ook het strategisch beheer- en onderhoudsplan qua budget vaststellen, 10,4 miljoen per jaar. Waaronder 7 fte extra capaciteit voor strategisch beheer, planning- en data-analisten. En dat gaat helpen om misschien die vraag die u stelt beter in kaart te brengen voor de komende jaren zodat we dat tempo van daadwerkelijke investering kunnen ophogen. Maar ik dacht, toch goed om dat mee te geven.

Plaatsvervangend voorzitter: Mijnheer Smit, u heeft nog een aanvullende vraag. Gaat uw gang.

De heer Smit: Ja, en dan wethouder zegt u, als wij dat kunnen, heeft de markt ook die capaciteit op dit moment, die beperkte arbeidsmarkt, om inderdaad onze vraag naar meer productie op te pakken. Klopt dat?

Wethouder Berkhout: Dat is natuurlijk een algemene vraag, tot waar reikt die grens van de markt? Dus volgens mij zit daar, we hebben natuurlijker raamcontracten met partijen. Dus dat helpt ons om meer weg te zetten en ook goed als zij zien wat onze fasering voor de komende jaren is, is daar de potentie om uiteindelijk veel meer weg te gaan zetten dan dat we nu doen. Dus vaak ligt het probleem nog bij ons dan anders bij de markt. Moet daarbij weliswaar aangeven dat het ook op de markt nu krap aan het worden is. Maar daar komen we met elkaar over te spreken. Maar weet dat dat de koers is die we met elkaar inzetten. Mooi. En dan weet u ook, er zijn ook grote projecten die we in de afgelopen tijd met elkaar hebben vastgesteld, die ook in de uitvoering zitten, Houtplein, IVORIM, Boerhaavelaan komt volgende maand het definitieve ontwerp naar u toe. Dat zijn toch grote projecten die uiteindelijk ook weer echt een slag slaan om die investeringscapaciteit. En wat ik zei, wat denk ik heel goed is om te weten, en dat hebben we ook met elkaar vorige maand besproken, dat strategisch beheer- en onderhoudsplan geeft niet alleen meerjarig in kaart wat die onderhoudsopgave is, maar geeft ons ook de extra middelen om opgavegericht te gaan werken. En al die uitdagingen die we met elkaar hebben, ook in het groot onderhoud en in de herinrichting, op te gaan pakken. Dan, denk ik nog wel heel eventjes goed om mee te geven. Oh ja, de energietransitie, een aantal vragen of opmerkingen ook bij u over gesteld. Laat duidelijk zijn dat bij dit coalitieakkoord de focus ligt op de uitvoering. We hebben met elkaar de afgelopen jaren de kaders vastgesteld, de routekaart, de duurzaamheidsbegroting, de transitievisie warmte. Gelukkig heb ik u ook vorige week kunnen melden dat eindelijk minister Jetten ook de klimaatmiddelen ter beschikking stelt. Weliswaar bij de meicirculaire van komend jaar, maar dat is zo zeker dat we al kunnen gaan werven. En dat leidt ertoe dat wij ook met elkaar de uitvoeringsplannen volgend jaar gaan bespreken in de commissie. Maar dit zijn ook niet nieuwe uitvoeringsplannen, we hebben bij de transitievisie warmte ook met elkaar vastgesteld en daar werken we hard aan. Gaat om de warmtenetten Ramplaan, kwartier Meerwijk, Waarderpolder en bijvoorbeeld de VvE's die we in deze stad hebben. Dan gaf volgens mij Partij voor de Dieren aan, we maken ons zorgen over, we hebben een opgave, gaat het wel goed? Gaat het wel snel genoeg? Halen we die opgave uiteindelijk met elkaar? Dat is een uitdaging, dat is elke dag een uitdaging, dat is tegelijkertijd, ik denk dat we het heel goed in beeld hebben. We hebben het inzicht, dus de duurzaamheidsbegroting, dat hebben niet heel veel gemeenten. We weten waarvoor we aan de lat staan. En dat is denk ik winst. We hebben de kaders met elkaar vastgesteld. We hebben de middelen ter beschikking. Dus wat ik net aangaf, we staan er goed voor om op te gaan schalen. De urgentie, dit jaar heeft wel laten zien dat de urgentie er ook is om aan de slag te gaan. Dus volgens mij ziet het er goed uit en wat ik met u wil afspreken is om echt op om dat tempo op te gaan schroeven en op uitvoering te gaan zitten. En dat is met een opgave die we met elkaar hebben. Zijn we dan goed op weg? Dat hoop ik. Willen we dat in de gaten houden? Dan zie ik dan dat GroenLinks en Partij voor de Dieren daar onder andere ook een motie voor indienen. Daar

komen we dus nog met een preadvies op. Maar ik begrijp dat heel goed. Op welke momenten kunnen we nou meesturen, voordat we zeggen hadden we maar dit of dat. Dus daar komen we nog met een reactie op. Dan ook nog eventjes met energiearmoede, ook daar zitten we echt op de uitvoering. Vorige maand nog in de commissie Samenleving, twee weken terug in de commissie Samenleving echt die aanpak vastgesteld. Ook eventjes vooruitlopend op de ChristenUnie, ik begrijp dat u zegt laten we nu ook gewoon voor 150 procent, de middeninkomens, die huizen gaan verduurzamen. Wij hebben ook in de commissie daar gezegd, wij gaan nu echt aan de slag met deze 250 woningeigenaren die HaarlemPashouder zijn. Dat is niet alleen een subsidie, dat is echt een aanpak. We geven niet, hier 2.000 euro, succes Haarlempashouder. We moeten echt aan de bak met elkaar. We hebben daar ook gezegd, we hebben de middelen en de wens om op te gaan schalen. Maar dat willen we in eerste instantie wel met de HaarlemPashoudergroep doen, want daar zijn er meer dan 250 huishoudens. Dus, en dan kan ik ook meegeven, middelen zijn niet zozeer in eerste instantie het probleem. Uitvoering, ook hier, hebben we de partijen daarbij die ons daarbij kunnen begeleiden, wordt ook een uitdaging. Dus de prioriteit ligt dan eerst bij de resterende HaarlemPashouders en niet zozeer bij het budget. Als er budget nodig is, dan kom ik echt wel bij u op de lijn. Maar kunnen we op gaan schalen? Dat is ook het voornemen. Dan ga ik eventjes door naar vergroenen, want ook daar ligt de focus op de uitvoering. Vorige maand groenbeleidsplan vastgesteld, fijn, unaniem, mooi. Volgens mij snakt u met mij naar aan de slag en dat is ook nodig en dat gaan we dus ook doen. Dus het uitvoeringsplan voor volgend jaar zat daarbij en ik ben heel blij om met u ook de komende tijd met die Raadsmarkt concreet handen en voeten te gaan geven, wat zien we dan voor ons. En dat gaan we breder doen dan alleen met de middelen voor het groenbeleidsplan zelf, maar dat gaan we in alle projecten uiteindelijk met elkaar vormgeven. Dan ga ik eventjes heel snel door naar de resterende vragen. Eventjes kijken naar, OPHaarlem heeft wat zorgen over het warmtenet, hoor ik dan zomaar zo. Moet wel zeggen dat daar, daar vond ik ook wat angst uitspreken, mijnheer Smit. Volgens mij de afsluitplicht bijvoorbeeld, we hebben bij de vaststelling van de transitievisie warmte gezegd, dat gaan we niet gebruiken hier in Haarlem. Inmiddels is de wet ook anders en is dat dan ook een keuze geworden voor Nederlanders. Dus zo hard is die niet en we zijn niet voornemens die in te gaan zetten. Want in de transitievisie hebben we gewoon wijken aangegeven waar we met elkaar aan de slag gaan. En we komen begin volgend jaar ...

Plaatsvervangend voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Smit. Gaat uw gang.

De heer Smit: Ja, toch even. Mijnheer de wethouder, dank voor dit antwoord. Betekent dat, als ik u dus goed aanhoor, dat bij de vormgeving van een warmtenet, of het nou Meerwijk, Schalwijk of Ramplaan is, of wat ook, het uiteindelijk nog aan de keuze van de bewoners blijft om aan te sluiten op een warmtenet?

Wethouder Berkhout: Jazeker. Kijk, dus 70 procent bij de woningcorporatie moet instemmen. Dat is gewoon altijd wettelijk zoals er grote renovaties zijn. En ook het warmtenet Ramplaan gaat uit van overtuigen. Ik was daarbij, bij de bespreking dat men zei wij zijn voornemens dit te doen. En ik denk dat ze meer dan genoeg mensen binnenhalen op die manier. Maar we gaan dus niet uit van harde afdwingen of iets dergelijks of die zorg. Dat wil ik dan wegnemen.

Plaatsvervangend voorzitter: Mijnheer Smit.

De heer Smit: De dubbelcheck vraag, mijnheer de wethouder. Dus als bijvoorbeeld in Meerwijk, Schalkwijk 75 procent van de mensen meedoet in een warmtenet, dan kan die laatste 25 procent nog altijd een andere positie innemen en zich niet laten aansluiten bij het warmtenet. Klopt dat?

Wethouder Berkhout: Even kijken, volgens mij zeggen we, dit zijn complexen van de woningcorporaties waar uiteindelijk een zeventig-procentstem geldt. Dus dat draagvlak moet worden opgehaald. Als die daarmee akkoord gaan en dertig procent stemt tegen, dan gaat het wel voor zo'n complex gebeuren. Dus dat even de duidelijkheid die we moeten bieden. Maar dat is gewoon ook voor een grootschalige renovaties het geval. Dus volgens mij, dat is de duidelijkheid die ik u kan bieden.

Plaatsvervangend voorzitter: Uw laatste aanvullende vraag mijnheer Smit. Gaat uw gang.

De heer Smit: Dank u wel. Maar als het dan bijvoorbeeld gaat over de eigenaren van grondgebonden woningen, dan houden die altijd de eigen keuzemogelijkheid.

Wethouder Berkhout: Ja, exact. Maar mocht u hier nou meer over willen weten, dan komt er nog een technische sessie natuurlijk als we verder zijn en we bereiden ook een excursie voor om met elkaar eens te kijken, waar staan we nou voor. Maar begin volgend jaar, februari, staat nog steeds in de pijplijn dat wij met een voorstel uw kant op komen. Ja, de griffie begint te stuiteren als ik technische sessies, dat had ik vorige week ook, dus daar moet ik me toch altijd inhouden. Als u dat wenst dan gaat u daarover, moet ik dan zeggen. Ja, ik hoor gesnuif achter mij. Ik ga nog eventjes door. D66, de Bubble Barrier. Ja, de mensen van SUPmission zeg ik maar eventjes, die goed werk verrichten in de Haarlemse wateren, die zijn een warm pleitbezorger voor dit bellenscherp en waar het nu voorligt is eigenlijk, kunnen zij een stap verder zetten dan is daar vooronderzoek nodig. En wij hebben als gemeente Haarlem gezegd, we zijn voornemens een deel van die kosten voor onze rekening te nemen. Maar wij zouden ook wel heel graag willen dat andere partijen die betrekking hebben op dat water, de provincie Noord-Holland om maar zo te zeggen en Rijnland daar ook aan meedoen. En niet zozeer voor het bedrag, voorbereidingskosten gaat eigenlijk om 20.000 euro, wij zijn bereid daar de helft voor te betalen. Het gaat ook om de commitment voor het verdere project. Wij zien het als interessant project omdat ook duidelijk is geworden dat de investeringen, de eenmalige investeringen, dat daar via crowdfunding of op andersoortige wijze al middelen voor zijn. Maar dit is dus eventjes hoe het er voorligt. Wij hopen dat ook de andere partijen, provincie en Rijnland, bereid zijn hieraan bij te dragen. En dan had u het even over de vergroenen van de schoolpleinen. Dat staat ook in het coalitieakkoord, ja ...

Plaatsvervangend voorzitter: Mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Ja, dank u wel. Nog even een aanscherpende vraag, maar dat gesprek vindt nu plaats? Dat verzoek is nu uitgezet bij het waterschap en bij de provincie begrijp ik.

Wethouder Berkhout: Ja, dan is het dus wel nog zo, dus volgens mij zijn die contacten wel gelegd, is dat wij ook even bij de initiatiefnemer aangeven dat zij zelf ook even contact moeten zoeken met die partijen. Laat ik het maar zo zeggen. Maar daar wordt volgens mij ook over gesproken. Maar dat is even de lijn hoe het er nu voorstaat. Dan met betrekking tot vergroenen van schoolpleinen. Staat in het coalitieakkoord. Wij denken ook met de uitvoeringsmiddelen voor het groenbeleidsplan voor volgend jaar een heel eind te komen. Ook met de middelen die bij de onderwijshuisvesting beschikbaar zijn. We denken niet dat dat genoeg is voor alle Haarlemse schoolpleinen. Dus dat is, als dat wel de wens is dan moeten we daar later mee terugkomen maar we kunnen in ieder geval een slag slaan. Moeten daar ook eventjes kijken hoeveel tijd of werk dat vraagt. Soms kan het met een simpele subsidie af en dan is het eigendom, het schoolplein eigendom van de school en kunnen die verder. Soms is het gemeentelijk bezit en vraagt dat meer werk. Die complexiteit, daar moeten we nog eventjes naar kijken. Maar we kunnen in ieder geval aan de slag voor een aantal scholen volgend jaar. Dan nog eventjes SP, komt ...

Plaatsvervangend voorzitter: U heeft nog een hele korte interruptie van mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Een hele korte. Dan hoeft het in de tweede termijn ook niet meer terug te komen. Dan heel fijn. Ten aanzien van wie is ervoor verantwoordelijk en wie doet dan het beheer. Dat is dan ook even wat de wethouder hierbij dan zegt. Dat snap ik. En daar wordt dan ook even, daar wordt dan ook op geselecteerd neem ik aan, bij waar we dan op gaan intensiveren.

Wethouder Berkhout: Ja, dat is volgens mij nu wel, dat kan ik niet voor alle schoolpleinen zeggen. Sommige zijn al in de pijplijn, maar volgens mij is dat wel in ieder geval het criterium als je verder zou willen gaan, hoeveel capaciteits- of tijdsinzet het vraagt. Dan eventjes, SP gaf hier in ieder geval aan dat zij in januari met een initiatiefvoorstel van collectieve zonnepanelen komen. Ik kan u wel meegeven dat in de aanpak energiearmoede het sociale zonnestroom delen voor HaarlemPashouders in ieder geval ook staat aangegeven. Dus in die lijn zoeken we al wel, hoe kunnen we nou mensen met een laag inkomen toch uiteindelijk die energie. Dus, in de geest zeg ik dan maar eventjes van uw voorstel, maar ik wacht het met veel aandacht af, proberen we al te werken, daar zijn we ook redelijk uniek in in Nederland. Dus dat is ook even pionieren, want als je daar weer te veel geld uit terugkrijgt, zeg ik dan maar even uit zonnepanelen, als HaarlemPashouder, dan heb je weer een ander probleem. Dus daar moeten we ook naar kijken hoe dat werkbaar is. Dan nog eventjes een reactie op CDA, we komen dus nog met een preadvies op uw moties. Ook hier wel eventjes dus gezegd, het proces met betrekking tot het verhogen van de investeringen, dat is dus wel ook in de commissie Beheer 20 januari besproken met u. Dus daar hebben we ook de maatregelen genoemd en in de kadernota nogmaals teruggekomen en uiteindelijk ziet u dat geëffectueerd. Dan de Actiepartij, had het over de Essenstraat-motie. Ik hoopte u toch enigszins blij gemaakt te hebben. Want u vroeg om zes bomen te vervangen en we hebben er maar liefst twintig teruggeplaatst. Maar ik betreur het toch een beetje dat u zei, is niet genoeg, ik wil er meer. Daar kwam ergens volgens mij Hart voor Haarlem met de spaghetti in de ondergrond en hoeveel duurder dat is. Maar dat was toch, we hebben daar werk met werk gemaakt om daar meer bomen terug te plaatsen. Is dat een juichbetuig?

Plaatsvervangend voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van Leeuwen. Gaat uw gang.

De heer Van Leeuwen: Nee, voorzitter, allereerst ben ik hartstikke blij dat binnen een jaar die motie is opgevolgd. Laat daar geen misverstand over bestaan. Dat het er twintig zijn, prachtig. U snapt natuurlijk ook dat als je in de Essenstraat woont dat je weinig hebt aan een boom die u in de Ridderstraat of op de Zijlweg gaat plaatsen. Maar het getal van twintig is prachtig. Mijn oproep is dat ik hoop dat u er volgend jaar of het jaar daarop nog weer eens een keer twintig plaatst. Want we moeten die stad vergroenen.

Wethouder Berkhout: Helder. Die oproep is binnengekomen en bij de Raadsmarkt voor het meerjarig uitvoeringsprogramma vergroenen zie ik u graag verschijnen om het daarover te hebben. Dan eventjes het waarborgfonds voor de corporaties. U vroeg kunnen we daar nou voor de kadernota een keer over spreken. Dat kan ik toezeggen. We komen met een voorstel naar u toe. Dat lijkt me prima. Stond ook in het coalitieakkoord. Dan heb ik volgens mij alleen nog eventjes de ChristenUnie vroeg we maken nu met het strategisch beheer- en onderhoudsplan een inhaalslag. Dat klopt, dus de 10,4 miljoen, daar gebruiken we een aantal reserves voor die we onder andere met de precario hebben gevuld om echt een inhaalslag te maken met de openbare ruimtes. We denken door die versnelling een heel eind komen maar dat geldt tot 2031. Dan is het geld op. We proberen periodiek te monitoren wat voor een effect heeft dat nou op het onderhoud. Maar het kan wel zo zijn, maar daar komen we dan tijdig bij u op terug, dat dat niet voldoende blijkt voor die jaren daarna. Dus voorlopig, we moeten even aan de slag, Haarlem is ook in fases gebouwd en het geld is opgespaard om ook weer dat onderhoud wat er nu aan zit te komen versneld in te gaan voeren. Maar het kan

zo zijn, maar het is nog even weg, dan komen we met een, dan hebben we dat in kaart gebracht, gemonitord en dan zeggen we misschien is er meer nodig na 2031. En voor de Japanse duizendknoop kom ik ook nog met een preadvies naar u toe. Dank u wel.

Plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel wethouder. De tribune begint een beetje leeg te lopen dus ik stel voor dat we snel verder gaan naar wethouder Van Loenen. Gaat uw gang.

Wethouder Van Loenen: Dank u wel, ik zal proberen het heel kort te houden maar ik ga een aantal onderwerpen even doornemen. Ik begin met de energietoeslag, daar hebben we natuurlijk anderhalve week geleden al in de commissie uitgebreid over gehad. Het Rijk heeft de uitvoering van de energietoeslag nou eenmaal neergelegd bij de gemeenten. Zij hebben daarbij een budget meegegeven eigenlijk tot aan 120 procent van de bijstandsnorm en dat betekent eigenlijk dat alles wat we daarboven doen, of daarnaast doen of daarop, bovenop. Dat moeten we uit onze eigen Haarlemse middelen bekostigen. En dat maakt natuurlijk ook gewoon meteen dat we keuzes moeten maken. Eerder is al voorgerekend dat als je die vermogenstoets, vermogensgrens loslaat bij de groep tussen de 120 en 130 procent dat dat toch snel alweer een half miljoen kost. En wij hebben dus eigenlijk die keuzes anders gemaakt. Geldt ook voor boven de 130 procent nog verder uitbreiden. Daar hebben we het in de commissie ook al even over gehad. Daar zijn ook al wel veel maatregelen vanuit het Rijk op aangekondigd. Ik zie een interruptie.

Plaatsvervangend voorzitter: Yes, een interruptie van de heer Smit. Gaat uw gang.

De heer Smit: Dank u voorzitter. Mevrouw de wethouder, u zegt kosten al gauw een half miljoen. Mijnheer Wiedemeijer heeft geloof ik net uitgelegd dat wij stijf staan van het incidenteel geld. Dan lijkt mij een half miljoen toch eigenlijk, dat meen ik heel serieus, helemaal niets.

Wethouder Van Loenen: Kijk, dan zijn we er natuurlijk niet hé? Want wij moeten ook rekening houden met bijvoorbeeld de consequenties van de energietoeslag voor de studenten. Allerlei partijen, ook in de afgelopen weken ook bijvoorbeeld de VVD en ook de Partij van de Arbeid heeft aandacht gevraagd voor de studenten. Nu de ChristenUnie. We hebben nou eenmaal te maken met wat het Rijk tot op heden eigenlijk heeft toegezegd. En dat is namelijk met Prinsjesdag 35 miljoen voor bijzondere bijstand. Zij zeggen eigenlijk, die studenten die zien wij niet als hetzelfde zeg maar, als een groep die wel de energietoeslag krijgt. En dat betekent dat we dus ook, voor Haarlem zou dat betekenen dat het ongeveer drie ton is wat je van het Rijk krijgt. En wij denken dat dat niet toereikend is om onze studenten, uitwonende studenten, die energietoeslag te verstrekken. Dat betekent dat als het Rijk daarbij blijft, bij dat standpunt, dat we dus ergens vanuit ons eigen geld daar iets moeten bijleggen. Daar ontkomen we denk ik ook niet aan, aangezien er een uitspraak ligt van de rechter. Volgens mij hebben we daar ook uitgebreid over gehad. Uiteindelijk zijn het keuzes, je kan het geld maar één keer uitgeven en wij zeggen eigenlijk, laten we daar rekening mee houden. Dat hebben we dan tot op heden gedaan. Daar gaan we ook met uitsluitel over komen zodra het Rijk komt met uitsluitel. Dat zal ongeveer toch wel deze week zijn. Maar goed, ik denk elke keer wel dat ze komen en dan duurt het toch weer wat langer. Ik heb toegezegd dat we dan een raadsinformatiebrief sturen over die uitkomsten van het Rijk, hoe zij daarmee om willen gaan. Maar ik heb ook in de commissie gezegd, ja, en zeg het hier eigenlijk weer, als het Rijk niks doet dan zullen wij dan toch echt wel zelf iets gaan doen voor de studenten. En dan moet je inderdaad denken in de richting, denk ik zoals Enschede het ook heeft ingericht, dus de uitwonende studenten eenmalig, ook wel belangrijk denk ik, eenmalig een uitkering een eigen deur, eigen voordeur zeg maar. Dus een eigen woning. Dus dan zou je ze eigenlijk meer op één lijn trekken met de groep die nu al de energietoeslag heeft.

Plaatsvervangend voorzitter: Er is een interruptie van de heer Aynan. Gaat uw gang.

De heer Aynan: Dank u wel voorzitter. Even terug naar de vermogenstoets, want op deze manier krijgen we dus twee verschillende energietoelagen. Die overigens ook eenmalig of ik denk tweemaalig zijn. Dus dat kan dan prima inderdaad gedekt worden. Maar dan krijgen we dus twee verschillende energietoelagen, met ook nog eens een keer administratieve rompslomp bij die 120 tot 130 procent moet je dus ook gaan toetsen. En we zien ook gemeentes die dat helemaal niet doen. Tot 130, 140 zelfs 150 procent. Het kan dus wel. Waarom bent u niet bereid om dat ook hier in Haarlem te doen?

Wethouder Van Loenen Kijk, alles kan. Dat is het aparte van deze energietoelage. Het is inkomenspolitiek, wat net al werd gezegd, wat we normaal eigenlijk niet doen en mogen. Dat mag nu wel. Maar er zijn ook heel erg veel gemeenten die zijn gebleven bij de 120 procent. Wij hebben gezegd, we breiden het uit naar 130 procent en die bureaucratie of die toetsing, daar zit natuurlijk ook een voordeel aan vast. Want we gaan nu eenmaal, en daar ben ik ook blij mee dat de raad daar ook heel blij mee is, dat de minimaregelingen gaan worden uitgebreid tot 130 procent van de bijstandsnorm. Dat is natuurlijk ook gewoon een hele mooie win-win, om het even zo te zeggen, we zoeken de nieuwe HaarlemPashouders tot 130 procent en die maken ook gebruik van de energie, of die krijgen ook de energietoelage waardoor je ze eigenlijk in één keer ook hopelijk snel, in het snotje wou ik zeggen, ik vind dat altijd een beetje een eigenaardige uitdrukking, maar goed, in ieder geval in het oog hebt, in beeld hebt en dat betekent dat dat natuurlijk ook een extra aandachtstrekker is voor mensen om echt die HaarlemPas aan te vragen waar ze dan recht op hebben. Dus dat is juist eigenlijk wel een mooie combinatie.

Plaatsvervangend voorzitter: Mijnheer Aynan.

De heer Aynan: Dat vinden wij dus niet. Het zou dus heel mooi zijn om die energietoelage, die inderdaad ook van het Rijk komt, tot 120 procent is die ook door het Rijk betaalt, om tot 130 procent dan ook gewoon één energietoelage met de gelijke voorwaarden voor iedereen. Want hoe kijkt u nou aan tegen het gelijkheidsprincipe? Dus dan hebben we een energietoelage voor 120 procent, dan kijken we niet naar de spaarrekening. Maar vanaf 120 procent wel. Lopen we niet een juridisch risico bijvoorbeeld?

Wethouder Van Loenen: Er zijn zelfs gemeenten die bij de eerste 120 procent ook de vermogenstoets hebben gebruikt. Dus daar zijn wij niet voor, wij hebben gezegd 120 procent, eigenlijk de uitkering van het Rijk, daar hebben we geen vermogenstoets. Maar daar bovenop is het toch echt ons eigen geld wat we hier besteden. En daar zeggen wij van, tot die 130 procent, tussen die 120 en 130 procent daar hebben we wel de vermogenstoets op toegepast zodat we ook het geld kunnen inzetten voor andere groepen die het ook nodig hebben.

Plaatsvervangend voorzitter: Nog een laatste aanvullende vraag van de heer Aynan. Gaat uw gang.

De heer Aynan: Ja, het is geld van de gemeenschap maar kijk, dit is ook een hele bijzondere situatie. Daarom mogen we dit ook doen van het Rijk en wordt het ook betaald. We zitten hier met een hele dure rekening en wij vinden het eigenlijk een beetje oneerlijk om tegen die mensen tot 120 procent te zeggen we kijken niet naar uw spaarrekening en vanaf 120 procent wel. En wat we hier proberen te zeggen is, doe dat ook voor die groep niet. Omdat het inderdaad ook zo'n bijzondere situatie is. Wat vindt u daarvan?

Wethouder Van Loenen: Ja, dat heb ik net al een paar keer gezegd. Het zijn ook keuzes die je moet maken en dan valt hier de keuze op en ik denk dat het prima te verantwoorden is dat als je publiek geld inzet, dat je dan

ook goed kijkt naar welke voorwaarden erbij horen en ook hoe je het dan op andere manieren ook effectief kan inzetten. Want we gebruiken dat geld ook voor allerlei andere dingen zoals bijvoorbeeld het energiezuinig maken van de huizen. Ik ga denk ik door. Dan ga ik nog naar de ontwikkelingen, ook in het sociaal domein. VanHier werd al genoemd, is natuurlijk een hele belangrijke grote ontwikkeling volgend jaar. En VanHier is natuurlijk druk bezig met die transitie. Ik hoor gelukkig positieve geluiden over het bezoek wat u heeft gebracht aan VanHier. We zitten midden in die transitie, we zitten daar uiteraard als gemeente dicht op, we willen u ook de mogelijkheid geven om dat goed te volgen. En ik zou eigenlijk ook willen aansluiten op een vraag die D66 heeft gesteld in de commissie Samenleving. Daar werd ook gevraagd, kunnen we niet soms als raad via de commissie nog eens wat vaker met elkaar van gedachten wisselen over ontwikkelingen die er zijn, los van alle stukkenstromen die wij hebben. Want we hebben natuurlijk allemaal te maken, u en wij ook als college, met allerlei stukken die op ons afkomen en daar moeten wij iets van vinden en dan verlies je soms misschien het grotere plaatje uit het oog. Ik denk dat dat een goed idee is, of een mooi verzoek van D66 in de commissie en ik zou daar ook heel graag aan willen tegemoetkomen om bijvoorbeeld in het voorjaar, of het nou via een Raadsmarkt is of een technische sessie, daar moeten we dan maar eens van gedachte over wisselen, om met elkaar wat langer door te spreken ook over allerlei ontwikkelingen in het sociaal domein. En de ontwikkelingen, ook van VanHier, maar ook de WMO et cetera, die zijn daar volgens mij heel relevant in. Dus dat zou ik graag met u willen doen. Dak- en thuislozen, daar werd naar gevraagd door de Partij van de Arbeid, we zien gelukkig slechts een hele beperkte stijging van het aantal dak- en thuislozen. We hebben ook wel veel maatregelen al genomen. Dus we hebben natuurlijk preventie huisuitzettingen bijvoorbeeld. We hebben ook nog een flink tandje bijgeschakeld met vroegsignalering. Maar we zien ook wel dat de opvang vol zit. Dus niet zozeer dat dus die enorm stijgt, maar het zit gewoon vol omdat er gewoon heel weinig doorstroming is. We hebben behoefte aan veel meer woningen, zelfstandige woningen en aan ook speciale voorzieningen natuurlijk zoals Domus Plus en Skaeve Huse. En je ziet dus ook wel dat we een flink tekort hebben om maatschappelijke opvang dat nu wordt gedicht met een overschot op beschermd wonen. En de komende periode, daar hadden we het in de commissie ook al even over laatst naar aanleiding van de berap, de komende periode moeten we kijken hoe we hier meer balans in gaan krijgen. Want het is natuurlijk vooral belangrijk dat we minder mensen hebben in de opvang en meer mensen gewoon in een goede thuissituatie. Cultuur, daar stelde de Actiepartij de vraag over de taakstelling die nog op cultuur is. Wethouder Roduner vertelde net al dat we moeten gaan prioriteren. Dit is dan zo'n onderwerp die ik daar ga inbrengen. Want wat mij betreft hebben we heel erg veel onderwerpen op het bordje van cultuur liggen. Zoals ik al eerder ook heb gezegd in de commissie, daar werken 5 fte op en we hebben hele belangrijke onderwerpen om te tackelen de komende jaren. Dus dat komt denk ik daar terug. En er werd ook door het CDA even gevraagd over De Schuur, het tekort van De Schuur, even naar aanleiding van de berap. Dat weten we nog niet precies, of dat verband houdt met de komst van de FilmKoepel. Wat we wel zien is dat eigenlijk alle filmzalen in Nederland, ook die in Haarlem, allemaal overigens, dat het bezoek daaraan nog echt ver achterblijft van voor corona. We zijn daar dus wel nog naar aan het kijken, ook omdat De Schuur inderdaad heeft aangegeven dat zij misschien wel willen uitbreiden. Voordat je zoiets doet moet je natuurlijk wel echt goed kijken of dat nou echt een goed plan is. En dan moet je ook kijken inderdaad nog een keer naar die markt die er is voor de bioscoopzalen. Dan wil ik nog afsluiten met twee positieve puntjes. Vandaag is basisschool De Talenten begonnen met het schoolontbijt. Dus daar hebben ze ook groepen 7 en 8 laten meedenken over de uitvoering. Dus dat is hartstikke mooi. En ten tweede wil ik de heer Van den Raadt ook een bijzondere uitnodiging doen. Ik ga binnen enkele weken nieuwe openbare toiletten openen in de Kweektuin en het zou ontzettend leuk zijn als u mij daar vergezelt. Niet naar het toilet, maar wel naar de opening.

Plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel, wethouder. Ik denk dat ik wel ongeveer, ik denk dat u heel blij bent, mijnheer Van den Raadt, toch? Ik kan me niks anders voorstellen. Dan geef ik bij deze dat over aan de wethouder. Hij is heel blij. Dan als laatste wethouder mijnheer Van Leeuwen. Gaat uw gang.

Wethouder Van Leeuwen: Ja voorzitter, dank u wel. Last but not least want ik wijs er maar weer eens op, alleen al jeugd is ongeveer 10 procent, bijna 10 procent van onze begroting waar we het over hebben met elkaar. En dat gaat natuurlijk over onze jeugd. Maar ik zal voor u beginnen met onderwijs. Want ik hoorde D66 zeggen, gaat het wel goed daar en gaat het niet op een laag pitje. Als trotse wethouder Onderwijs zeg ik, qua scholengebouwen zeker niet. Alleen al dit jaar afgerond, de nieuwbouw of renovatie van het Rudolf Steiner College, de renovatie van de Cruquius en gymzaal Phoenixstraat en ook die zijn allemaal aardgasvrij. Nu bezig is natuurlijk het Stedelijk, hier vlak naast ons. Laatst geweest en daar wordt echt heel hard gewerkt aan een mooie, ook aardgasvrije school. De uitbreiding van de Schoter en ook de vernieuwde Wijde Wereld tegenover de Spaarnehal. En ook daar heb ik op het dak mogen staan met zonnepanelen, zonnecollectoren en een aardgasvrije school. En dan in 2023 starten we met Coornhert, de Zonnewijer en de Mgr. Huibersschool. Oftewel, SAO, dat gaat naar u toekomen, heel snel, ergens de komende maanden, en dat komt vol met mooie plannen naar u toe. Maar zoals ook de wethouder Financiën en de wethouder Openbare Ruimte al hebben gezegd, we moeten natuurlijk wel prioriteren. Dus wat kunnen we wanneer doen en niet alles kan tegelijk. En u vroeg ook ten aanzien van het SAO, bent u voldoende flexibel? Ja, in het SAO ga ik samen met u zoeken naar die flexibiliteit. Want het is natuurlijk zo, als een school in een ontwikkelzone van de wethouder ruimtelijke ordening ligt, dan kan het zo zijn dat die net even sneller of net even langzamer moet. Al naargelang de ontwikkeling van die ontwikkelzone. Dus in het SAO zullen we zoeken naar de flexibiliteit, dat we mee kunnen bewegen of vertragen als dat in die planvorming mogelijk is. Want dat is hoe het werkt, we moeten natuurlijk in deze hele drukke stad, waar eigenlijk elke plek al drie keer belegd is, onder de grond, boven de grond en nog daar bovenop, moeten we zoeken hoe we dat slim en goed met elkaar doen. Er was een vraag van Trots over het budget voor havenonderwijs in Schalkwijk. Dat is heel simpel, het gebouw waar dat zou kunnen staat er al. Dus vandaar dat daar niet zoveel budget voor nodig is en dat is ook een prachtig gebouw waar ik vorige week nog was. En er wordt hard gewerkt aan dit extra onderwijs in Schalkwijk, wat het CDA ook aan mij vroeg net. Wat mij persoonlijk echt aan het hart gaat en waar met veel passie aan gewerkt wordt. Dus als u als raad het leuk vindt, dus dat kunt u ergens voor donderdag laten weten, kan ik ook een werkbezoek voor u organiseren waarbij het schoolbestuur u bijpraat over de plannen die er nu zijn, u mee kunt denken nog voordat wij dat al in de raad gaan bespreken. Dus dat organiseer ik natuurlijk heel graag voor u. Want daar zit echt een hoop energie om daar een school te maken waar niet alleen de wijk maar heel Haarlem trots op kan zijn. En wat we natuurlijk ook in het coalitieakkoord hebben opgenomen. Kwam ook nog een vraag al langs, en dat is natuurlijk ook iets waar wij al eerder over gesproken hebben met elkaar, het arbeidsmarktprobleem, zowel bij de kinderopvang als bij het onderwijs. Strikt genomen gaan we daar niet over, maar ook dan ook zei het coalitieakkoord wat hier nu in de begroting verwerkt is, onderzoeken we de mogelijke oplossingen die wij wel kunnen bijdragen als gemeente. Want dit is natuurlijk primair een taak van de schoolbesturen, maar ook daar zijn we bezig. Daarnaast, en dat is ook eentje die ook echt heel goed gaat als het gaat om onderwijs en de heer Drost refereerde er ook al aan, het covenant School en Omgeving, formerly known as Rijke Schooldag, daarin wordt ingezet op gelijke kansen in het onderwijs voor alle Haarlemse kinderen. En dat is soms heel mooi hoe je dat zelf niet ziet, maar daar kreeg ook onze ambtelijke organisatie eigenlijk een flinke pluim van het ministerie, want daar lopen we ook binnen die voorlopers, lopen wij weer voor. En dat zegt iets over de bescheidenheid van zowel onze scholen, als de kinderopvang, als sportsupport, als onze ambtenaren dat we niet gelijk op de voorpagina van de krant zetten, maar dat doen we echt om alle Haarlemse kinderen een goede en eerlijke kans te bieden op een mooie toekomst in onze stad. Met deze begroting maakt u ook nog meer geld vrij natuurlijk voor preventie. Daar gaan we ook mee aan de gang. En dan kom ik ook bij de vraag

van de PvdA. Die vraagt, hoe kunnen we nou zorgen dat die mooie jongerenorganisatie Triple Threat een goed onderkomen houdt de komende jaren. Daar kom ik in de preadviering ook bij de moties, ook al ligt er geen motie, kom ik daar even bij u op terug wat u daar als raad in kan betekenen, of u daar nu iets in moet doen. Dat was het goede nieuws. Want ik ga misschien ook nog met goed nieuws eindigen. Nee, ik heb ook wat zorgen en ook best wat spannende dossiers, namelijk de inkoop van de jeugdhulp. Ik heb al vaker in de raadscommissie gezegd dat dit natuurlijk heel spannend jaar is, er loopt een inkoop van 93 miljoen per jaar, samen met de zes andere gemeentes met wie we dit doen, 53 miljoen daarvan is van ons en dat is gewoon best een spannend traject. En dat spannende traject, daar komt ook nog wat extra informatie naar u toe, morgen in de raadsinformatiebrief. Over het vervolgproces daarvan. Want perceel 1, dat gaat alvast hier, komt in de brief naar u toe, perceel 1, dat gaat allemaal goed, lijkt volgens planning te verlopen. Perceel 2, daar is wat oponthoud. Meer precies vindt u dat morgen in de raadsinformatiebrief. De SP vroeg natuurlijk over de 3 tot 5 procent. Ook daar hebben afgelopen raadscommissie Samenleving met elkaar volgens mij, of eigenlijk u met elkaar, een goed debat over gehad. Hoe stuur je hier nu op? Want uiteindelijk hoor ik u allemaal, wij willen hier geen woekerwinsten, wij willen niet dat mensen in Maserati's wegrijden. Dat was de vergelijking overigens van een raadslid van u die zei, je kan ook niet alles fixeren in die winstpercentages. Want als je hoge bedrijfskosten op gaat voeren, dan ligt het niet in de winst maar dan rijdt iemand inderdaad op kosten van de zaak een Maserati. Dat was de vergelijking van een van uw collega-raadsleden. Ook daarbij, in dat debat kwam al aan bod wat hier per interruptie ook wordt gezegd, uiteindelijk is het contractmanagement. En via contractmanagement moet hier invulling aan gegeven worden en alles is dus niet te vatten in die percentages. En waarvan ik overigens heb gezegd destijds in de commissie, of in de raad trouwens bij de kadernota was dat, wij zullen kijken, dit zijn de richtpercentages waar we kijken hoe we dit in contracten vorm kunnen geven. Dus dat is, ik heb de transcripten er nog even erbij gepakt, dat dit uiteindelijk verwerkt zal moeten worden in contracten en uiteindelijk is daar dus op de manier van contractmanagement invulling aan gegeven. Ja, ik snap uw zorg en het aanbod wat ik u kan doen, en ik kan me voorstellen dat de SP alsnog een politieke stellingname wil doen, maar ik kan me in ieder geval voorstellen dat we als het gegund is, dat we een technische sessie organiseren waarbij we u uitleggen hoe dat contractmanagement nou plaatsvindt. Dan over de andere inzet van de jeugdhulp, want u heeft een aantal vragen gesteld, voorzitter.

De heer Kuin: Ik heb een lamme arm inmiddels.

Plaatsvervangend voorzitter: Er is een interruptie van de heer Kuin. Gaat uw gang.

De heer Kuin: Was u klaar met de zorg? Met de jeugdzorg. Was dat het antwoord? Ik word schijtziek van technische sessies, zeg ik maar even hier.

Plaatsvervangend voorzitter: U bent niet de enige, begrijp ik hier.

De heer Kuin: Ja, ik zeg het toch maar even. Maak ik gebruik van mijn tijd die ik toch genoeg heb. Ik heb liever wat meer vergaderingen dan technische sessies. Maar als uw antwoord is een technische sessie, dan vinden we mekaar niet. Volgens mij waren we het eens over de doelstelling. En dat verwoord u hier ook nog eens en is er verzuimd om het in de contracten op te nemen. Dat heeft voor- en nadelen en ons voorstel is om samen te zoeken, de komende dagen, naar de meest effectieve manier om vat te krijgen op die mensen. En dat is niet een technische sessie.

Wethouder Van Leeuwen: En dan verwijst ik terug, ik vind sowieso uw opmerking dat u geen behoefte heeft aan technische sessies, want volgens mij moeten we met elkaar de inhoud kunnen doorgronden om hier met

elkaar daarover een goed debat te hebben. We hebben daar in de raadscommissie Samenleving, wat mij betreft heeft u met elkaar daar een goed debat over gehad ...

De heer Kuin: Ja maar het gaat ...

Wethouder Van Leeuwen: ... argumenten te berde zijn gekomen. Daar was uw partijgenoot Özogul bij en volgens mij zijn daar verschillende argumenten voor en tegen bepaalde systemen aan bod gekomen. Als ik dan kijk welke lastendruk, welke administratieve lasten uw amendement of uw motie vraagt. Wij willen juist dat er geld gaat naar mensen die met kinderen bezig zijn. En niet met mensen die rapportages op gaan stellen voor hun baas, voor mij als wethouder of voor u als raad. Volgens mij gaan wij in deze aanbesteding, waarbij door u documentair vastgesteld, een strategisch partnerschap aan waarbij het glashelder is wat we beogen, namelijk dat mensen niet in een Maserati rijden maar dat er geld gaat naar kinderen. En als we daar een verantwoordingscircuit in opbouwen, dan zijn allemaal mensen bezig met Excel-rapporten, draaitabellen en dingen die we niet willen. En niet bezig met die kinderen. En daar vinden we elkaar ook volgens mij, mijnheer Kuin.

Plaatsvervangend voorzitter: Mijnheer Kuin.

De heer Kuin: Ja, dan mag u boos worden om het woord, sorry dat ik dat woord gebruikte. Ik liet me even gaan. Maar daar gaat het volgens mij niet om. Waar ik boos om word, en daarom gebruik ik dat foute woord, is dat u mij niet hoeft uit te leggen wat er technisch allemaal wel of niet kan. We hebben een politiek doel en daar moeten we samen een goede oplossing voor zien te vinden. En dat is niet een technisch antwoord, dat is een gezamenlijk kijken hoe we vat krijgen op mensen die de boel, die het geld verkeerd gebruiken. Laat ik het netjes zeggen. En misschien moeten we dat vanavond niet af proberen te maken maar de komende dagen. En ik hoop dat u het niet wilt laten bij een technische sessie, want dan vind ik dat we dan toch echt zware stappen terugdoen op uw eerdere toezegging.

Wethouder Van Leeuwen: Voorzitter, dank u wel. En dank voor de interruptie. Kijk, in de raadscommissie Samenleving hebben we hier een mooi debat over gehad, zijn verschillende varianten gepasseerd en hebben we ook gezegd door goed contractmanagement in te vullen gaan wij vanuit, vertrouwen wij erop dat wij op die manier grip houden op al deze aanbieders. Dat is het antwoord wat daar ook te berde is gekomen. We gaan er inderdaad vanavond wellicht niet uitkomen. Het doel is volgens mij hetzelfde, voor u als gehele raad. Dus ik laat het hierbij dan hierop. Want ik heb nog wat meer dingen in te vullen over de jeugdzorg. Want de ChristenUnie vroeg naar de pleegzorg en ook de indicatoren daarop. De indicatoren, daar gaat u als raad zelf over, dus dat is makkelijk, hebben we dat gesprek met elkaar. En de vernieuwing van de pleegzorg is wel een onderdeel van de inzet van ons als college. Ook ik was afgelopen week, in de week van de pleegzorg, bij een gezin met, bij een pleeggezin. En wat je daarin ziet is hoe waardevol die zorg is, hoe belangrijk het is en ons hele doel natuurlijk ook van de Jeugdzorg Plus-instellingen sluiten is natuurlijk dat we kinderen zo thuis mogelijk opgroeien. Wat wij aan het kijken zijn in die vernieuwing is welke andere vormen en mogelijkheden er bij de pleegzorg nog zijn. Anders dan de gebruikelijke vormen van het bestandsgezin heet dat dan, dus gezinnen die geen relatie hebben met het kind of naastenopvang. Maar of er nog andere varianten denkbaar zijn. Dus daar kijken we naar en ook hoe pleegouders elkaar meer kunnen ondersteunen, naast de professionele ondersteuning die er al is. Dus het heeft onze volle aandacht. We geven er aandacht aan en het is ook heel belangrijk. Daarna, als een pleeggezin niet meer zou werken, dan kijken wij naar die anderen, en die noem ik je ook weer. We zijn ook druk met kleinschalige woonvoorzieningen. Want, in Heerhugowaard zat een Jeugdzorg Plus-instelling, die is gesloten. Het beeld is ook dat kinderen zo thuis mogelijk op moeten groeien. Dus waar dertig jaar geleden gedacht werd, zet ze in zo'n groot tehuis ergens op de hei of in het duin,

dan komt het goed. Ze moeten zo thuis mogelijk opgroeien. En dat is best een uitdaging om die ruimte in onze volle stad aan te bieden. Dus het kan zijn dat ik ook daar nog een keertje bij u terugkom. Ik ga snel door. Mobiliteit, ik ga heel snel over mobiliteit want we hebben nog maar weinig tijd met elkaar. Wethouder Financiën en Openbare Ruimte zeiden al iets over investeringsstempo. Eigenlijk lift ik natuurlijk met verkeersveiligheid, met fiets, met dertig kilometer per uur, met de mobiliteitstransitie, lift ik vooral mee met de projecten van de heer Berkhout als hij de openbare ruimte gaat vernieuwen, als de beheertrein langskomt. Een paar dingen licht ik uit want daar waren nog specifieke vragen over. Oudeweg garage, ja, ik hoor wat geroezemoes, maar dat scheelt als ik ook stil ben. De Oudeweg garage, de heer Van Leeuwen van de Actiepartij, er wordt dus gewerkt aan realistisch programmeren, vandaar dat hij naar achteren schuift. Ik hoor uw urgentie, dus ik word in de komende maanden hierover bijgepraat, dan hou ik deze urgentie van u ook in het achterhoofd want ook wij als college zien dit als een mooie oplossing om daar duidelijke parkeerplekken te bieden. Dan de heer Smit, kostendekkendheid van gereguleerd parkeren. Ik ben heel benieuwd naar uw berekening, ik praat daar graag met u over door en ben ook heel benieuwd naar uw aangekondigde positieve punten over gereguleerd parkeren. Dus de heer Smit, laten wij samen met de heer Berkhout een goede kop koffie drinken, met een draaitabel erbij, om het hierover te hebben. Nul-emissiezone, snorfietsen en brommers, daar vroeg D66 naar. De invoering staat zoals u ook technisch had uitgevraagd op de planning voor 2026, juist zodat Haarlemmers op tijd geïnformeerd worden over de invoering en rekening kunnen houden bij de aanschaf van een voertuig. En daarnaast hebben we natuurlijk gewoon capaciteit nodig om die in te voeren. Maar ik zeg hier in ieder geval wel toe dat we dit zo snel mogelijk aankondigen, zodat mensen, het is nu ongeveer drie jaar en twee maanden van tevoren, dat de mensen de komende drie jaar bij hun investering als zijn een nieuwe brommer of snorfiets kopen, dat zij toch bedenken, elektrisch is wellicht handig want per 2026 kom ik er met uitstoot niet meer bij. Trots had het over de motie ...

Plaatsvervangend voorzitter: Excuses, u heeft een interruptie van de heer Smit. Gaat uw gang, mijnheer Smit.

De heer Smit: Dank u voorzitter. De wethouder was razendsnel met de parkeerregulering en dook op het volgende thema. Dank voor die uitnodiging, mijnheer de wethouder. U heeft die berekening van mij voor de vergadering gehad, daar kunt u naar kijken en ik hoop dat u in, dat u straks positief antwoord geeft op de motie die is ingediend en ik ga u graag, en met wethouder Berkhout, in dialoog over de financiën en over de inhoud. Maar dat laatste loopt natuurlijk over veel schijven nu het in de inspraak is.

Wethouder Van Leeuwen: Lijkt mij een mooi plan, zolang we het geen technische sessie noemen. Want dat is volgens mij een beladen term. Dan de Trots, haalde de motie over gratis ov aan. Ik heb toen ook gezegd bij de kadernota, dat ik deze zou interpreteren dat ik hiervoor zou moeten pleiten bij de metropoolregio Amsterdam. Dat heb ik gedaan, en ook bij de NS en ProRail hebben we het ook gehad, hoe maken we het ov weer interessant. Heb ik hier ook over gesproken, dus daarmee heb ik in ieder geval heel ruim invulling gegeven aan die motie. Daarnaast krijgt u nog een bonus, want ik ben ook samen met wethouder Van Loenen aan het kijken vanuit armoede of wij nog iets extra's kunnen doen binnen de gemeentegrens. Maar dat is natuurlijk heel beperkt. Maar ik heb er al voor gepleit bij de MRA en iedereen ziet eigenlijk het belang, los van de huidige urgentie en de afschaling, dat als we het ov weer interessant moeten maken en er is ook personeel om het ov te laten rijden, dat we kunnen kijken, hoe kunnen we met beprijzing, met goedkoper maken voor doelgroepen of voor forensen, wat kunnen we dan doen. Dus daar, working on it. Dan tot slot natuurlijk onze prachtige programma Nieuwe Democratie, nu Lokale Democratie waarbij u allen ook weer heeft kunnen zien, de heer Draijer was er onder andere bij het initiatievencafé, hoe Haarlemse initiatieven tot bloei komen met behulp van de gemeente, soms ondanks de gemeente maar vooral ook met elkaar. Dus dat is echt een heel mooi, wat we de komende periode ook in deze begroting een vervolg aan geven. En dan om ik erbij dat

inderdaad, het is vaak ter sprake gekomen, hoe komen we nou tot een mooie geactualiseerde participatiebeleid? Het PIP, en dan ga met de heer Smit ook gelukkig weer, hopelijk, een plezier doen. Het PIP, het Participatie en Inspraak Plan, is een format dat eigenlijk ambtelijk helpt om de afweging te maken hoe of je participatie inzet. Daarboven hangt dus het beleid. Dus het PIP als format zal ook gewoon gebruikt blijven worden. Daarnaast komen we zo snel als mogelijk, dat is volgens mij in december al in de raadscommissie Bestuur, komen we met een nieuw participatiebeleid naar u toe. Want dat PIP is uit 2011, de wereld is niet meer hetzelfde, dus dan gaan we graag met u in gesprek over hoe wij het beleid, wat daar dus boven hangt, waar u als raad over gaat hoe we dat extra vorm kunnen geven.

Plaatsvervangend voorzitter: Een korte interruptie van de heer Smit. Gaat uw gang.

De heer Smit: Kort houden, hoor ik hier achter me. Mijnheer de wethouder kunt u zich voorstellen dat ik zorgen maak op het moment waarop de participatie-inspraak in het proces wordt ingekleurd.

Wethouder Van Leeuwen: Ja, en volgens mij is het onderdeel van de bespreking. Want het gaat natuurlijk over, of het gaat over het plaatsen van eenabri of het gaat over een algehele visie over deelmobiliteit, dat zijn natuurlijk echt totaal verschillende thema's. Dus dat gesprek zal ook onderdeel zijn van het participatiebeleid. Voorzitter, ik rond af. Ik heb de afgelopen vier maanden vanuit een nieuwe rol de betrokkenheid van de Haarlemse inwoners ...

Plaatsvervangend voorzitter: Mag ik nog een beetje stilte voor de laatste 5 minuten. Dank u wel.

Wethouder Van Leeuwen: Van de Haarlemse inwoners, u als raad en alle partijen zoals schoolbesturen, jeugdzorgaanbieders, pleegouders, jongerenorganisaties mogen ervaren en ik verheug me erop om samen met u actiegericht ons in te zetten voor deze fantastische stad. En dorp Spaarndam.

Plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel wethouder. Daarmee zijn we aan het eind gekomen van deze avond. Het is nog net geen twaalf uur. We hebben het fantastisch gedaan, dank u wel daarvoor. Ik zie u graag om drie uur op 10 november, dat is aanstaande donderdag, weer terug en voor nu schors ik deze vergadering.